

{σεηίδες}

ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΥΣ

Φύλλο 4^ο - Απρίλιος 2016

Διατίθεται δωρεάν

Ποίηση είναι οι 4 εποχές της άνοιξης

αφιέρωμα

συνέχεια στη σελίδα 16

Μαρία Ρουσάκη

Ως μητέρα τριών παιδιών βρίσκομαι μονίμως μέσα στη ζωή και τους προβληματισμούς τους. Συζητάμε τα πάντα οπότε οι ιδέες για ιστορίες γεννιούνται καθημερινώς. Διότι μέσα από τα βιβλία βρίσκω κι εγώ λύσεις στα προβλήματα ή στις απορίες τους.

συνέχεια στη σελίδα 8

Δημόσια Βιβλιοθήκη Χαριλάου

Χρήση της Βιβλιοθήκης μπορούν να κάνουν όλοι οι πολίτες. Η Βιβλιοθήκη είναι κάτι παραπάνω από νούμερα, πληροφορίες ή συλλογές. Είναι πάνω απ' όλα ο χώρος που ενώνει ανθρώπους και ιδέες στην τοπική μας κοινωνία.

συνέχεια στη σελίδα 32

“Πήρα το στρατί... στην Αιθιοπία”

με τη Χριστίνα Παναγιώτου - Δακτυλίδη

συνέχεια στη σελίδα 24

Χάρτινη Πόλη® ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Νέες κυκλοφορίες

Οι Εκδόσεις Χάρτινη Πόλη ετοίμασαν τα καλύτερα παιδικά βιβλία για παιδιά προσχολικής ηλικίας και δημοτικού και σας τα παρουσιάζουν.

συνέχεια στη σελίδα 4

Roadartist in Athens

Ένας από τους ομορφότερους και πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας και όμως τόσο παρεξηγημένος.

συνέχεια στη σελίδα 28

{ΜεΝου} για βιβλιοφάγους

Πολλές βιβλιοπροτάσεις, μοναδικές προσφορές!

Κλασικοί συγγραφείς Fernando Pessoa

Κανείς δεν μπόρεσε να αντιληφθεί τον όγκο και την ποικιλία του λογοτεχνικού του σύμπαντος.

συνέχεια στη σελίδα 30

{editorial}

Αγαπητοί αναγνώστες,

“La ViTA e bella” και ViTA δεν θα πει μόνο ζωή αλλά και άνοιξη μαζί.

Αυτός ο ξεσηκωμός της φύσης αναστατώνει - κάθε φορά μοναδικά και ανεπανάληπτα - **το πνεύμα**, που καρτερικά περιμένει την αλλαγή, την αναγέννηση, το καινούργιο, το διαφορετικό.

Δημιουργία, επιβίωση.

Μέσα στην ησυχία και την παύση του κρύου, μέσα στην ανησυχία και τον προβληματισμό των γκριζών και άχαρων ημερών που ζούμε, έρχεται αυτή, η όμορφη σκέψη που κάνει όμορφη τη ζωή. **“La ViTA e bella”** αναφωνούσε τραγουδιστά ο Ρομπέρτο Μπενίνι, ενώ βίωνε στο πετσί του την αδίστακτη ακαμψία του πνεύματος, τη σκλήρυνση των συναισθημάτων, την ακύρωση του Ανθρώπου από (υπ)άνθρωπο.

Για όλους αυτούς που μας βοηθούν με τις σκέψεις τους, τις πράξεις τους, με τις εικόνες τους -ώστε να αναφωνούμε πόσο όμορφη είναι η ζωή- **ένα μεγάλο Ευχαριστώ.** Για όλους όσους αγκαλιάζουν καθημερινά τον πόνο, τον φόβο, τη μοναξιά και τα μετατρέπουν σε ένα μεγάλο βεγγαλικό, **ένα μεγάλο Ευχαριστώ.**

Και τώρα, πού χωράει ένα βιβλίο σε όλα αυτά; Μα, **γίνεται ειρήνη και αγάπη χωρίς γνώση; Γίνεται ανθρωπιά κι ευαισθησία χωρίς μοίρασμα;** Και πως αλλιώς να μοιράσεις και να μοιραστείς αν δεν κάνεις πολλά ταξίδια, αν δεν γνωρίσεις τον διπλανό σου; **Η γνωριμιά, το μοίρασμα, η αποδοχή, η ανταλλαγή αυτό μας φέρνει πιο κοντά και μας χαρίζει όχι μία αλλά πολλές ελευθερίες.**

Ένα βιβλίο είναι το πιο φθινό ταξίδι με τις πιο ακριβές αναμνήσεις.

Τολμήστε να διαβάσετε πολύ, να μοιραστείτε ανάμεσα στις πολυπληθείς σελίδες ενός βιβλίου και κατόπιν να μοιράσετε τις εικόνες και τα συναισθήματα από κάθε λογοτεχνικό σας ταξίδι. **Η ζωή δεν επιβιώνει μέσα από στερεότυπα,** η ζωή μπορεί να είναι μια άλλη, να είναι αλλού, και το κυριότερο, να είναι και όμορφη.

Σοφία Πολίτου - Βερβέρη

Συντελεστές

Εκδότες:

Θωμάς Νάκας
Γεώργιος Νάκας
Αποστόλης Νάκας

Διεύθυνση έκδοσης:

Αποστόλης Νάκας

Αρχισυντάκτρια:

Σοφία Πολίτου - Βερβέρη

Δημιουργικό:

Αγγελική Μηναδάκη
Πελαγία Μπάκα

Δημόσιες Σχέσεις:

Δώρα Δημακοπούλου

NAKAS GROUP

23ο χλμ. Λ. Μαραθώνος, 19009 - Ραφήνα
Τηλ: 22940 - 79816, **Fax:** 22940 - 79817
E-mail: newspaper@nakasgroup.gr

Twitter: @selides2015

{περιεχόμενα}

- 3.....Η μασκότ των {σελίδων}
- 4.....Οι εκδόσεις Χάρτινη Πόλη - Νέες κυκλοφορίες
- 6.....Ο ριζοσυλλέκτης - Η υποτίμηση της πνευματικής εργασίας
- 7.....Κουκλόσπιτο, πικραμύγδαλο κι άλλα γλωσσικά τερτίπια
- 8.....Συνέντευξη με τη Μαρία Ρουσάκη
- 10.....Η βιβλιοφιλία και η ένταξη των βιβλίων στην καθημερινότητα των παιδιών
- 11.....Paired Reading. Ας διαβάσουμε μαζί!
- 12.....{ΜεΝου} για βιβλιοφάγους - Nakas Book House & Nakas Book Bazaar
- 14.....Εικονογραφημένες παροιμίες από το Αφγανιστάν, βιβλίο
- 15.....Η αγία Ρόδη, διήγημα
- 16.....Ποίηση είναι οι 4 εποχές της άνοιξης - αφιέρωμα
- 17.....{ΜεΝου} για βιβλιοφάγους - Οι {σελίδες} προτείνουν
- 18.....Ποίηση είναι οι 4 εποχές της άνοιξης - αφιέρωμα (συνέχεια)
- 19.....ΙΝΟΣΤΡΑΝΣΕΒΙΑ, ένα ευέλικτο εργαλείο διαχείρισης θεμάτων που άπτονται της Τέχνης
- 20.....Το ραντεβού, βιβλιοπαρουσίαση

- 21 .....{ΜεΝου} για βιβλιοφάγους - Οι {σελίδες} προτείνουν
- 22 .....Το κορίτσι με του σκουλαρίκι
- 23 .....Πόσο κοστίζει ένα παγωτό;
- 23 .....Βιβλία μετά μουσικής Vol.1
- 24 .....Πήρα το στρατί... στην Αιθιοπία
- 26 .....Το παιδικό βιβλίο, ένας ζωντανός οργανισμός
- 27 .....Το βιβλιοδετείο, το βιβλίο επάνω μου...
- 28 .....Roadartist in Athens, ο αρχαιολογικός χώρος του Κεραμεικού
- 29 .....Η Κρίνα Βροντή μας συστήνει το Athena Design Workshop
- 30 .....Κλασικοί συγγραφείς, ο ποιητής Φερνάντο Πεσόσα
- 31 .....Το ελληνικό θέατρο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα
- 32 .....Η περιφερειακή βιβλιοθήκη Χαριλάου Θεσσαλονίκης

Οι {σελίδες} και σε ηλεκτρονική μορφή; Ναι!
 Και με τη συμμετοχή των βιβλιοφάγων; Ναι!
 Επειδή μας αρέσει η καλή επικοινωνία, επειδή αγαπάμε το βιβλίο, τους δημιουργούς του και την ανάγνωση κειμένων με αισθητική και περιεχόμενο, αποφασίσαμε να έρθουμε ακόμα πιο κοντά με όλους εσάς, τους φίλους του βιβλίου, μέσω του διαδικτύου. Έτσι, γεννήθηκαν οι {σελίδες} σε ηλεκτρονική μορφή, με

καθημερινές αναρτήσεις από εμάς και από εσάς, πάντα σε σχέση με το βιβλίο, την ανάγνωση, όλη η προσφορά και το ευχαριστώ μας για όλους τους αναγνώστες, μικρούς και μεγάλους. Επισκεφθείτε μας, συμμετέχετε κι εσείς, δημοσιεύστε τη συγγραφική ιδέα σας, τη λογοτεχνική εκδήλωσή σας, τα καλλιτεχνικά νέα σας, την άποψή σας, πάντα με κέντρο το βιβλίο!
<http://iselides.blogspot.gr/>

Η μασκότ των {σελίδων}

Το Λουιζάκι μας. Κάποιος την παράτησε μαζί με τα αδερφάκια της νεογέννητη. Ήταν η πιο τυχερή, η μόνη που κατάφερε και επέζησε. Η γατομάδα «Γάτες Φλοίσβου» την εντόπισε κι ανέλαβε να τη φροντίζει μέχρι κάποιος να την υιοθετήσει. Μεγάλωσε, χρόνισε, στεριώθηκε κι ακόμη περίμενε. Και μετά ήρθε η @bookbookworm που αναζητούσε μια ενήλικη, καλόβολη γάτα που θα τη μάθαινε να ζει μαζί της. Της έφεραν τη γάτα στο σπίτι της κι αφού εξερεύνησε κάθε γωνιά του ήρθε και κάθισε δίπλα της. Από τότε έχουν αλλάξει τέσσερα σπίτια και τέσσερις πόλεις. Το Λουιζάκι πάντα δίπλα της ή και πάνω της ειδικά όταν διαβάζει. Συντροφεύει γιατίια όλα τα ταξίδια της, πραγματικά αλλά και φανταστικά. Οι Γάτες του Φλοίσβου έκαναν το καλύτερο δώρο σε εκείνη αλλά και σε εκατοντάδες γάτες που έχουν σώσει από τον δρόμο <http://www.floisvoscats.gr/>

Νέες κυκλοφορίες!

Οι Εκδόσεις Χάρτινη Πόλη ετοίμασαν και σας παρουσιάζουν, με πολλή αγάπη και έγνοια για τα παιδιά, υπέροχα παιδικά βιβλία που καλύπτουν αναγνωστικές ανάγκες από την προσχολική ηλικία έως τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού.

Λάβετε θέσεις, ξεκινάμε!

«Ένα χασμουρητό για καληνύχτα» (για παιδιά ηλικίας από 2 ετών)

Κείμενο: Μόνικα Σουίνι και Λορίν Γιέλβινγκτον
- πιστοποιημένη σύμβουλος ύπνου για παιδιά
Εικονογράφηση: Λόρα Ουάτκινς

Πρόκειται για ένα ξεχωριστό βιβλίο για την ώρα του ύπνου, με επιστημονικά τεκμηριωμένες τεχνικές, που βοηθάει τα παιδιά να κοιμηθούν πιο εύκολα! Εξασφαλίζει υγιή ύπνο στα μικρά παιδιά κι έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους γονείς να μετατρέψουν τη βραδινή συνήθεια ανάγνωσης σε έναν ήρεμο και αποτελεσματικό τρόπο για να βάλουν το παιδί τους για ύπνο.

«Σε ποιον αρέσουν τα λαχανικά;»

Στη Λίνα αρέσουν πολύ τα λαχανικά. Κόκκινα, πορτοκαλιά, κίτρινα και πράσινα... Έχουν πολύ ωραία χρώματα! Να τα φάει όμως; Με τίποτα!

«Ποιος φοβάται τα πειράγματα;»

Γιατί αυτό το παιδί κοροϊδεύει τα άλλα; Γιατί φέρεται τόσο άσχημα και πειράζει τα μικρότερα παιδιά; Η Λίνα δεν ξέρει το γιατί αλλά δεν της αρέσει καθόλου αυτό!

«ΛΙΝΑ» Μία φίλη για όλα τα παιδιά!

(για παιδιά ηλικίας από 4 ετών)

Κείμενο - Εικονογράφηση: Σίλβια Σερέλι

Μία νέα σειρά βιβλίων που παρουσιάζει με αστείο και ταυτόχρονα τρυφερό τρόπο, θέματα που προβληματίζουν τα μικρά παιδιά. Η Λίνα είναι έξι χρονών. Έχει μία οικογένεια που την αγαπάει, έναν γάτο και πολλούς φίλους. Της αρέσει το σχολείο, όχι όμως τα μαθηματικά! Προτιμά να παίζει στο πάρκο και να κάνει τζούντο. Χαρούμενη, τρυφερή κι αστεία, η Λίνα παρατηρεί τον κόσμο γύρω της με μεγάλη περιέργεια. Κάθε μέρα ζει και μια νέα περιπέτεια και προσπαθεί να βρει απαντήσεις στα μικρά και μεγάλα ερωτήματα που συναντά.

Οι πέντε τίτλοι της σειράς είναι:

«Πόσο ζυγίζει ένα φέμα;»

Η Λίνα λέει το πρώτο της φέμα. Ήταν εύκολο και η μαμά και ο μπαμπάς την πίστεψαν! Γιατί, λοιπόν αισθάνεται τόσο άσχημα αντί να είναι χαρούμενη;

«Τι έχει η μαμά μέσα στην κοιλιά της;»

Η Λίνα δεν μπορεί να καταλάβει τι συμβαίνει. Κάθε μέρα η κοιλιά της μαμάς γίνεται όλο και πιο μεγάλη! Μέσα θα πρέπει να έχει μια υπέροχη έκπληξη... Ή μήπως όχι;

«Κι αν δεν τα καταφέρω;»

Η μαμά θέλει να γράψει τη Λίνα στο κολυμβητήριο, για να μπορεί να κολυμπά στη θάλασσα χωρίς μπρατσάκια! Οι φίλοι της ξέρουν ήδη να κολυμπούν. Τι ντροπή, αν δεν μπορέσει να τα καταφέρει!

Επανεκδόθηκε το βιβλίο

«Η μάγισσα Κρεμμυδομπιζέλω και οι Καροτίνοι»

(για παιδιά ηλικίας από 3 ετών)

Σε κείμενο της Χρυσάνθης Πρωτοψάλτου και εικονογράφηση του Χουάν Μαουρέλ Μορένο.

Η διασκεδαστική ιστορία στη μακρινή χώρα Ζαρζαβάτη, προκαλεί τα παιδιά να προσθέσουν στο μενού τους και τα λαχανικά, με αστείο και περιπετειώδη τρόπο! Στο τέλος της ιστορίας έχει προστεθεί και η ... μυστική συνταγή για τη μαγική σούπα της Κρεμμυδομπιζέλω.

«Μικροί κύριοι - Μικρές κυρίες»

(για παιδιά ηλικίας από 4 ετών)

Κείμενο – Εικονογράφηση:
Ρότζερ Χάργκριβζ

Δέκα νέοι τίτλοι της, παγκοσμίου φήμης, σειράς βιβλίων που κυκλοφορούν με πολύ μεγάλη επιτυχία εδώ και δεκαετίες. Για τους μικρούς και μεγάλους συλλέκτες της σειράς, ήρθε η ώρα να εμπλουτίσουν τη συλλογή τους με τους νέους αγαπημένους τους ήρωες που πρωταγωνιστούν σε απίθανες ιστορίες.

Οι δέκα νέοι τίτλοι είναι:

1. Ο κύριος Αργοκίνητος
2. Ο κύριος Τέλειος
3. Ο κύριος Ανήσυχος
4. Ο κύριος Αγενής
5. Ο κύριος Καλοσυνάτος
6. Ο κύριος Κανένας
7. Ο κύριος Καταπληκτικός
8. Η κυρία Αδέξια
9. Η κυρία Σοφή
10. Η κυρία Ενοχλητική

«Μικρά κλασικά»

(για παιδιά ηλικίας από 7 ετών)

Η Χάρτινη Πόλη παρουσιάζει μία νέα σειρά βιβλίων με τα μεγαλύτερα κλασικά αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Η διασκευή των κειμένων από διάσημους Ιταλούς συγγραφείς και η μοντέρνα κι έγχρωμη εικονογράφηση, κάνει τα βιβλία αυτά ιδανικά για τους μικρούς αναγνώστες. Σε μικρό μέγεθος, με απλή γλώσσα και πλούσια μοντέρνα εικονογράφηση, βοηθούν μικρότερα σε ηλικία παιδιά να γνωρίσουν και να θαυμάσουν το μεγαλείο των κλασικών μυθιστορημάτων.

Οι τρεις πρώτοι τίτλοι της σειράς είναι:

Το νησί των θησαυρών

Συγγραφέας: Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον
Διασκευή: Πιερντομένικο Μπακαλάριο
Εικονογράφηση: Ματέο Πιάντα

Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες

Συγγραφέας: Ιούλιος Βερν
Διασκευή: Ρομπέρτο Πιουμίνι
Εικονογράφηση: Ιβάν Μπικαρέλλα

Ο μικρός πρίγκιπας

Συγγραφέας: Αντουάν ντε Σεντ Εξυπερύ
Διασκευή: Ελίζα Πιουρισέλλι Γκέρα
Εικονογράφηση: Αντουάν ντε Σεντ Εξυπερύ

Προσεχώς

Η ονειρεμένη «Φρουτοπία»

Από τις Εκδόσεις Χάρτινη Πόλη θα κυκλοφορήσει σύντομα ο τρίτος τόμος της θρυλικής Φρουτοπίας του Ευγένιου Τριβιζά που αγαπήσαμε μικροί και μεγάλοι μέσα από τα βιβλία και τη μικρή οθόνη. Η έκδοση είναι, όπως πάντα, συλλεκτική, με τα μοναδικά σκίτσα του αείμνηστου Νίκου Μαρουλάκη.

Σε αυτόν τον τόμο συμπεριλαμβάνεται μία συλλεκτική ιστορία με τίτλο

«Ο Εμβολιούλης –

Το μυστικό της Φρουτοπίας»,

που δημιούργησε ο Ευγένιος Τριβιζάς με σκοπό να βοηθήσει τα παιδιά να ξεπεράσουν τον φόβο για τα εμβόλια και να καταλάβουν την αξία για την υγεία τους.

Αν είστε συγγραφέας και θέλετε να υποβάλετε το έργο σας προς έκδοση, μπορείτε να το στείλετε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση:

info@nakasgroup.gr ή ταχυδρομικά στη διεύθυνση:
23ο χλμ Λ. Μαραθώνος, Ραφήνα 190 09 - Αττική,

υπόψη Τμήματος Εκδόσεων

Ο ριζοσυληέκτης

από τη **ΝΙΚΗ ΣΟΥΡΑ**

Η υποτίμηση της πνευματικής εργασίας

Η Νίκη Σουρά γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε Φιλολογία στην Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών με ειδίκευση στη Γλωσσολογία. Εργάστηκε ως καθηγήτρια σε φροντιστήρια Μέσης εκπαίδευσης. Είναι παντρεμένη και μητέρα δύο κοριτσιών. Σήμερα, αφιερώνει τον χρόνο της στο να είναι.. μαμά και στην ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού της με τίτλο "Σπουδές στην Εκπαίδευση".

Στο άκουσμα της λέξης "υποτίμηση" η σκέψη μας συνήθως οδηγείται σε οικονομικούς όρους, ειδικότερα δε στην εποχή μας, όπου όπως σε όλες τις εποχές ύφεσης, έτσι και στην δική μας, όροι, λέξεις, καταστάσεις και δραστηριότητες περιβάλλονται από έναν μανδύα οικονομικοτεχνικών ορολογιών και συζητήσεων. Άλλωστε, η υποτίμηση ενός νομίματος μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες για την κρατική ή την παγκόσμια οικονομία, ενώ η υποτίμηση της πνευματικής εργασίας μικρότερης εμβέλειας συνέπειες - ή τουλάχιστον έτσι παρουσιάζονται τα πράγματα εκ πρώτης όψεως.

Ανατρέχοντας στη σημασία και ετυμολογία της λέξεως παρατηρούμε ότι παραπέμπει και στις δύο έννοιες. Η «υποτίμηση» είναι η απόδοση σε κάποιον ή σε κάτι μικρότερης αξίας από αυτήν που πραγματικά έχει και ο ορισμός αποκτά το εκάστοτε νόημά του, ανάλογα με τη σημασία με την οποία χρησιμοποιείται η λέξη «αξία». Το κατά πόσον οι συσχετισμοί στο μυαλό μας καταλήγουν στο χρηματικό αντίτιμο ή στο αξιακό πνευματικό εκτόπισμα ορίζει και το πεδίο της υποτίμησης.

Η υποτίμηση της πνευματικής εργασίας δεν αποτελεί καινούρια έννοια και πρακτική, ούτε αποτελεί σημείο των καιρών ως αποτέλεσμα αναπόφευκτο της οικονομικής δυσπραγίας της εποχής. Ανέκαθεν, υπήρχαν οι φωνές-υποστηρικτές του δόγματος της λογικής του κέρδους. Καθώς, λοιπόν, η πνευματική ενασχόληση δεν αποτελεί ένα πλαίσιο άμεσα συνδεδεμένο με το κέρδος θεωρείται και άχρηστη ή τουλάχιστον όχι τόσο χρήσιμη όσο η πρακτική και τεχνική-τεχνολογική εργασία που αποδίδει άμεσα και χειροπιαστό οικονομικό κέρδος. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο, η γνώση αποκτά ενδιαφέρον και αποτελεί επιδιωκόμενο αγαθό μόνο όταν συνδέεται με πρακτικότητα και αποτελέσματα που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως εμπορικές ιδέες με αξιοποίηση στην αγορά. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, η γνώση ως αυτοσκοπός, ως προϊόν εσωτερικής αναζήτησης και έκφρασης της έμφυτης περιέργειας του ανθρώπου όχι μόνο δεν εκτιμάται, αλλά ενίοτε αντιμετωπίζεται και ως τεμπελιά ή ενασχόληση πολυτελείας.

Ως συνέπεια της παραπάνω λογικής - παράλληλα και με άλλους παράγοντες - παρατηρούμε τις πρακτικές διδασκαλίες και την παρεχόμενη γνώση στα σχολεία μας σήμερα. Η έμφυτη φιλομάθεια και η διάθεση για αναζήτηση και ανακάλυψη που κουβαλάει το παιδί εισερχόμενο στο ελληνικό σχολείο συχνά συντρίβεται επάνω σε αυτήν την νοοτροπία της γνώσης που δεν ανακαλύπτεται, αλλά συσσωρεύεται στο μυαλό του προκειμένου να αριστεύσει σε εξετάσεις που θα του εξασφαλίσουν μια θέση στο πανεπιστήμιο και μια προσοδοφόρα επαγγελματική σταδιοδρομία.

Βέβαια, όσο κι αν αναγνωρίζουμε στο φαινόμενο διαχρονικότητα, δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε τις διαστάσεις που λαμβάνει σήμερα, κάτω από τις πιέσεις των νέων συνθηκών και οικονομικών παραμέτρων. Η πνευματική εργασία υποβαθμίζεται και υποτιμάται με κάθε δυνατό τρόπο. Μια ματιά σε αγγελίες αναζήτησης εργασίας φαίνεται να το αποδεικνύει περίτρανα. Άνθρωποι με αξιόλογες και μακρόχρονες σπουδές αναγκάζονται να πωλούν την εργασία τους σε εξευτελιστικές τιμές. Στην κορυφή μάλιστα μιας τέτοιας λίστας προσφορές εργασίας φιγουράρουν μεταφραστές, διορθωτές, επιμελητές εκδόσεων, κειμενογράφοι και καθηγητές ιδιαίτερων μαθημάτων κάθε είδους. Και το φαινόμενο δεν εξαντλείται στο επίπεδο της αμοιβής ή των συνθηκών και ταχυτήτων εργασίας (πίεση και υπερβολικός φόρτος), αλλά επεκτείνεται και στην ηθική υποτίμηση. Καταγράφεται περιστατικό όπου από καθηγητή ιδιαίτερων μαθημάτων ζητήθηκε να αξιοποιήσει τον χρόνο διδασκαλίας που περίσσευε ολοκληρώνοντας το... σιδέρωμα της νοικοκυράς, εργασίας κατά τα άλλα σημαντικής και δύσκολης, όχι όμως και αρμοδιότητας του εν λόγω καθηγητή.

Καθώς αναλογιζόμαστε την πραγματικότητα που διαμορφώνεται στον τομέα αυτό, ανασύρονται πολλά παραδείγματα. Οι συνθήκες εργασίας διαμορφώνονται

ανάλογες σε φροντιστήρια, εκδοτικούς οίκους, εφημερίδες, σχολεία. Ειδικότερα δε στα τελευταία, ο ρόλος του δασκάλου υφίσταται μια άνευ προηγουμένου υποβάθμιση, όχι μόνο λόγω των περικοπών στις οικονομικές απολαβές του (άλλωστε, σε ανάλογες περικοπές εξαναγκάζονται οι περισσότεροι εργαζόμενοι), αλλά κυρίως λόγω της αμφισβήτησης του κύρους της δουλειάς του. Οι περισσότεροι έχουν εμπειρία από γονείς που τους αντιμετωπίζουν με έλλειψη σεβασμού και αμφισβήτηση της αξίας τους και από μαθητές ανυπάκουους με παροιμιώδη αυθάδεια.

Στην ίδια λογική των περικοπών και της αποκόμισης κέρδους οργανώνονται οι εκπαιδευτικές πολιτικές και οι μεταρρυθμίσεις που οδηγούν στις μειωμένες κρατικές δαπάνες για την παιδεία. Το κράτος στα χνάρια των γενικότερων αποκρατικοποιήσεων ξεκίνησε μια διεργασία οικονομικής αποδέσμευσης από την παιδεία και την έρευνα, αλλάζοντας κατά πολύ τον χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης, γεγονός ιδιαίτερα εμφανές στα πανεπιστήμια. Και αν και θα μπορούσαμε να συνηγορήσουμε σε πολλά όσον αφορά στην παθογένεια του εκπαιδευτικού συστήματος και των ανώτατων ιδρυμάτων, δε θα έπρεπε να πείσουμε στην παγίδα της πλήρους αποδόμησής τους με την αλλαγή της ποιότητας διδασκαλίας, την μετατροπή των φοιτητών σε πελάτες και των διδασκόντων σε οικονομικούς παράγοντες και μάλιστα, την δε όλη εκπαιδευτική διαδικασία σε επαγγελματική συναλλαγή, όπου αναζητούνται η απαραίτητη σύνδεση με την αγορά εργασίας και χορηγοί για την έρευνα, η οποία ξεφεύγει από τον ανεξάρτητο χαρακτήρα της και στρατεύεται.

Σε όλα τα παραπάνω θα μπορούσε κάποιος εύλογα να αντιτείνει ότι η υποτίμηση που περιγράφεται δεν αποτελεί αποκλειστικό και θλιβερό προνόμιο της πνευματικής πλευράς της εργασίας, αλλά επεκτείνεται σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης προσπάθειας να αποφυγεί την ανεργία. Σε καιρούς μάλιστα κρίσης, τα εργασιακά δικαιώματα είναι από τα πρώτα που πλήττονται, με τους εργοδότες να πιέζουν από θέση ισχύος και τους εργαζομένους να υποκύπτουν στον εκβιασμό προκειμένου να αποτρέψουν το ενδεχόμενο της απόλυσης. Χειρωνακτικές, τεχνικές και παροχής υπηρεσιών εργασίες βιώνουν σε μεγάλο βαθμό αναλογία στην υποβάθμιση.

Οφείλουμε, όμως, να εντοπίσουμε μια ιδιαιτερότητα στην έμφαση που δίνουμε εδώ στην διανοητική εργασία και την αντιμετώπισή της. Η οικονομική κρίση, στην οποία αποδίδονται πολλά από τα δεινά των τελευταίων ετών, παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα μιας γενικότερης κρίσης αξιών στις συζητήσεις μελετητών και καθημερινών πολιτών εξίσου. Η κατάφωρη, λοιπόν, υποτίμηση της πνευματικής εργασίας, η αγένεια, η παραγνώριση της αξίας των θεωρητικών σπουδών δεν αποδεικνύουν τίποτε περισσότερο από την πνευματική πτώχευση που προηγήθηκε της οικονομικής. Υποτιμώντας την πνευματική εργασία υποτιμάμε τη γνώση που προκρίνει την καλλιέργεια του ανθρώπινου πνεύματος και τον εξευγενισμό του με δευτερεύοντα σκοπό την αποκόμιση ταυτόχρονου οικονομικού οφέλους.

Επιστρέφοντας, τέλος, στις σημασίες των λέξεων και στις ετυμολογικές αναφορές τους η λέξη πνευματικός ετυμολογείται από το αρχαιοελληνικό «πνε μα», με προέλευση από το «πνέω», του οποίου αρχική σημασία ήταν πνοή, άνεμος. Αργότερα, χρησιμοποιήθηκε στο Βιβλικό λεξιλόγιο για να δηλώσει το Άγιο Πνεύμα και να καταλήξει να δηλώνει επίσης τις διανοητικές ικανότητες ενός ατόμου, που του επιτρέπουν να κινείται στον κόσμο των ιδεών, την εσωτερική του υπόσταση και σκέψη. Εάν, λοιπόν, μειωνόταν η υποτίμηση της πνευματικής εργασίας, της εσωτερικής υπόστασης δηλαδή του ατόμου όπως είδαμε στις σημασίες, θα θέταμε ίσως τα θεμέλια της πνευματικής αναβάθμισης, στόχος ίσως πιο χρήσιμος και ρεαλιστικός από αυτόν της οικονομικής ανάκαμψης.

Κουκλόσπιτο, πικραμύγδαλο κι άλλα γλωσσικά τερτίπια...

από την **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Ονομάζομαι Κατερίνα Φραγκοπούλου και είμαι φιλόλογος-γλωσσολόγος. Είμαι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στη γενική γλωσσολογία από το Πανεπιστήμιο Πατρών (2015) κι έχω εργαστεί στο Εργαστήριο Μελέτης Νεοελληνικών Διαλέκτων του Πανεπιστημίου Πατρών, στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος για τη γλωσσική επαφή στις Νεοελληνικές Διαλέκτους, με επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια γλωσσολογίας Αγγελική Ράλλη. Εκτός από τη γλωσσολογία, ασχολούμαι με την ποίηση και τη συγγραφή άρθρων στη διαδικτυακή κοινότητα enfo.gr. Είμαι λάτρης των ταξιδιών και της φύσης. Χαίρομαι την παρέα των φίλων μου, της jazz, rock, έντεχνης μουσικής και των βιβλίων μου.

Στη γλώσσα μας υπάρχουν πολλές φαινομενικά απλές λέξεις όπως στάχτη, τζάκι, σπίτι, ζέστη, χειμώνας, σκύλος. Σε αυτές τις λέξεις έρχονται να προστεθούν και κάποιες, ακόμα, λεξούλες, λιγάκι πιο περίπλοκες, οι λεγόμενες σύνθετες λέξεις.

Παραδείγματα σύνθετων λέξεων μπορεί να βρει κανείς παντού γύρω του αν απλά παρατηρήσει το σπίτι του...μαλακονόπορτα, θυροτηλέφωνο, μαξιλαροθήκη, κουρτινόξυλο, κλειδαρότρυπα, τους ανθρώπους και τα χαρακτηριστικά τους...καστανόξανθη κοπέλα, ψιλόλιγνος άντρας, μισάνθρωπος, φιλήδονος, γλυκανάλατα λόγια, τη φύση και τα ζώα...γαλαζοπράσινα νερά, βαθυκόκκινο ηλιοβασίλεμα, αστραπόβροντα, ασπρόμαυρο γατάκι, πολύχρωμο παπαγαλάκι.

Στις νεοελληνικές διαλέκτους είναι, επίσης, πάμπολλες οι σύνθετες λέξεις. Στη διάλεκτο των Επτανήσων, ανοίγοντας κανείς ένα τοπικό γλωσσάρι μπορεί να εντοπίσει διαλεκτικά σύνθετα όπως βουρλομπαντιέρας (ο) 'ο παλαβιάρης', μοροφίντο (το) 'ο τοίχος', στραβοκάντουντο (το) 'το ελικοειδές καντούνι', καντηλιερόστρατα (η) 'το πατσαβούρι της λυχνιάς', τσερασπανιά (η) 'το βουλοχέρι για σφραγίδες'. Αντίστοιχα στα Ποντιακά υπάρχουν παραδείγματα συνθέτων, όπως μελοκούτιν (το) 'δοχείο με μέλι', λεμονάπιν (το) 'απίδι με γεύση λεμονιού', χιονοφώς (το) 'η αντανάκλαση του χιονιού'. Στα Κρητικά παρατηρούνται, επίσης, πολύ ενδιαφέρουσες περιπτώσεις σύνθετων λέξεων, για παράδειγμα τυρόσπιτο (το) 'δωμάτιο για την αποθήκευση τυριού', τσικαλοκαθέ 'θέση για την αποθήκευση κουζινικών σκευών'. Επιπρόσθετα, στα Κυπριακά υπάρχουν σύνθετα όπως αεροπίννω 'πίνω αέρα, μεταφορικά χάνω το χρόνο μου', αγιάγκαθο 'το άγιο αγκάθι', φυλλοκρόμμυδο 'το φύλλο του κρεμμυδιού'. Στα Αϊβαλιώτικα συναντάμε τις λέξεις καρπουζουφλάδα 'η φλούδα καρπουζιού', αρχοντουμαχαλάς 'πλούσια συνοικία στο Μουσχονήρι', κουζουκουλόχ 'αυτός που έχει δυσμορφία στα πόδια του'. Στο Μιστί αξιοσημείωτη είναι η σύνθετη λέξη γαραμπουγιά 'η μαύρη βαφή', ενώ στη Καλαβρία χρησιμοποιούν το ριζζάφτι για τη ρίζα του αυτιού. Τέλος, μπορεί κανείς να βρει και άλλες σύνθετες λέξεις διάσπαρτες σε όλες τις νεοελληνικές διαλέκτους.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά των συνθέτων είτε στην Κοινή Νέα Ελληνική είτε στις Νεοελληνικές Διαλέκτους. Ένα από το πιο χαρακτηριστικό γνώρισμα των συνθέτων είναι η κεφαλή που είναι εκείνο το στοιχείο που προσδίδει την γραμματική κατηγορία και τη σημασία στο σύνθετο. Η κεφαλή μπορεί να βρίσκεται είτε στο α' συστατικό του συνθέτου είτε στο β' συστατικό και έτσι να έχουμε ενδοκεντρικά σύνθετα με αριστερόστροφη κεφαλή π.χ. ριζζάφτι και ενδοκεντρικά με δεξιόστροφη κεφαλή, π.χ. ποντικοπαγίδα. Ωστόσο, υπάρχουν και αρκετές περιπτώσεις εξωκεντρικών συνθέτων, που δεν έχουν την κεφαλή ούτε στο α' αλλά ούτε και στο β' συστατικό των συνθέτων. Στα εξωκεντρικά σύνθετα η κεφαλή βρίσκεται έξω από τον πυρήνα του συνθέτου (α' και β' συστατικό) είτε σε ένα παραγωγικό πρόσφυμα, π.χ. -η όπως στο κοκκινομάλλης (ο) 'αυτός που έχει κόκκινα μαλλιά' είτε σε ένα μηδενικό παραγωγικό πρόσφυμα (Ø) που υποθέτουμε ότι υπάρχει π.χ. ανοιχτόμυαλος.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των συνθέτων είναι ο δείκτης σύνθεσης, το στοιχείο εκείνο που συνδέει τα συστατικά του συνθέτου μεταξύ τους. Συνήθως ο δείκτης σύνθεσης έχει τη μορφή -ο- και πιο σπάνια -α- για την ελληνική γλώσσα και τις νεοελληνικές διαλέκτους. Για παράδειγμα, στο σύνθετο τραπεζομάντηλο το -ο- συνδέει το α' συστατικό τραπέζι(ι) με το β' συστατικό μαντήλι(ι). Σε αρχαιοπρεπείς λέξεις ή σε λέξεις της αρχαίας ελληνικής συνήθως απουσιάζει ο δείκτης σύνθεσης, π.χ. νυκτιλαμπίης, πανεπιστημιούπολη κ.α. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί αν θεωρήσουμε ότι αυτές οι λέξεις είναι μια μορφή απολιθωμάτων, οι λεγόμενες λεξικοποιήσεις από την αρχαία ελληνική.

Τα σύνθετα χαρακτηρίζονται, ακόμα, από έναν τόνο στη δομή τους και από μια διαβαθμισμένη σημασιολογική (α)διαφάνεια. Για παράδειγμα η λέξη ασπρόμαυρος είναι περισσότερο σημασιολογικά διαφανής από τη λέξη λεωφορείο, με την έννοια ότι η σημασία του πρώτου συνθέτου μπορεί να αναχθεί ευκολότερα από τα επιμέρους συστατικά του σε σχέση με τη σημασία του δεύτερου συνθέτου που πιο δύσκολα κανείς μπορεί να καταλάβει τις σημασίες των δύο συστατικών.

Όσον αφορά τα είδη των συνθέτων, υπάρχουν πολλά ανάλογα τη σχέση που σημειώνεται ανάμεσα στα συστατικά τους. Για παράδειγμα, αν σημειώνεται σχέση εξάρτησης μεταξύ των συστατικών του συνθέτου τότε έχουμε περιπτώσεις όπως αγριάνθρωπος και λεμονοδάσος (το α' συστατικό εξαρτάται/προσδιορίζει το β'). Αν σημειώνεται σχέση παράταξης, τότε έχουμε σύνθετα όπως ψωμοτύρι ή αλατοπίπερο.

Αυτά τα λίγα για τα γλωσσικά τερτίπια ή αλλιώς τις σύνθετες λέξεις στην Κοινή Νέα Ελληνική αλλά και στις Νεοελληνικές Διαλέκτους. Περισσότερες λεπτομέρειες θα σας πω στο επόμενο άρθρο.

Βιβλιογραφία

Ράλλη, Α (2005). *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
Morilan database, University of Patras.

Μαρία Ρουσάκη

Συνέντευξη

Η Μαρία Ρουσάκη γεννήθηκε το 1974 στη Νέα Υόρκη και κατάγει από την Αλαγονία Καλαμάτας. Με σπουδές στην κοινωνιολογία έχει εργαστεί ως δημοσιογράφος και μεταφράστρια. Το πρώτο της παιδικό βιβλίο εκδόθηκε το 2001 ενώ ακολούθησαν περίπου 40 ακόμα. Έχει βραβευτεί από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (2002) και από το Orpenheim Toy Portfolio (2003), ενώ βιβλία της ήταν υποψήφια για το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας (2004 και 2006) και για το βραβείο του Αναγνώστη (2012, 2013 και 2014).

Κυκλοφορεί 29 Μαΐου 2016
από τις εκδόσεις Ψυχογιός

Διαβάζετε βιβλία στην παιδική σας ηλικία; Ένα αγαπημένο σας βιβλίο, ήρωας, συγγραφέας.

Μεγάλωσα στη Νέα Υόρκη όπου το βιβλίο αποτελεί ένα μεγάλο μέρος της κοινωνικής και εκπαιδευτικής ανάπτυξης του παιδιού. Δανειζόμουν βιβλία από τη σχολική βιβλιοθήκη, από τη δημοτική βιβλιοθήκη, από την κινητή βιβλιοθήκη του δήμου και οι γονείς μου δεν παρέλειπαν να μου αγοράζουν και δικά μου βιβλία. Αγαπημένοι ήταν και παραμένουν πάντα ο Σελ Σίλβερσταϊν, η Μπέβερλι Κλίρι, η Τζούντι Μπλουμ και ο Dr. Seuss.

Είστε ένας δημιουργικός άνθρωπος που κινείται ανάμεσα σε δύο πατρίδες και δύο πολιτισμούς. Πόσο μπορεί αυτό να βοήθησε στην επιλογή των θεμάτων ή την ανάπτυξη των ιστοριών σας;

Ό, τι βιώνει ο άνθρωπος καταγράφεται στην ψυχή και στο λογισμό του. Άρα προφανέστατα οι δύο «πατρίδες» μου, έχουν συμβάλει θεματολογικά και συναισθηματικά στην ανάπτυξη των βιβλίων μου. Όμως επηρεάζομαι και από άλλους παράγοντες όπως τα θέματα που αφορούν τα παιδιά κυρίως. Ως μητέρα τριών παιδιών βρίσκομαι μονίμως μέσα στη ζωή και τους προβληματισμούς τους. Συζητάμε τα πάντα οπότε οι ιδέες για ιστορίες γεννιούνται καθημερινώς. Διότι μέσα από τα βιβλία βρίσκω κι εγώ λύσεις στα προβλήματα ή στις απορίες τους.

Οι μικροί αναγνώστες μεταπηδούν επιτυχώς από το παιδικό στο εφηβικό βιβλίο; Η μία κατηγορία συνοδεύει με σιγουριά τον μικρό αναγνώστη, που μεγαλώνει, στην άλλη;

Δυστυχώς δεν συνηθίζεται εκτός αν είναι αρκετά «διαβασμένο» το παιδί και μπορεί να συνεχίσει να βρίσκει χαρά μέσα από τη λογοτεχνία. Θεωρώ πως οι απαιτήσεις των εφήβων να ανταπεξέλθουν σε εκπαιδευτικό επίπεδο μειώνει τον χρόνο και την όρεξη για απολαυστική ανάγνωση. Επίσης, είναι θέμα των γονιών να τους παροτρύνουν να βρίσκουν χρόνο για αυτό το είδος διασκέδασης. Όταν τα παιδιά μου είναι κουρασμένα από μια γεμάτη μέρα μαθημάτων και δραστηριοτήτων, προτιμώ να τους διαβάσω εγώ ένα βιβλίο. Η

επαφή μέσω της ανάγνωσης μας έχει φέρει ακόμα πιο κοντά κι ενώ δεν διαβάζουν οι ίδιοι εκείνες τις στιγμές, μπαίνουν στην ιστορία σε βάθος. Αυτό το βίωμα θεωρώ πως θα τους βοηθήσει να αγαπήσουν την ανάγνωση στο μέλλον, όταν κάποτε αναζητήσουν πιο ήρεμες και χαλαρές στιγμές στη ζωή τους.

Το παιδί, το σχολείο και το λογοτεχνικό βιβλίο. Είναι συνοδοιπόροι ή κάπου στον δρόμο χάνονται και αν συμβαίνει αυτό, για ποιους λόγους θεωρείτε;

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας μέσα από σχολικές δράσεις. Πλέον κάθε τάξη έχει αποκτήσει δική της βιβλιοθήκη. Τα παιδιά έχουν μάθει να απολαμβάνουν στιγμές ανάγνωσης μαζί με τον εκπαιδευτικό τους, να γνωρίζουν συγγραφείς και εικονογράφους, να αποκτούν αγαπημένα αναγνώσματα. Προσωπικά με απασχολεί περισσότερο το θέμα της σχέσης μεταξύ λογοτεχνικού βιβλίου και σπιτιού. Θα ήθελα εκεί να δίδεται περισσότερη έμφαση, να ασχολούνται οι γονείς με την πνευματική ανάπτυξη των παιδιών τους, να γίνεται προσπάθεια να απομακρυνθούν λίγο από τον ηλεκτρονικό κόσμο που μας περιβάλλει, να βρίσκουν χρόνο και οι ίδιοι για ένα βιβλίο... Ίσως εκεί βρίσκεται η επόμενη επανάσταση!

Τα δύο σας βιβλία "Αίνιγμα στο Αιγαίο" και "Ο θησαυρός του Ταυγέτου" είναι δύο σύγχρονες ιστορίες που εξελίσσονται σε ελληνικό τοπίο. Η παιδική λογοτεχνία έχει χώρο για τέτοιες αξιόλογες προσπάθειες ή η ξένη, παιδική λογοτεχνία σαγηνεύει περισσότερο τους μικρούς αναγνώστες στη χώρα μας;

Η ελληνική παιδική λογοτεχνία έχει άπειρο χώρο για αξιόλογα βιβλία, για βιβλία που εμπλουτίζουν τις γνώσεις των μικρών αναγνωστών, που γεμίζουν τη φαντασία τους με περιπέτεια, δράση, ιστορικά στοιχεία, χιούμορ και με θετικά μηνύματα όπως είναι η φιλία, η οικογένεια, οι κοινωνικές σχέσεις. Παραδειγματικά, όλα αυτά εμπεριέχονται στη σειρά «Λογοτεχνικές Εξερευνήσεις» των εκδόσεων Μίνωας όπου σκοπός της σειράς με θέμα «Ταξίδια στην Ελλάδα» είναι οι μικροί αναγνώστες

να έρθουν σε επαφή με τις ομορφιές και τις ιδιαιτερότητες του τόπου μας, με την πολιτιστική και πολιτισμική του παράδοση αλλά και με την ιστορία του. Η συγκεκριμένη σειρά έχει αγκαλιαστεί από πολλούς αναγνώστες.

Ιδιαίτερες και όμορφες εκδόσεις υπάρχουν και στο εξωτερικό, τα οποία μεταφράζονται συχνά στα ελληνικά. Ωστόσο, η χώρα μας παράγει πολλά σπουδαία έργα αξιότιμων ελλήνων συγγραφέων και εικονογράφων.

Πείτε μας δυο λόγια για το βιβλίο σας "Αίνιγμα στο Αιγαίο".

Στο βιβλίο μου «Αίνιγμα στο Αιγαίο» γράφω για την αγαπημένη μου Τήνο. Εκεί διαδραματίζεται μια χιουμοριστική περιπέτεια όπου συνδέω τα πάντα, από την τέχνη του νησιού μέχρι τα αγαπημένα παραμύθια των παιδιών.

Εν ολίγοις:

για τη Ζωή με τα πέντε αδέρφια, τους εκκεντρικούς γονείς και τον κολλητό της φίλο, τον Χάρη, η Ζωή μοιάζει πολλές φορές σαν παραμύθι. Είτε νιώθει σαν τη Σταχτοπούτα είτε σαν την Κοκκινοσκουφίτσα, λίγοι το προσέχουν.

Όμως, εκείνη εκτιμά πως όλα στη ζωή φαντάζουν εξωπραγματικά, ειδικά το καλοκαίρι που αναγκάζεται να αποχωριστεί τους γονείς της για να περάσει τις διακοπές της στην Τήνο. Στην κατασκήνωση του νησιού συμβαίνουν πολλά και απρόοπτα, ακριβώς όπως στα παραμύθια.

Αυτό που δεν μπορεί να προβλέψει η Ζωή είναι πως το αίνιγμα που καλείται να λύσει στο πανέμορφο νησί του Αιγαίου θα την οδηγήσει σε πολλές αλήθειες - αλήθειες που αγγίζουν τον καθένα ξεχωριστά...

Πείτε μας δυο λόγια για το βιβλίο σας "Ο θησαυρός του Ταυγέτου".

Στο βιβλίο «Ο θησαυρός του Ταυγέτου» γράφω για μια περιπέτεια που διαδραματίζεται στην Αλαγονία, ένα ορεινό χωριό δυτικά του Ταυγέτου, απ' όπου κατάγομαι. Στο βιβλίο συνδυάζω την αγάπη μου για τη φύση, την ποίηση και τη λαϊκή παράδοση.

Δηλαδή...

Ο Μιχάλης και ο Βασίλης, τα δίδυμα, έχουν μια πολύ αγαπημένη ασχολία, πέρα από το μπάσκετ και τη σκανταλιά: την εξερεύνηση. Χάρη στον παππού τους, το τρίτο

μέλος της Ομάδας Φυσικής Εξερεύνησης που έχουν δημιουργήσει μαζί, τα αδέρφια λατρεύουν την περιπέτεια, τα αινίγματα και φυσικά να ανακαλύπτουν τις εκπλήξεις που τους ετοιμάζει ο παππούς τους.

Κάνουν όμως την πιο συναρπαστική εξερεύνηση αυτό το καλοκαίρι στο χωριό του παππού, την Αλαγονία. Ο χάρτης που πέφτει στα χέρια τους και η πίστη τους στην ύπαρξη θησαυρού στο Σιδεροβάγενο τους οδηγούν σε μια συναρπαστική περιπέτεια στους πρόποδες του Ταυγέτου, για να ανακαλύψουν... τίποτε άλλο πέρα από την αλήθεια.

Άραγε υπάρχει στ' αλήθεια ο θρυλικός θησαυρός του Σιδεροβάγενο;

Ετοιμάζετε κάποιο νέο βιβλίο; Πότε κυκλοφορεί;

Στις 29 Μαΐου κυκλοφορεί το πρώτο μου μυθιστόρημα για ενηλίκους από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Το «Μόνο τα μάτια μένουν» είναι το πρώτο μυθιστόρημα μιας τριλογίας με θέμα τη ζωή και τις ανησυχίες τριών γενιών Ελλήνων μεταναστών στην Αμερική.

Τί σας ώθησε να ασχοληθείτε με τη λογοτεχνία ενηλίκων;

Έχοντας γράψει και εκδώσει βιβλία για όλες τις ηλικίες των παιδιών, από 2 έως 18 ετών, αποφάσισα να βουτήξω στον ψυχισμό πιο ώριμων και περίπλοκων πρωταγωνιστών. Η αλήθεια είναι πως έβαλα ένα στοίχημα με τον εαυτό μου διότι το εγχείρημα είχε δυσκολίες. Χρειάστηκε να κάνω μεγάλη έρευνα για να συμπεριλάβω έγκυρα ιστορικά στοιχεία στο βιβλίο ενώ όλο το διάστημα στο οποίο έγραφα ένιωθα πως είχα έναν κόσμο ολόκληρο μες στο μυαλό μου. Η μεγαλύτερη δυσκολία ωστόσο ήταν να βρίσκομαι σε εκείνο τον κόσμο όποτε έγραφα και στον πραγματικό κόσμο αντίστοιχα όπου οι υποχρεώσεις και οι ανάγκες της οικογένειας ήταν και είναι πάμπολλες.

Πείτε μας λίγα λόγια για την υπόθεση και τους ήρωές του.

Το «Μόνο τα μάτια μένουν» είναι ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα για τη μετανάστευση, τη φυγή και την αναδρομή της πρόσφατης ιστορίας μέσα από μάτια που επιθυμούν και λησμονούν συνάμα. Η υπόθεση είναι η εξής:

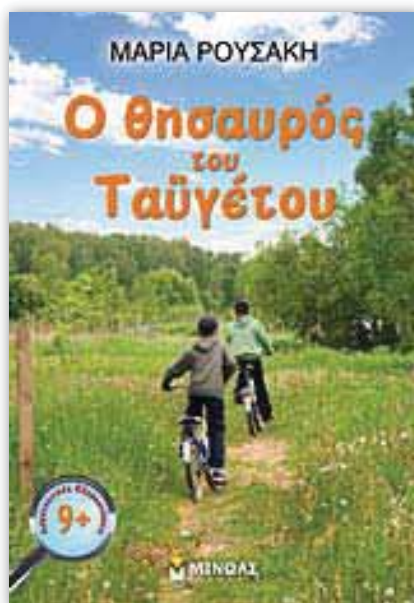
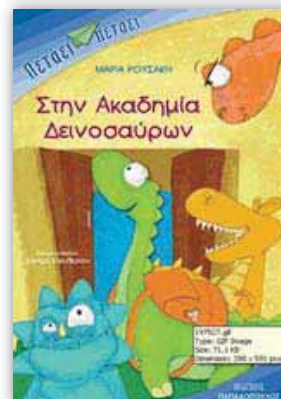
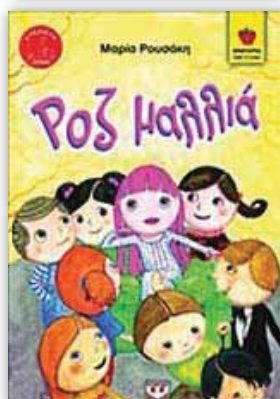
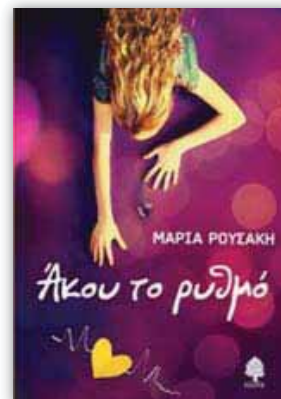
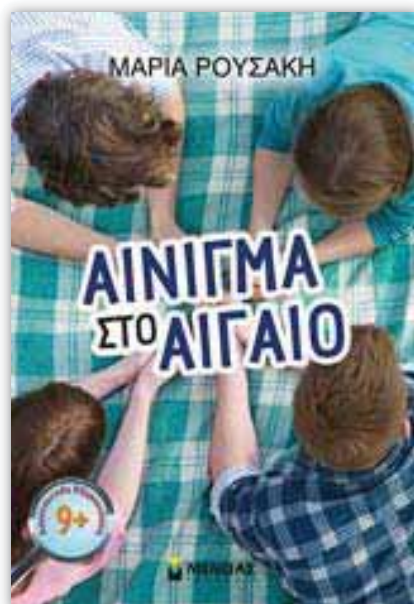
Όλος ο κόσμος αλλάζει όπως και στους μικρόκοσμούς του καθενός. Όλοι μοιάζουν σαν σύννεφο στον άνεμο αναζητώντας κάπου να διασκορπιστούν, να ποτίσουν κάποια γη, να μείνουν σταθεροί. Και η ζωή του Περικλή Καλαμάνου μοιάζει προκαθορισμένη από τη μοίρα από τη μέρα της γέννησης του. Όλα τον οδηγούν στα γραφτά μονοπάτια της αστάθειας, της τύχης και της μόνιμης ανατροπής. Μέχρι που όλα αλλάζουν αφού ανακαλύψει τα κρυμμένα γράμματα της Χρυσανθούλας η οποία είχε εξαφανισθεί χρόνια πριν. Αποφασίζει να πάρει τη ζωή στα χέρια του. Ύστερα από έναν παγκόσμιο πόλεμο, μια μοιραία γυναίκα και ο διχασμός του εμφυλίου, ο δρόμος του οδηγείται στην άλλη άκρη της γης. Στην Αμερική θα ακουμπήσει τα όνειρα του σαν άστρο στον ουρανό. Όμως τα όνειρα απρόσμενα σκορπίζονται μαζί με τα γεγονότα της ζωής που φέρνουν τον Περικλή αντιμέτωπο με τα σταυροδρόμια του έρωτα και της συνείδησης, του ονείρου και της σταθερότητας, της μοίρας και της απόφασης, ενώ το δίλημμα είναι ένα: το βλέμμα της καρδιάς αλλάζει ή μένει πάντα σταθερό;

Πού μπορούμε να σας συναντήσουμε ή να μάθουμε για εσάς;

Θα χαρώ να με επισκεφθείτε:

www.mariasbooks.com, www.mariasbooks.blogspot.com

Βιβλία της Μαρίας Ρουσάκη για μικρά και μεγάλα παιδιά

Η βιβλιοφιλία και η ένταξη των βιβλίων στην καθημερινότητα των παιδιών

από τον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΙΝΙΑΡΗ

Ο Παναγιώτης Μπινιάρης γεννήθηκε το 1983 στο Μαρούσι Αττικής, κατοικεί στην Αθήνα με την σύζυγο του. Είναι πτυχιούχος του τμήματος μεθοδολογίας, ιστορίας και θεωρίας της επιστήμης του πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στην ιστορία και φιλοσοφία της επιστήμης του εθνικού Μετσόβιου πολυτεχνείου. Είναι καθηγητής και επιστημονικός σύμβουλος ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και σύμβουλος πωλήσεων ανώνυμης εταιρείας.

Η ελαχιστοποίηση της πνευματικής μας καλλιέργειας, έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία πολιτών χωρίς ισχυρή κριτική σκέψη και ικανότητα. Είναι ιδιαίτερα λυπηρό να παρατηρείται αυτό το φαινόμενο (ακόμα και σε άτομα με πτυχία πανεπιστημίων) σε μια χώρα που έθεσε τα θεμέλια του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού.

Μια στροφή των πολιτών προς την βιβλιοφιλία, δηλαδή την αγάπη και το ενδιαφέρον για το διάβασμα και τα βιβλία, μπορεί να μας δώσει πραγματικές λύσεις στα παραπάνω προβλήματα, ατομικά και συλλογικά. Ιδιαίτερα αν αυτή η στάση ζωής μεταλαμπαδευτεί στα παιδιά και στους νέους.

Είναι **ελπιδοφόρο το γεγονός ότι με την ανάπτυξη των bazaar βιβλιοπωλείων** μέσα στα χρόνια της κρίσης, δίνεται πλέον η δυνατότητα στο ευρύ κοινό να αγοράσει βιβλία υψηλής πνευματικής, γνωστικής και καλλιτεχνικής αξίας σε εξαιρετικές τιμές. Με αυτόν τον τρόπο **μπορούμε σταδιακά να εντάξουμε στη καθημερινότητα μας, το διάβασμα, τη συλλογή βιβλίων και την επίσκεψη μας ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε βιβλιοπωλεία και χώρους πολιτισμού, τέχνης και προώθησης της πνευματικής καλλιέργειας των πολιτών.**

Εκτός, όμως, από την ικανοποίηση των προσωπικών μας πνευματικών αναγκών πρέπει **να μεριμνήσουμε κατάλληλα για τα παιδιά μας και τους νέους ανθρώ-**

πους. Έτσι όταν θελήσουμε να κάνουμε ένα δώρο, τότε μπορούμε να καταφύγουμε στην λύση του βιβλίου. Με αυτόν τον τρόπο **γινόμαστε κοινωνοί και προωθητές της βιβλιοφιλίας στους συνανθρώπους μας.**

Ένας ακόμη τρόπος προώθησης της βιβλιοφιλίας σε νέους και παιδιά μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από τις κοινωνικές μας συλλογότητες και συζητήσεις. Τα θέματα συζήτησης δεν πρέπει να εξαντλούνται μόνο γύρω από θέματα αδιάφορα προς την βιβλιοφιλία αλλά σε συνάρτηση με αυτήν. Για παράδειγμα, ένα προσφιλές θέμα συζήτησης των νέων είναι ο κινηματογράφος, στην περίπτωση αυτή μπορούμε με σχετικά εύκολο τρόπο, να εισαγάγουμε στην συζήτηση μας, τον σχολιασμό βιβλίων που έγιναν ταινίες ή το αντίθετο.

Αν καταφέρουμε, ο καθένας ατομικά, να εισάγουμε το βιβλίο στην καθημερινότητα μας, τότε θα δημιουργήσουμε μια κοινωνία, η οποία σε συλλογικό βαθμό, θα διευρύνει τους πνευματικούς της ορίζοντες. Έτσι θα αυξηθούν οι πολίτες που διακατέχονται από κριτική ικανότητα και αναλυτική σκέψη, αναπτύσσοντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την δημιουργία μιας καλύτερα δομημένης και εξελισσόμενης κοινωνίας για όλους μας.

Θα χαρούμε ιδιαίτερα αν μας κοινοποιήσετε τις απόψεις και τις προτάσεις σας στο email:

newspaper@nakasgroup.gr, σχετικά με την προώθηση της βιβλιοφιλίας στους συνανθρώπους μας και ειδικότερα στα παιδιά.

Γιατί είναι σημαντικό το γεγονός της ύπαρξης της βιβλιοφιλίας σε μια χώρα; Ειδικά σε μια εποχή που λίγοι αρέσκονται στο διάβασμα και την συλλογή βιβλίων. Μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την ραγδαίως αναπτυσσόμενη τεχνολογική πρόοδο και την άκριτη εξειδίκευση. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολη και ουτοπική, όμως κρίνεται απαραίτητη η φιλοσοφική και παιδαγωγική ανάλυση του συγκεκριμένου ερωτήματος για τους εξής λόγους:

Η εποχή μας διακατέχεται από την στροφή των πολιτών προς τον υλισμό και την έλλειψη πνευματικότητας. Δυστυχώς με τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε όλοι και τους γοργούς ρυθμούς που επικρατούν στην καθημερινότητα μας, επικεντρωνόμαστε και αναλωνόμαστε σε ζητήματα που αφορούν μόνο την κάλυψη των υλικών μας αναγκών.

Με αυτά τα δεδομένα που κυριαρχούν γύρω μας, παραμερίζουμε σχεδόν ολοκληρωτικά την διεύρυνση του πνευματικού και μορφωτικού μας ορίζοντα. Δυστυχώς αυτή η στάση επικρατούσε ακόμα (ίσως σε λιγότερο βαθμό) και πριν την οικονομική κρίση. Ένα γεγονός που ενισχύει την άποψη ότι **συνήθως προηγείται η πνευματική κρίση και σαν συνέπεια αυτής ακολουθεί η οικονομική της έκφραση.**

Paired Reading Ας διαβάσουμε μαζί!

από την **ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΟΥΠΗ**

Η Ευαγγελία Σούπη είναι λογοθεραπεύτρια, απόφοιτη του τμήματος Λογοθεραπείας του ΑΤΕΙ Ηπείρου το 2008. Έκτοτε εργάστηκε στον ιδιωτικό τομέα σε Θεσσαλονίκη, Αριδαία και Ιωάννινα στη διάγνωση και αποκατάσταση διαταραχών λόγου, μάθησης και κατάποσης. Από το 2010 διατηρεί ιδιωτικό κέντρο λογοθεραπείας στα Ιωάννινα. Συντονίζει ομαδικά προγράμματα λογοθεραπείας παιδιών και ενηλίκων και εκπαιδευτικά σεμινάρια γονέων και φοιτητών, κατασκευάζει θεραπευτικό υλικό και γράφει στο ιστολόγιο **Λογο...θεραπεία!**. Είναι μέλος του Συλλόγου Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος (ΣΕΛΛΕ). Για ερωτήσεις και παρατηρήσεις παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μου στα στοιχεία:

Ευαγγελία Δ. Σούπη - Λογοθεραπεύτρια
Κομνηνών 39 και Χασιώτη, Ιωάννινα
evageliasoupi@gmail.com

Το paired reading είναι μία τεχνική που υποβοηθά την ανάγνωση και βασίζεται στον παραδειγματισμό, στην εξάσκηση, στην επιβράβευση και στην θετική ατμόσφαιρα. Σε κάθε περίπτωση συμμετέχουν δύο: ο έμπειρος αναγνώστης-γονέας/ δάσκαλος/ μεγάλος αδερφός και το παιδί που μαθαίνει να διαβάζει. Σχετικά ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι χρησιμοποιώντας την μέθοδο βελτιώνεται ο ρυθμός ανάγνωσης, ο μαθητής διαβάζει ευκολότερα μόνος του και αντιμετωπίζει πιο θετικά την ανάγνωση εν γένει. Οι παραπάνω λόγοι κάνουν την μέθοδο paired reading ιδανική για εφαρμογή στο σπίτι όπου ο γονέας μπορεί να καθίσει και να περάσει δημιουργικό χρόνο με το παιδί του κάνοντας μία ευχάριστη και εποικοδομητική δραστηριότητα!

Ποια παιδιά επωφελούνται;

Όλα τα παιδιά. Τα παιδιά που συναντούν δυσκολίες στην ανάγνωση θα βοηθηθούν ώστε να διαβάζουν γρηγορότερα και με ρυθμό, θα μάθουν να μην φοβούνται το διάβασμα και τα λάθη στο διάβασμα, να κατανοούν το περιεχόμενο ενός κειμένου και να διασκεδάσουν διαβάζοντας! Όλα τα παιδιά όμως επωφελούνται καθώς με την βελτίωση της ανάγνωσης αυξάνεται η αυτοπεποίθησή τους. Επίσης γίνονται πιο συνεργάσιμα στο σπίτι κάτι που αποδίδεται στον ποιοτικό χρόνο που περνούν με τον γονέα κατά την διάρκεια της δραστηριότητας. Φυσικά δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τα οφέλη που αποκομίζει το παιδί από την επάφη και ανάγνωση του βιβλίου και μόνο.

Πού γίνεται;

Ο χώρος που γίνεται το paired reading είναι ένα μέρος ήσυχο ώστε να μπορούν οι αναγνώστες να αφοσιωθούν στην ιστορία που διαβάζουν. Φροντίστε να ειδοποιήσετε ώστε να μην σας διακόψουν, όπου κι αν βρίσκεστε: στο σπίτι, στην σχολική τάξη κλπ. Καθίστε ο ένας δίπλα στον άλλο και χρησιμοποιήστε ένα μόνο βιβλίο για να διαβάσετε μαζί.

Πότε γίνεται;

Επιλέξτε μία χρονική στιγμή της ημέρας που γονέας και παιδί θα είστε σε καλή διάθεση. Αποφύγετε στιγμές που το παιδί είναι πεινασμένο, κουρασμένο ή κακόκεφο. Συμφωνήστε για μία προκαθορισμένη στιγμή της ημέρας βολική και για τους δύο, πέντε με εφτά φορές την εβδομάδα και τηρήστε το πρόγραμμα.

Τι βιβλία να χρησιμοποιήσω;

Το paired reading μπορεί να γίνει ο τρόπος για να βοηθήσετε με τα σχολικά μαθήματα αλλά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε οποιοδήποτε υλικό: από παιδικά βιβλία και κόμικ μέχρι άρθρα περιοδικών και εφημερίδων! Αφήστε το παιδί να διαλέξει αυτό που θέλει ακόμα κι αν πρόκειται για κάτι διαφορετικό κάθε φορά. Σαφώς

και το ιδανικότερο είναι να επιλέξετε βιβλία κατάλληλα για την ηλικία του παιδιού με καθαρή γραμματοσειρά και σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά του. Μην σας προβληματίζει εάν το παιδί χρησιμοποιεί την εικονογράφηση για να προβλέψει την πορεία των γεγονότων.

Είμαστε έτοιμοι! Τι κάνουμε τώρα;

- Συζητήστε για το βιβλίο. Ποιος είναι ο τίτλος; Τι σας λέει η εικόνα του εξωφύλλου; Γιατί επιλέξατε το συγκεκριμένο βιβλίο; Τι πιστεύετε ότι θα συμβεί στην ιστορία;
- Καλέστε το παιδί να διαβάσει μαζί σας
- Διαβάζετε ταυτόχρονα. Ρυθμίστε την ταχύτητα ανάγνωσης σε αυτήν του παιδιού.
- Εάν το παιδί διαβάσει λάθος μία λέξη ή το παλεύει για περισσότερο από 5 δευτερόλεπτα, δείξτε την και διαβάστε την εσείς για εκείνο. Επειτα συνεχίστε όπως πριν.
- Συμφωνήστε σε ένα σημάδι που θα σας δώσει το παιδί (πχ. να σας ακουμπήσει το χέρι, να χτυπήσει το δάχτυλο στο τραπέζι) όταν θέλει να διαβάσει μόνο του και αφήστε το να το κάνει.
- Μόλις συναντήσει δυσκολία για περισσότερο από 5 δευτερόλεπτα, διαβάστε το σημείο μαζί του και συνεχίστε να διαβάζετε όπως πριν μέχρι να σας δώσει το επόμενο σημάδι.
- Ενίοτε μπορείτε να κάνετε ερωτήσεις, στο τέλος της σελίδας, μετά από κάποια ξαφνική τροπή της ιστορίας κλπ: "Τι νομίζεις ότι θα γίνει μετά;"
- Επιβραβεύετε τακτικά το παιδί για την προσπάθειά του χωρίς να το διακόπτετε.
- Μία χρονική περίοδος των 5-10 λεπτών είναι ιδανική για το paired reading. Πάντοτε να διακόπτετε σε ένα λογικό σημείο της πλοκής, το τέλος ενός κεφαλαίου, μετά την λύση μίας υπόθεσης, εάν το βιβλίο είναι πολύ μεγάλο για να το διαβάσετε μονομιάς.

Αφού διαβάζετε μαζί για ένα διάστημα θα νιώσετε ότι είναι έτοιμο να διαβάσει μόνο του

- Σταδιακά μειώστε την ένταση της φωνής σας.
- Αφήστε την φωνή του παιδιού να κυριαρχήσει.
- Σταματήστε να διαβάζετε φωναχτά.
- Συμμετέχετε όπου το παιδί συναντήσει δυσκολία ή διαβάσει κάποια λέξη λάθος. Συνεχίστε να διαβάζετε μαζί του μέχρι να νιώσετε ότι βρήκε τον ρυθμό του και μπορεί να συνεχίσει μόνο του.
- Μπορείτε να εναλλάσσετε στην ανάγνωση ανά πρόταση/ παράγραφο/ σελίδα εάν χρειαστεί ή αρέσει στο παιδί.

Υπάρχει κάτι που πρέπει να προσέξω;

- Κλείστε την τηλεόραση και την μουσική.
- Αποφύγετε τα αρνητικά σχόλια όπως "Αυτή τη λέξη την ήξερες την προηγούμενη εβδομάδα", "Κοίτα τι έκανες εδώ.", "Γιατί δεν προσέχεις;" κλπ.
- Εάν δείτε ότι το παιδί είναι κουρασμένο διακόψτε την δραστηριότητα
- Αφού μάθει να διαβάζει άπταιστα, μην σταματήσετε να διαβάζετε μαζί του. Όσο περισσότερο χρόνο περνάτε μαζί του διαβάζοντας, τόσο θα αυξάνεται η αγάπη του για τα βιβλία.
- Το paired reading δεν είναι θεραπευτική μέθοδος. Η δραστηριότητα από μόνη της δεν θα μάθει σε ένα παιδί να διαβάζει και σαφώς ένα παιδί με μαθησιακές δυσκολίες δεν μπορεί να εκπαιδευτεί αποκλειστικά με αυτήν. Μπορεί όμως να λειτουργήσει συμπληρωματικά στο θεραπευτικό πρόγραμμα.
- Αναζητήστε βοήθεια εάν παρατηρήσετε συστηματικά λάθη στην ανάγνωση του παιδιού που δεν διορθώνονται με την πάροδο του χρόνου.
- Διασκεδάστε!

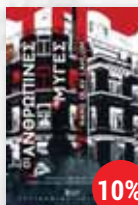
Σκεφτείτε το ποδήλατο: Στην αρχή ενθαρρύνουμε το παιδί, του δείχνουμε εμπιστοσύνη και παράλληλα ελέγχουμε κρατώντας το ποδήλατο. Το ένστικτό μας λέει πότε να το αφήσουμε. Έτσι, σταδιακά αφήνουμε για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα μέχρι το παιδί να μπορέσει να ισορροπήσει μόνο του χωρίς βοήθεια. Το ίδιο γίνεται και με το Paired Reading: είναι ένας απλός τρόπος για να βοηθήσετε το παιδί σας να γίνει ένας ανεξάρτητος αναγνώστης.

Βιβλιογραφία για το Paired Reading

1. Topping, Keith (1987) Paired Reading: A Powerful Technique for Parent Use. *The Reading Teacher* 40,7.
2. Morgan, R. (1986) *Helping Children Read: The Paired Reading Handbook*, London
3. Methuen N. Moloney, *The Road to Reading, A Practical Guide for Parents*, C.D.U., Mary Immaculate College, Limerick

ΤΟ ΝΑΚΑΣ BOOK HOUSE ΠΡΟΤΙΝΕΙ

10%

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΜΥΤΕΣ
από 16,50 €
ΜΟΝΟ 14,85 €

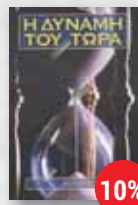
10%

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
από 15,50 €
ΜΟΝΟ 13,95 €

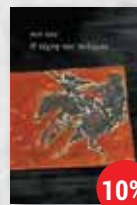
10%

**ΝΑ ΠΑΝΤΡΕΥΤΕΙ ΚΑΝΕΙΣ
Ή ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΝΤΡΕΥΤΕΙ**
από 18,00 €
ΜΟΝΟ 16,20 €

10%

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΤΩΡΑ
από 18,64 €
ΜΟΝΟ 16,78 €

10%

ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
από 9,90 €
ΜΟΝΟ 8,91 €

10%

**ΟΣΟ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ**
από 13,90 €
ΜΟΝΟ 12,51 €

10%

SECRET
από 15,27 €
ΜΟΝΟ 13,74 €

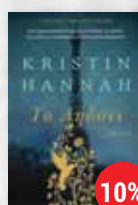
10%

**ΑΝΕΜΟΔΑΡΜΕΝΑ
ΥΨΗ**
από 15,00 €
ΜΟΝΟ 13,50 €

10%

ΧΙΜΑΙΡΑ
από 12,00 €
ΜΟΝΟ 10,80 €

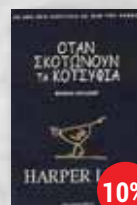
10%

ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ
από 17,70 €
ΜΟΝΟ 15,93 €

10%

AFTER
από 14,45 €
ΜΟΝΟ 13,01 €

10%

**ΟΤΑΝ ΣΚΟΤΟΝΟΥΝ
ΤΑ ΚΟΤΕΥΦΙΑ**
από 14,00 €
ΜΟΝΟ 11,20 €

10%

**ΟΤΑΝ ΕΚΛΑΨΕ
Ο ΝΙΤΣΣ**
από 22,71 €
ΜΟΝΟ 20,44 €

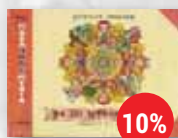
10%

**ΜΙΑ ΑΠΙΘΑΝΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ**
από 16,30 €
ΜΟΝΟ 14,67 €

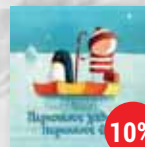
10%

**ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ**
από 13,90 €
ΜΟΝΟ 12,51 €

10%

**ΤΑ ΟΓΔΟΝΤΑ
ΟΧΤΩ ΝΤΟΛΜΑΔΑΚΙΑ**
από 25,56 €
ΜΟΝΟ 23 €

10%

**ΠΙΓΚΟΥΙΝΟΣ ΧΑΘΗΚΕ -
ΠΙΓΚΟΥΙΝΟΣ ΒΡΕΘΗΚΕ**
από 12,90 €
ΜΟΝΟ 11,61 €

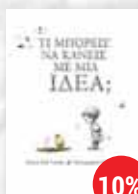
10%

**ΠΩΣ ΝΑ ΠΙΑΣΕΙΣ
ΈΝΑ ΑΣΤΕΡΙ**
από 12,90 €
ΜΟΝΟ 11,61 €

10%

**ΤΟ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟ
ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

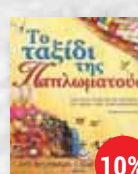
10%

**ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ
ΚΑΝΕΙΣ ΜΕ ΜΙΑ ΙΔΕΑ;**
από 8,90 €
ΜΟΝΟ 8,01 €

10%

**Ο ΠΙΑΝΙΣΤΑΣ ΠΟΥ
ΓΝΩΡΙΖΕ ΠΟΛΛΑ**
από 13,20 €
ΜΟΝΟ 11,88 €

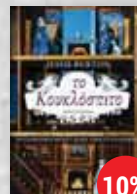
10%

**ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ
ΠΑΠΛΩΜΑΤΟΥΣ**
από 14,10 €
ΜΟΝΟ 12,69 €

10%

ΤΑ ΧΕΓΙΑ
από 11,90 €
ΜΟΝΟ 10,71 €

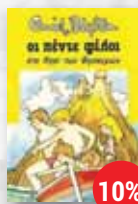
10%

ΤΟ ΚΟΥΚΛΟΣΠΙΤΟ
από 11,50 €
ΜΟΝΟ 10,35 €

10%

**Ο ΜΙΚΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΣ
ΕΧΕΙ ΜΠΕΛΑΔΕΣ**
από 11,50 €
ΜΟΝΟ 10,35 €

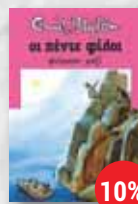
10%

**ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΣΤΟ ΝΗΣΙ
ΤΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

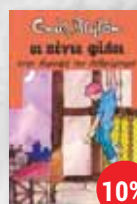
10%

**ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΠΑΛΙ ΣΕ
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

10%

**ΟΙ ΠΕΝΤΕ
ΦΕΥΓΟΥΝ ΜΑΖΙ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

10%

**ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
ΤΟΥ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΑ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

10%

**ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΠΑΛΙ ΣΤΟ
ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΚΙΡΙΝ**
από 7,00 €
ΜΟΝΟ 6,30 €

ΤΑ ΝΑΚΑΣ BOOK ΒΑΖΑΡ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ

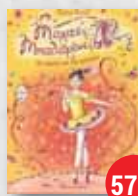
67%

Ο ΔΙΑΡΡΗΚΤΗΣ ΠΟΥ ΚΛΕΙΔΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΝΤΟΥΛΑΠΙΑ
από 9,00 €
ΜΟΝΟ 3,00 €

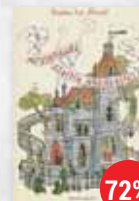
76%

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΖΩΑΚΙΑ: ΤΟ ΓΕΝΝΑΙΟ ΣΚΥΛΑΚΙ
από 4,20 €
ΜΟΝΟ 1,00 €

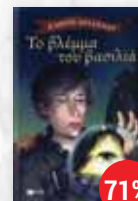
57%

ΜΑΓΙΚΕΣ ΜΠΑΛΑΡΙΝΕΣ: Ο ΧΟΡΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΜΑΣΚΕΣ
από 6,90 €
ΜΟΝΟ 3,00 €

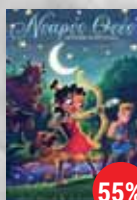
72%

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΕΝΕΝΤΙΚΤ
από 17,90 €
ΜΟΝΟ 5,00 €

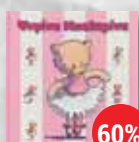
71%

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ
από 20,69 €
ΜΟΝΟ 6,00 €

55%

ΝΕΑΡΕΣ ΘΕΕΣ: ΑΡΤΕΜΗ Η ΓΕΝΝΑΙΑ
από 9,90 €
ΜΟΝΟ 4,50 €

60%

ΨΙΨΙΝΑ ΜΠΑΛΑΡΙΝΑ
από 9,90 €
ΜΟΝΟ 4,00 €

40%

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΛΥΔΙΑ: ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟ ΤΣΙΡΚΟ
από 6,62€
ΜΟΝΟ 4,00€

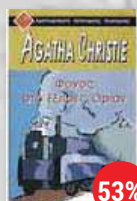
61%

ΔΕ ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΟ ΝΕΡΟ
από 10,27 €
ΜΟΝΟ 4,00 €

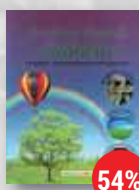
50%

ΓΚΟΛ: ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΟΥΤ
από 9,90 €
ΜΟΝΟ 5,00 €

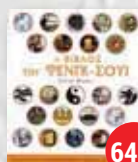
53%

ΦΟΝΟΣ ΣΤΟ ΟΡΙΕΝΤ ΕΞΠΡΕΣ
από 6,20 €
ΜΟΝΟ 2,90 €

54%

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
από 16,00 €
ΜΟΝΟ 7,34 €

64%

Η ΒΙΒΛΟΣ ΤΟΥ ΦΕΝΓΚ ΣΟΥΙ
από 22,38 €
ΜΟΝΟ 8,00 €

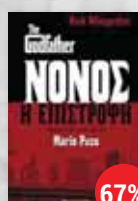
10%

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ
από 5,00 €
ΜΟΝΟ 4,50 €

62%

ΙΧΝΗ ΤΟΥ ΒΕΡΜΕΡ
από 10,50 €
ΜΟΝΟ 4,00 €

67%

ΝΟΝΟΣ Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
από 9,00 €
ΜΟΝΟ 3,00 €

38%

ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ-ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ Α
από 6,50€
ΜΟΝΟ 4,00 €

38%

ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ-ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ Β
από 6,50€
ΜΟΝΟ 4,00 €

ΝΑΚΑΣ BOOK ΒΑΖΑΡ

ΑΘΗΝΑ

Σταδίου & Σανταρόζα 1, Τηλ: 2155155265-66

ΡΑΦΗΝΑ

23ο χλμ. Α. Μαραθώνος Ραφήνα Αττικής, Τηλ: 2294032670

ATHENS HEART

Πειραιώς 180, Τηλ: 2155250333

Village Shopping & More

Αγ. Ιωάννης Ρέντης, Θηβών 228 & Παρνασσού, Τηλ: 2104927738

ESCAPE CENTER Ίλιον

Λεωφ. Δημοκρατίας 67Α, Τηλ: 2155252897, Κιν: 6948376868

FACTORY OUTLET

Εμπορικό Πάρκο Αεροδρομίου, Κιν: 6940477002

RIVER WEST

Λεωφ. Κηφισού 96-98 Αιγάλεω, Κιν: 6940432992

VESO MARE Πάτρα

Ακτή Δυμαίων 17, Τηλ: 2610317105

ΚΑΒΑΛΑ

Μ. Αλεξάνδρου & Αβέρωφ γωνία, Κιν: 6957204334

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Δαγκλή 8, Τηλ.: 26510 72007

ΝΑΚΑΣ BOOK HOUSE

Smart Park, Θέση Γυαλού, Σπάτα, Τηλ: 2106632375

TRAVEL BOOKSTORE

Σόλωνος 71 Αθήνα, Τηλ: 2103616943

Εικονογραφημένες παροιμίες από το Αφγανιστάν

Βιβλιοπρόταση και κουβεντούλα με τη **MARINA MOGLI**

mar_mogli@yahoo.com, @MarMogli

Σπούδασα Αγγλική Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και έκανα το μεταπτυχιακό μου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, όπου και είμαι υποψήφια διδάκτορας. Έχω διδάξει αγγλικά στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση και ελληνικά ως ξένη γλώσσα για πολλά χρόνια. Από το 2010 διδάσκω ελληνικά σε εθελοντική βάση στο Στέκι Μεταναστών στο Βόλο.

Έχω διδάξει μαθητές από διάφορες χώρες, Ινδία, Αμερική, Πακιστάν, Μπαγκλαντές, Αλβανία, Εσθονία, Ρωσία, Σλοβακία, Μεξικό, Τσεχία, Ουκρανία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Κονγκό, Κορέα, Γερμανία, Άγιο Δομίνικο, Μεγάλη Βρετανία, Μαρόκο, Ιράν, Σουηδία και Τουρκία.

Οι πρώτοι μου μαθητές στο Στέκι Μεταναστών προέρχονταν από το Αφγανιστάν, και έτσι ξεκίνησε η αγάπη μου για τη συγκεκριμένη χώρα και τον πολιτισμό της. Λατρεύω τα ταξίδια και έχω πάει σε πολλές χώρες στην Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία. Εύχομαι μια μέρα να καταφέρω να επισκευτώ και το Αφγανιστάν.

Η Μαρίνα Μόγλι μας παρουσιάζει το βιβλίο της «Εικονογραφημένες παροιμίες από το Αφγανιστάν» και μας εξηγεί πως η τυχαία συνάντησή με τον Ζέλλεμ έγινε η αιτία δημιουργίας του βιβλίου της. Μέσα από αυτό και τη διδασκαλία της στο Στέκι Μεταναστών, μας συστήνει τον λαό και πολιτισμό του Αφγανιστάν. Την ευχαριστούμε.

Συνεργασία με τον Ζέλλεμ

Με τον λοχαγό Ζέλλεμ συναντηθήκαμε εντελώς τυχαία πριν 2 χρόνια στο Goodreads, μια ιστοσελίδα και forum κριτικής βιβλίων. Είχα ανακαλύψει το βιβλίο του Ζέλλεμ με παροιμίες από το Αφγανιστάν στα νταρί και στα αγγλικά, ενώ ήδη χρησιμοποιούσα ελληνικές παροιμίες στην τάξη μου στο Στέκι Μεταναστών ως μέσο για την κατανόηση της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας. Η ιδέα να το μεταφράσω ήταν του Ζέλλεμ, και εγώ ανταποκρίθηκα με ιδιαίτερη χαρά. Θεωρήσαμε τις παροιμίες από το Αφγανιστάν μέσο για να προωθήσουμε από κοινού τη μόρφωση, την εγγραμματοσύνη, την εκμάθηση της γλώσσας και την διαπολιτισμική επαφή. Αποτέλεσμα της συνεργασίας αυτής υπήρξε το τρίγλωσσο βιβλίο «Εικονογραφημένες Παροιμίες από το Αφγανιστάν» στα νταρί, στα αγγλικά και στα ελληνικά. Το βιβλίο είναι τώρα διαθέσιμο παγκοσμίως σε πάνω από 70 χώρες, και ανάμεσα στις πολλές άλλες χρήσεις του, θα βοηθήσει και στην ενσωμάτωση των Αφγανών προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα ως μέρος ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι παροιμίες είναι ένα πολύ αποτελεσματικό εργαλείο για την ενσωμάτωση προσφύγων και μεταναστών, καθώς τους βοηθούν να μάθουν τη γλώσσα της καινούριας χώρας τους με έναν διασκεδαστικό και πολιτισμικά νοηματοδοτημένο τρόπο. Το βιβλίο μπορεί να αποτελέσει ένα υπέροχο μέσο για να βελτιωθεί η μόρφωση και να προωθηθεί η ενσωμάτωση των Αφγανών προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα.

Εκτός, όμως, απ' αυτό, ένα τέτοιο βιβλίο δείχνει τις ομοιότητες μεταξύ Ελλήνων και Αφγανών στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι δύο λαοί τη ζωή, σκοπό που, άλλωστε, είχε ήδη καταφέρει η σειρά του Ζέλλεμ με παροιμίες από το Αφγανιστάν σε άλλες χώρες και γλώσσες. Άλλωστε, στην πορεία της μετάφρασης ανακάλυψα πόσες αντίστοιχες ελληνικές παροιμίες υπήρχαν, οι οποίες φυσικά χρησιμοποιούνται και σήμερα.

Όλα τα έσοδα από την πώληση της συλλογής υποστηρίζουν εκπαιδευτικά προγράμματα στο Αφγανιστάν. Περισσότερες πληροφορίες και δημοσιεύσεις στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.afghansayings.com.

Οι σχέσεις Ελλάδας-Αφγανιστάν και η κουλτούρα των Αφγανών

Το Αφγανιστάν είναι μια όμορφη χώρα με ψηλά βουνά, κρύους χειμώνες, αλλά και πεδιάδες. Κατοικείται από διάφορες εθνοτικές ομάδες, τους Παστούν, τους Χαζάρα, τους Ουζμπέκ και τους Τατζίκ. Οι σχέσεις της Ελλάδας με το Αφγανιστάν ξεκινούν από πολύ παλιά, από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η γυναίκα του, η Ρωξάνη, ήταν Αφγανή. Εξάλλου, πολλοί Αφγανοί ακόμη και σήμερα θεωρούν ότι είναι απόγονοι των Ελλήνων και είναι περήφανοι για τα μνημεία του ελληνικού πολιτισμού που βρίσκονται στη χώρα τους.

Λόγω του πολέμου έχουν αρχίσει εδώ και χρόνια πολλοί Αφγανοί να αναζητούν καταφύγιο σε χώρες της Δύσης, ανάμεσα σε αυτές και η Ελλάδα. Μέχρι να αρχίσει η κρίση στη Συρία, οι Αφγανοί ήταν η πολυπληθέστερη εθνική ομάδα ατόμων που εισήλθαν στην Ελλάδα. Σήμερα, λόγω της οικονομικής κρίσης, πολλοί από αυτούς

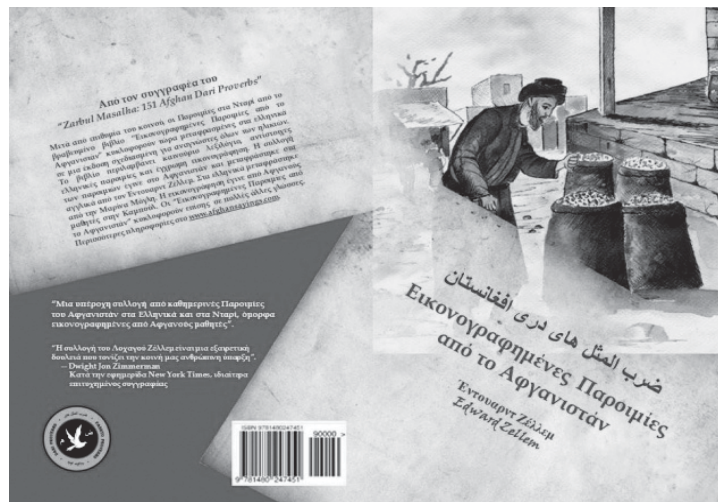
φεύγουν από τη χώρα μας για την υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά παρόλα αυτά υπάρχει ακόμη μια πολυπληθής Αφγανική κοινότητα στην Ελλάδα.

Οι Αφγανοί είναι πιστοί Μουσουλμάνοι, και η θρησκεία παίζει μεγάλο ρόλο στη ζωή τους, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι ανεκτικοί και δεν σέβονται τις άλλες θρησκείες (όπως λέει και η παροιμία από το βιβλίο "Ο Ιησούς στη θρησκεία του και ο Μωσής στη δική του"). Η οικογένεια είναι, όπως άλλωστε και στη Ελλάδα, ιδιαίτερα σημαντική, και ζούνε σε εκτεταμένες οικογένειες, που αποτελούνται όχι μόνο από τους δύο συζύγους και τα παιδιά τους, αλλά περιλαμβάνουν και άλλα συγγενικά πρόσωπα, όπως είναι οι παππούδες, οι γιαγιάδες, οι θείοι ή η θείες και τα ξαδέλφια. Οι γονείς, εξάλλου, είναι αυτοί που αποφασίζουν ποιον θα παντρευτούν τα παιδιά τους και όλοι οι γάμοι γίνονται με προξενικό. Τα παιδιά δείχνουν ιδιαίτερο σεβασμό στους γονείς και στους μεγαλύτερους τους.

Οι Αφγανοί είναι ιδιαίτερα περήφανοι λαός και απίστευτα φιλόξενοι άνθρωποι. Ακόμη κι αν δεν έχουν οι ίδιοι να φάνε θα δώσουν στον φιλοξενούμενο το καλύτερο φαγητό. Ένα άλλο χαρακτηριστικό των Αφγανών, όπως λέει χαριτολογώντας και ένας Αφγανός φίλος, είναι ότι τρώνε ψωμί με όλα τα φαγητά. Επίσης, είναι υπομονετικοί και δεν πτοούνται από τις δυσκολίες. Είναι οι άνθρωποι των βουνών, συνηθισμένοι σε δυσκολίες και αντιξοότητες. Όπως λέει και η παροιμία "ακόμη κι αν ένα βουνό είναι πολύ ψηλό, έχει ένα μονοπάτι για την κορυφή".

Κάτι που χρίζει ιδιαίτερης μνοίας είναι η έντονη επιθυμία της νέας γενιάς να μορφωθεί. Οι μαθητές μπορεί να κάνουν μάθημα κάτω από ένα δέντρο ή μέσα σε μια σκηνή με παγωνιά ή καύσωνα έξω, αλλά δεν υπολογίζουν κόπους προκειμένου να αποκτήσουν τη μόρφωση που τόσο επιθυμούν. Κάτι εξίσου εντυπωσιακό αποτελεί το γεγονός ότι είναι ένα έθνος κυριολεκτικά ερωτευμένο με την ποίηση. Ακόμη και άνθρωποι που δεν ξέρουν να γράφουν και να διαβάζουν στη γλώσσα τους, ξέρουν απ' έξω ολόκληρα ποιήματα του Ρουμί ή του Χαφίζ. Λατρεύουν την ποίηση γενικώς, και τους αρέσει και η ελληνική ποίηση.

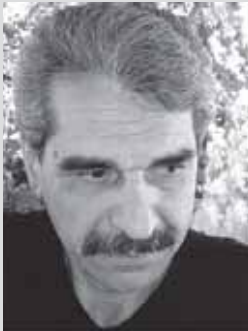
Όλα αυτά μας θυμίζουν την Ελλάδα μιας άλλης εποχής, που όμως δυστυχώς δεν υπάρχει πια.

Η αγία Ρόδη η ποιήτρια

Από τον συγγραφέα Νίκο Νικολάου - Χατζημιχαήλ

www.bloglogios.blogspot.com, www.hadjimichael.blogspot.com

Ο Νίκος Νικολάου-Χατζημιχαήλ γεννήθηκε στην Κύπρο και σπούδασε μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ασχολήθηκε με τη ζωγραφική και έδειξε τη δουλειά του με δύο ατομικές και με αρκετές ομαδικές εκθέσεις. Το 1984 εξέδωσε το χειρόγραφο ποίημα, "Καρπασία" που κυκλοφόρησε εκτός εμπορίου. Η συλλογή διηγημάτων του "Η κόρη του δραγουμάνου", εκδόθηκε από το Μεταίχιμο το 2003 και τιμήθηκε με το κρατικό βραβείο διηγήματος. Η ποιητική του συλλογή "Διθαλάσσιου" εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2012 από τις εκδόσεις Κάρβας. Από τις ίδιες εκδόσεις κυκλοφορεί από τον Ιανουάριο του 2014 η συλλογή διηγημάτων του "20 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ" και από τον Δεκέμβριο του 2014 η ποιητική του σύνθεση "Πικρόλιθος". Υπήρξε μέλος της πνευματικής ομάδας που εξέδιδε το περιοδικό τέχνης και προβληματισμού "ο κύκλος". Στο διαδικτυο διατηρεί πολλά ιστολόγια.

Ζούσε μοναχή της έξω από το χωριό στην άκρη τού δάσους. Η ηλικία της ακαθόριστη. Ακόμα και οι πιο ηλικιωμένοι έλεγαν ότι πάντα έτσι την θυμόντουσαν: μια σταλιά ύπαρξη, ντυμένη στα μαύρα, πάντα με ένα μεγάλο μαύρο τριγωνικό μαντήλι στο κεφάλι, που το έλεγε τσίπα, και στο αριστερό της χέρι το μπασιούνη της, κρεμασμένο από τον καρπό, που το κρατούσε πιο πολύ για προστασία παρά για βοήθημα στο περπάτημα. Προστασία από τα σκυλιά, βέβαια, και όχι από τους ανθρώπους που την αγαπούσαν και ανησυχούσαν όταν αργούσε να κάνει την εμφάνισή της. Το σακίδιο της κι αυτό μαύρο, πάνινο, κρεμόταν πότε στον αριστερό και πότε στον δεξιό της ώμο και περιείχε τα λίγα τρόφιμα που της έδιναν· δεχόταν μόνο εκείνα που είχε απόλυτη ανάγκη, για να μην αυξάνεται το βάρος που κουβαλούσε. Το μαντήλι της ήταν δεμένο με τέτοιο τρόπο, που το κεφαλάκι της φαινόταν σκοτεινό σχεδόν ανύπαρκτο και μόνο τα μικροσκοπικά της μάτια στριφογύριζαν ασταμάτητα στο ρυθμό τού δεξιού πάντα ταυασμένου χεριού της· είχε κι αυτό ένα παράξενο περιστροφικό τρέμουλο, όπως και το κεφάλι της, που σίγουρα προερχόταν είτε από κάποια πάθηση, είτε από γηρατειά. Κανένας δεν είχε δει ποτέ το χέρι της σε κατάσταση ηρεμίας. Δεν είχε δόντια, τα σουρωμένα χείλη της ήταν τραβηγμένα προς τα μέσα κι έκαναν το μικρό της πηγούνι να φαίνεται λίγο μεγαλύτερο. Δυσκολευόταν στις λέξεις που είχαν σίγμα, αυτό όμως δεν ενόχλησε κανέναν μια και το νόημα των λόγων της έβγαινε αμέσως χωρίς καμιά προσπάθεια.

Ήταν πραγματικά ένα παράξενο πλάσμα που σίγουρα είχε δραπετεύσει από κάποιο παραμύθι. Ζούσε σ' ένα σπιτάκι, εκεί που τελειώνει το δάσος και ξεκινά μια απέραντη κοιλάδα, η οποία φτάνει μέχρι τις παρυφές τού Πενταδάκτυλου. Το περιεχόμενο του φτωχικού της σπιτιού λιτό. Τα εντελώς απαραίτητα για να επιβιώσει: ένα κρεβάτι-τάβλα, δηλαδή τρεις τέσσερις σανίδες ενωμένες και τέσσερα χαμηλά στρογγυλά πόδια, μια κρεμαστή ξύλινη κατασκευή, στην οποία φύλαγε το τυρί και ό,τι άλλο φαγώσιμο της έδιναν, και ένα μικρό τραπέζακι που είχε μόνιμα επάνω μια λάμπα πετρελαίου. Στον τοίχο ήταν μια τετράγωνη εσοχή-εικονοστάσι κι εκεί μέσα φύλαγε ένα και μοναδικό παλιό εικόνισμα, την Αγία Ρόδη, η οποία φωτιζόταν αμυδρά από το φυτιλάκι που έκαιγε στο λάδι μιας πράσινης κοντόχοντρης καντήλας. Εκεί, ήταν ακόμα ένα αποξηραμένο κρίνο, από τον επιτάφιο, μερικά φυτιλίδια κι ένα κουτί σπύρτα. Η εσοχή καλυπτόταν με ένα ειδικό κουρτινάκι που χωριζόταν στα δύο, από τη βάση τού κεντημένου σταυρού ως κάτω. Κανένας δεν γνώριζε γιατί είχε προτιμήσει να ζει σ' εκείνο το σπιτάκι, μακριά από το χωριό. Δεν είχε συγγενείς· ούτε στενούς ούτε μακρινούς. Κανένας δεν γνώριζε από πού ήρθε, κάποιοι μόνο έλεγαν πως ήταν Μικρασιάτισσα, μα δεν το έλεγαν με σιγουριά, υπόθεση έκαναν. Όλοι όμως γνώριζαν τ' όνομά της, γιατί ήταν η μόνη ερώτηση, στην οποία απαντούσε αμέσως: Χατζηροδού.

Η φήμη της έφτανε και στα πιο μακρινά χωριά τής περιοχής· ήταν η Χατζηροδού, η ποιήτρια, και δεν το έλεγαν αυτό κοροϊδευτικά. Το έλεγαν, γιατί πραγματικά ήταν ποιήτρια. Κάθε πρωί ξεκινούσε για μια περιοδεία στα γύρω χωριά, που διαρκούσε μέχρι το απόγευμα. Και κάθε μέρα ακολουθούσε διαφορετική διαδρομή. Όχι για να ζητιανέψει, αλλά για να πουλήσει τα ποιήματά της.

Και δεν ήταν σε τυπωμένα βιβλία ή φυλλάδες· ήταν ποιήματα που έφταχνε και απάγγελλε επιτόπου μετά από παραγγελία. Ξεκινούσε το πρωί με αργό σταθερό βήμα και γύριζε το απόγευμα στο φτωχικό της, πλήρως ικανοποιημένη.

Μόλις τη βλέπαμε να ξεπροβάλλει στο δρομάκι προς το σπίτι μας, τρέχαμε σαν αστραπή να προλάβουμε ο ένας τον άλλον, για να πάρουμε δεκάρες από το συρτάρι τού μπουρό, που έβαζαν γι' αυτό το σκοπό ο πατέρας κι η μητέρα. Όταν πλησίαζε αρκετά, χαιρετούσε τραγουδιστά. Αν βρισκόταν κάποιο κάθισμα δίπλα της καθόταν, μα η επισκεπή της δεν διαρκούσε και πολύ· μόνο όσο χρειαζόταν, για να ταιριάξει μερικά στιχάκια και να πάρει την ανταμοιβή της.

Βάζαμε τη δεκάρα στο χέρι που έτρεμε, και λέγαμε μια λέξη, συνήθως το όνομά μας ή μια δύσκολη πολυσύλλαβη ή κάτι που βλέπαμε μπροστά μας, για την οποία θα ταίριαζε τους στίχους. Αυτή ανεβοκατέβαζε το χέρι μερικές φορές, όσο να βρει την τσέπη της για να βάλει μέσα το νόμισμα και ο χρόνος μερικών δευτερολέπτων που μεσολαβούσε της ήταν αρκετός για να συντάξει το ποιήμα της, που το έλεγε χωρίς κομπασμό. Εγώ προσπαθούσα να της βάζω τις πιο δύσκολες λέξεις που γνώριζα, μα γι' αυτήν ποτέ δεν υπήρχε καμιά δυσκολία. Στη στιγμή τη συνταίριαζε με άλλες για να ομοιοκαταληκτεί. Κάποτε που της είχα βάλει στο χέρι μια δεκάρα και πρόφερα το δικό της όνομα, αυτή χωρίς χρονοτριβή μας απάγγειλε τη σύνθεσή της:

Είμαι μόνη μου στον κόσμο και με λεν Χατζηροδού
Κι αν έβλαφα ψυχή Θεού σαν Τον δουν να του το πουν

Δεν έβλαψε ποτέ κανέναν. Κάποτε όμως στην ώρα τους εφαρμόζονται οι απαράβατοι κανόνες τού σύμπαντος. Η εκατόχρονη ποιήτρια, ένα απόγευμα, έκλεισε για πάντα τα μάτια, καθώς ήταν ακουμπισμένη σ' ένα πεζούλι έξω από την εκκλησία τού χωριού. Εκείνη τη στερνή στιγμή ταίριαξε και τους τελευταίους της στίχους, γι' αυτόν που στεκόταν μπροστά της, περιμένοντας:

Ήρθες να πάρεις την ψυχή κρατώντας το σπαθί σου
Μα να την πάρεις δεν μπορείς την Ποίηση μαζί σου

Την έθαψαν το ίδιο απόγευμα. Και όταν πήγε μια επιτροπή στο σπιτάκι της, σε μια γωνιά βρήκαν ένα μικρό θησαυρό. Ένα σωρό με νομίσματα, σκεπασμένο με κουρέλια και πολλά άλλα αντικείμενα. Ήταν, κυρίως, χιλιάδες δεκάρες, ουσιαστικά άχρηστες γι' αυτήν, αντίδωρα για τον αμητό τής σοφίας της, που πρόσφερε στον κόσμο μέσω των ποιημάτων της στην πολύχρονη ζωή της.

Στο σπιτάκι της δίπλα έκτισαν στη μνήμη της ένα μικρό εκκλησάκι κι έβαλαν μέσα την εικόνα που βρήκαν στο φτωχικό της. Είναι γνωστό σαν το ξωκλήσι τής Αγίας Ρόδης τής ποιήτριας, μα τώρα, δυστυχώς, μόνο κάποια ερείπια υπάρχουν. Χάθηκε και η εικόνα. Ποιος ξέρει σε ποιο σαλόνι στην Ευρώπη ή στην Αμερική θα βρίσκεται, ως διαλεχτό και μοναδικό απόκτημα, όπως τόσα άλλα.

[Από τη συλλογή μου "20 Διηγήματα, Κάρβας 2014]

Ποίηση είναι οι 4 εποχές της άνοιξης

Ποιητές, δημιουργοί και λάτρεις της Ποίησης γράφουν...

Η Ζαφειρία Κωστοπούλου γεννήθηκε στην Καβάλα, το 1970. Έχει σπουδάσει στο Πανεπιστημιακό Τμήμα Νηπιαγωγών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Άρχισε να γράφει από πολύ μικρή ηλικία, αφού το παιχνίδι με τις λέξεις ήταν ένα από τα αγαπημένα της, και δεν έχει σταματήσει έκτοτε. Παράλληλα με την ποίηση, έχει γράψει δοκίμια, διηγήματα, παραμύθια για μικρούς και μεγάλους (<http://spinningmuse.blogspot.gr>), ενώ τελευταία πειραματίζεται με τη συγγραφή θεατρικών κειμένων. Έχει συμμετάσχει στις δραστηριότητες του Πολιτιστικού Συλλόγου Ελευθερούπολης, του οποίου υπήρξε και αρετή γραμματέας του Δ.Σ. για τα έτη 1995-97 και 2014-15. Το 1997 εκδόθηκε, με πρωτοβουλία του Συλλόγου, η πρώτη της ποιητική συλλογή "Ο Χαρακτηριστικός Ήχος". Μέλος της θεατρικής ομάδας ενηλίκων, συμμετείχε στην παιδική θεατρική ομάδα ως βοηθός σκηνοθέτη (της συναδέλφου της νηπιαγωγού Ειρήνης Ασβεστά) για το έτος 2014-15. Συμμετείχε στις εθελοντικές δράσεις της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ελευθερούπολης για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας στα παιδιά, το 2013 και 2014.

Ποιητικός Εξοπλισμός

Κανόνες και νόρμες στην ποίηση (μετρική, μοιροκαταληξίες, δομή...), όροι και "ταμπέλες" (ρομαντική, μοντέρνα, μετα-μοντέρνα...): χρήσιμοι φανοί για τους μελετηρούς εξερευνητές με καλλιτεχνική φιλομάθεια... Καθόλου κακό! Μια σταθερή εναρκτήρια πρωτοβουλία.

Όλοι οι καλοπροαίρετοι, πρόθυμοι νεοεισαγόμενοι στη λογοτεχνία χρειάζονται κάποιον εξοπλισμό – ας πούμε ένα ζευγάρι γυαλιά ή ένα καπέλο, ώστε να προστατευτούν αποτελεσματικά καθώς θα κάνουν τη γνωριμία τους με το λαμπερό φως (προβολέα;) της ποίησης. Το ραβδί της ανάλυσης θα υποστήριζε τα νηπιακά τους βήματα σ' αυτόν τον δρόμο των πνευματικών ή/και υπαρξιακών ανακαλύψεων.

Παρ' όλα αυτά...θα συνέχιζαν να περπατούν με όλα αυτά τα πράγματα, ακόμη και με εκείνο το ραβδί για τους θάμνους στην τσέπη του σάκου τους; Πώς θα ακολουθούσαν την πορεία τους κουβαλώντας όλο αυτό το φορτίο της σχολαστικής εξέτασης χωρίς να βρεθούν μπροστά στο εμπόδιο του τρομοκρατικού δισταγμού μπροστά σε έναν και μόνο κορμό, πεσμένο μπροστά τους; Αμέσως πριν – ή ακριβώς πάνω – στο σημείο όπου ο δρόμος της ποίησης μεταλλάσσεται στον προσωπικό τους "δρόμο το λιγότερο ταξιδεμένο" (Ρ. Φροστ), θα ήταν ικανοί να τον εντοπίσουν και να τον ακολουθήσουν αποτελεσματικά, όταν θα έχουν ήδη γίνει λίγο-πολύ βαρυνόμενοι, κοντόφθαλμοι μηχανές παρατήρησης; Ακόμη κι αν δε συνέβαινε αυτό, ακόμη κι αν είχαν διατηρήσει κάποια φρέσκια ματιά πάνω στα πράγματα, πόση από την όρασή τους θα παρέμενε απεριόριστη, ώστε να μπορούν να ανακτήσουν τη δημιουργική οπτική τους (είτε σαν ποιητές είτε σαν κριτικοί);

"Επειδή συμβαίνει κι αυτο καμιά φορά στην ποίηση: ο ανεξοικειώτος να συλλαμβάνει πιο αποτελεσματικά τις δυνατότητες που ένα τέντωμα της γλώσσας παρέχει και να τολμά να τις επιχειρεί, ενώ ο άλλος, ο βαθύς γνώστης, να έχει τους δικούς του λόγους να αντιστέκεται" (Οδ. Ελύτης).

Εδώ είναι που θα μπορούσαμε να επιχειρήσουμε να θέσουμε το ανακίπτον ερώτημα: κατά συνέπεια, τι θα επέλεγε ένας ποιητής να είναι; Ένας "τυχοδιώκτης" ή ένας "βαθύς γνώστης";

Ένα φαινομενικά επιφανειακό ερώτημα. Θα ήταν καλό όμως να υπογραμμίσουμε τις βασικές αντιφάσεις από τις οποίες αποτελείται. Θα έπρεπε ένας ποιητής να "πρέπει"; Ή ακόμη, θα ήταν ένας ποιητής του "θα"; Υπάρχει μια "βέλτιστη συμπεριφορά" για έναν ποιητή; Το ρήμα "επιλέγω" ανταποκρίνεται στον τρόπο που ένας ποιητής υιοθετεί κατά τη διαδικασία της ποιητικής δημιουργίας; Αν ναι, ως ποιο βαθμό; Και, τελευταίο αλλά όχι ασήμαντο, είναι ένας "τυχοδιώκτης" που δεν αποτελεί ταυτόχρονα και "βαθύ γνώστη" (ή το αντίθετο), αληθινά, αυθεντικά ποιητής;

Όπως ίσως όλοι μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε, αυτό είναι το δεύτερο στάδιο που εμείς, οι ταξιδευτές της ποίησης, συνήθως συναντούμε, μετά την πρώτη μας περίοδο "εισαγωγής". Εδώ είναι που συνήθως συναντούμε τη Σφίγγα του ποιητικού κόσμου, που μας ρίχνει τους "γρίφους" της, προσφέροντάς μας την ευκαιρία να περάσουμε από το ευχάριστα άνετο επίπεδο του επισκέπτη στο πιο υπεύθυνο, επίπονο αλλά επωφελές, επίπεδο του μόνιμου κατοίκου. Όσοι εγκαταλείπουν τον εξοπλισμό τους εκεί, μπροστά σ' αυτή τη Σφίγγα, έχουν περισσότερες πιθανότητες να νικήσουν το "τέρας" με τις απαντήσεις τους και τελικά να είναι ελεύθεροι να προσχωρήσουν και να διαβιώσουν στην ποίηση. Αυτοί συχνά είναι οι πιο ικανοί να καθορίσουν την ποιητική τους ροή παρά να καθοριστούν από αυτή, καθώς έχουν την ικανότητα να χειρίζονται τα ηνία με αυθεντικότητα, χωρίς να χειραγωγούνται από εξωτερικές μορφές – και χωρίς, από την άλλη, να προβληματίζονται από αυτές όταν χρησιμοποιούνται.

Με λίγα λόγια, η ποίηση είναι μια ρότα διαδοχικής δημιουργίας και αναδημιουργίας της ζωής με τη χρήση των θεμελιωδών κατασκευαστικών στοιχείων του λόγου: τις λέξεις. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, ποίηση είναι να δημιουργείς γενικά (από κείμενα ως γεύματα ή ακόμη συνδέσεις και σχέσεις) – και τότε γίνεται ζωή από μόνη της. Όπως ο Γουίλλιαμ Μπλέικ υποστηρίζει: "Πρέπει να δημιουργήσω ένα σύστημα, αλλιώς θα σκλαβωθώ από εκείνο ενός άλλου. Δε θα αιτιολογήσω ούτε θα συγκρίνω. Δουλεύει μου είναι να δημιουργώ".

Και τώρα, αν μου επιτρέπετε, θα αποσυρθώ, ώστε να συνεχίσω την πορεία μου και να λύσω τους προσωπικούς ποιητικούς μου "γρίφους".

Ένα ποίημα της Ζαφειρίας Κωστοπούλου

Τεχνο-λογική

Το αδραχτι του θαύματος

*κι ο καματος που μαζεύει νυχτερινά δάκρυα
τυλίγουμε χρόνο σε ολογραμμάτα ανέμης.*

*Μα απ' της στιγμής το χέρι
κρέμεται η πραξη.*

*Ένα κουμπί στο χωρόχρονο του παρόντος
αρκει για να εκλύσει την ανυπολόγιστη ενέργεια
του κάθε ατόμου.*

Φθόγγοι σε μια οθόνη.

Τα λόγια σου κρατώ και βλέπεις τα δικά μου.

Όλα αυτά ήταν ασύνδετα ως τώρα.

*Τώρα που η τολμη σου επιτέλους τα έκανε κρίκους.
Με το αδιαβρωτο της πρωτης σε χρήση φρασης.*

Techno-logical

The spindle of the miracle

*and the labor which gathers nightly tears
enfold time onto visual reflections of a reel.*

*But the action is suspended
by an instant hand..*

*A button in the space of present
is enough to release the incalculable energy
of each soul.*

Voices on a screen.

Your words I hold and you see mine.

All these were incoherent till now.

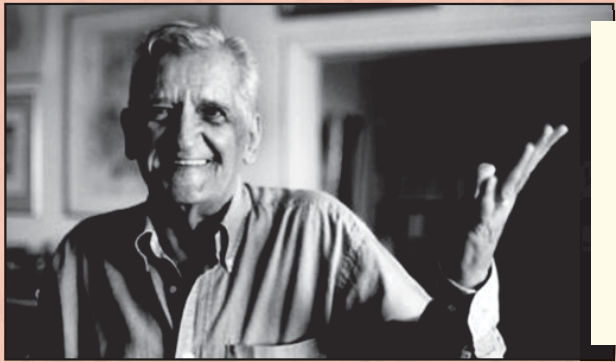
*Now that your resolution made them links at last.
With the incorruptible first in use phrase.*

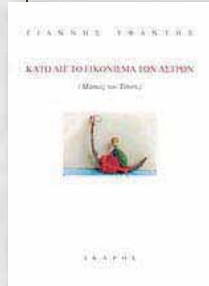
ΟΙ {σελίδες} ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ

Σε βρίσκει η ποίηση, Τίτος Πατρίκιος (εκδ. Κίχλη)

Οι πρώτες σελίδες που με συνέδεσαν με αυτό το βιβλίο ήταν οι 17 - 18. Το έγραφα και στην απάντησή μου προς τις εκδ. Κίχλη. Δεν μπορούσα να ξεφύγω. Μοιραία η αναπαραγωγή τους, σχεδόν τις έμαθα απ' έξω. Μετά, όμως, ήρθαν κι άλλες σελίδες, κι άλλες, και τελικά ολόκληρο το βιβλίο έγινε η γραπτή, κρυφή μου εξομολόγηση στη ζωή, στους διπλανούς μου ανθρώπους, σε αυτούς τους άγνωστους που επικοινωνώ κάθε μέρα. Πόσα σημεία του, καθρέπτης των κρυφών σκέψεών μου, αυτών που γίνονται μόνο όταν κάποιος αποφασίσει να καθίσει πλάι στην ειλικρίνεια. Κι εκεί επάνω που διάβαζα την κάθε σελίδα του ξανά και ξανά, εκεί επάνω με βρήκε η ποίηση.

Κάτω απ' το εικόνισμα των άστρων (Μάσκες του Τίποτε), Γιάννης Υφαντής (εκδ. Ίκαρος)

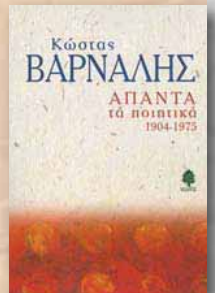
Η ποίηση είναι η αλήθεια που απελευθερώνει, γι' αυτό και δεν είναι τυχαίο που κάποιοι δεν αντέχουν την ποίηση, αυτήν που εκφράζει την αλήθεια. Ο Γιάννης Υφαντής, με μία ιδιαίτερη παρουσία στον χώρο από τη δεκαετία του '70, συνθέτει εικόνες πλούσιες σε αισθήσεις, με μοναδικές ηδονικές στιγμές και μία αλήθεια που απελευθερώνει.

Άπαντα τα ποιητικά 1904-1975, Κώστας Βάρναλης (εκδ. Κέδρος)

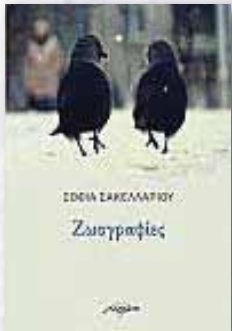
Η πρώτη συγκεντρωτική έκδοση της ποίησης του Κώστα Βάρναλη, με σκληρόδετο εξώφυλλο.

Περιέχει τα έργα:

- "Πυθμένες" 1904,
- "Κηρήθρες" 1905,
- "Προσκυνητής" 1919,
- "Το φως που καίει" 1922,
- "Σκλάβοι πολιορκημένοι" 1927,
- "Σκόρπια ποιήματα" 1910-1958,
- "Ελεύθερος κόσμος" 1965,
- "Οργή λαού" 1975

(Βραβείο Ποίησης - Βραβεία Βιβλίου Public)

Ζωγραφίες, Σοφία Σακελλαρίου (εκδ. Μελάλι)

"Στίχοι καταλυτικοί, υπερβατικοί, με την αλήθειά τους ξεκάθαρα [...] Μεταξύ μοναχικότητας και συντροφικότητας, μεταξύ εσωτερικότητας και ιστορίας αναπτύσσεται η ποίηση της Σοφίας Σακελλαρίου [...] Προσφέρει ένα ενιαίο έργο που κερδίζει το στίχημα με τον χρόνο". Κωνσταντίνος Τραχανάς

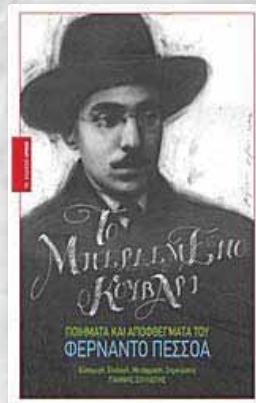
Ρολόγια και άλλοι χτύποι, Μαρία Κουλούρη (εκδ. Μελάλι)

Στη δεύτερη ποιητική συλλογή της Μαρίας Κουλούρη, τα ποιήματα κινούνται ανάμεσα στην επίνωση της φθαρτότητας και στην εναντίωση σε αυτήν, μέσω της κατάφασης στην ύλη, τη σωματικότητα και την προσδοκία της.

Μια φορά κάθε τοπίο και ολότερα, Κατερίνα Ηλιοπούλου (εκδ. Μελάλι)

Το έδαφος και η περιπλάνηση, ο χωρισμός και η συνάντηση, το τραγούδι, η ατομική εμπειρία και τα ίχνη της ιστορίας διασχίζουν τον τοπίο και τη γραφή. Πρόκειται για ένα ταξίδι στην καρδιά της χώρας, που είναι πάντα αφανής, απροσδιόριστη, ασύλληπτη.

Το μπερδεμένο κουβάρι Ποιήματα και αποφθέγματα, Φερνάντο Πεσόσα (εκδ. Αρμός)

Ο Πορτογάλος που μας συστήνεται, κατ' επανάληψη, με τα ετερόνυμα του έργα στιγματίζοντας τις αναγνώσεις και τις αναζητήσεις μας. Από τους σπουδαιότερους ποιητές του 20ου αιώνα, εξίσου σημαντικός διηγηματογράφος και δοκιμιογράφος.

NAKAS BOOK BAZAAR

ΑΘΗΝΑ

Σταδίου & Σανταρόζα 1, Τηλ: 2155155265-66

ΡΑΦΗΝΑ

23ο χλμ. Α. Μαραθώνος Ραφήνα Αττικής, Τηλ: 2294032670

ATHENS HEART

Πειραιώς 180, Τηλ: 2155250333

Village Shopping & More

Αγ. Ιωάννης Ρέντης, Θηβών 228 & Παρνασσού, Τηλ: 2104927738

ESCAPE CENTER Ίλιον

Λεωφ. Δημοκρατίας 67Α, Τηλ: 2155252897, Κιν: 6948376868

FACTORY OUTLET

Εμπορικό Πάρκο Αεροδρομίου, Κιν: 6940477002

RIVER WEST

Λεωφ. Κηφισού 96-98 Αιγάλεω, Κιν: 6940432992

VESO MARE Πάτρα

Ακτή Δυμαίων 17, Τηλ: 2610317105

ΚΑΒΑΛΑ

Μ. Αλεξάνδρου & Αβέρωφ γωνία, Κιν: 6957204334

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Δαγκλή 8, Τηλ.: 26510 72007

NAKAS BOOK HOUSE

Smart Park, Θέση Γυαλού, Σπάτα, Τηλ: 2106632375

TRAVEL BOOKSTORE

Σόλωνος 71 Αθήνα, Τηλ: 2103616943

Ποίηση είναι οι 4 εποχές της άνοιξης

Ποιητές, δημιουργοί και λάτρεις της Ποίησης γράφουν...

Πηγή Αντύπα

Υπερρωρική μαμά τριών παιδιών και μιας αδέσποτης σκυλόφατσας. Αγαπάει να μιλάει για τον εαυτό της στο τρίτο πρόσωπο (όχι δεν είναι σχιζοφρενής, το έχουν ελέγξει). Διαβάζει από όσο θυμάται τον εαυτό της. Θα ήθελε να την υιοθετήσει ο Τίτος Πατρίκιος. Μόνιμες μελανιές στα άκρα από τη "συνάντηση" με έπιπλα και τοίχους. Άυπνη. Παιδί του χειμώνα. Περιπατάει χορεύοντας και παραμιλάει στους 7 εαυτούς της. Ονειρεύεται ταξίδια. Καμιά φορά τα κάνει και πράξη. Στον ελεύθερο χρόνο της σπουδάζει ευρωπαϊκό πολιτισμό στο ΕΑΠ, τραγουδάει παράφωνα (το χρησιμοποιεί και σαν απειλή ενίοτε) και χορεύει. Πολύ.

Στον χώρο του απέριττου

Έχεις κάνει ποτέ θαυμαστά ταξίδια, χωρίς να μετακινηθείς ούτε χιλιστό; Έχεις δει νότες; Έχεις ακούσει χρώματα; Σου ηχούν παράξενα όλα αυτά; Αν όχι, τότε αγαπάς την ποίηση. Αν όμως δεν ξέρεις για τι πράγμα μιλάω, επέτρεψε μου να σε ξεναγήσω στον χώρο του απέριττου.

Μη φοβηθείς. Δεν θα σου μιλήσω για την παιδαγωγική χρησιμότητα ή την αισθητική αξία της ποίησης. Το έχουν κάνει άλλοι καλύτερα από εμένα. Θέλω μόνο να σου δείξω τον κόσμο του διαφορετικού. Διαφορετικό; Μα και η ποίηση, λογοτεχνία δεν είναι; Ναι, έτσι λένε οι ειδήμονες. Μέσα μου πιστεύω πως θα έπρεπε να αποτελεί ξεχωριστό τομέα. Της απογύμνωσης θα έλεγα αν με ρωτούσες. Γιατί η ποίηση δεν είναι μόνο λογοτεχνία. Είναι το μαχαίρι που θα μπει στην πληγή σου και θα σε πονέσει, αλλά θα αφαιρέσει κάθε τι το περιττό και το φανταχτερά ανούσιο. Είναι το ένα και το πιο σημαντικό ταξίδι που θα κάνεις. Όχι όμως σαν συνοδοιπόρος ή σαν θεατής όπως στην πεζογραφία. Γιατί, κακά τα ψέματα, με τους ήρωες ταυτίζεσαι. Την ζωή τους παρακολουθείς. Κάποια κομμάτια πιθανόν να σε εκφράζουν. Εσύ όμως δεν είσαι πουθενά εκεί μέσα.

Σε ένα ποίημα όμως όλα είναι αλλιώς. Διαβάζεις τις σκέψεις σου τυπωμένες. Εκπλήσσεσαι γιατί κάποιος άλλος μιλάει και χρησιμοποιεί αυτά που θες να βροντοφωνάξεις. Η ποίηση είναι ο καθρέφτης σου. Εκείνος που σε δείχνει όπως πραγματικά είσαι. Που σε ξεγυμνώνει στα μάτια σου και σε βοηθάει να γνωρίσεις τα εντός σου. Όλα τα μύχια της ψυχής σου αποτυπωμένα σε λίγες σειρές. Αγάπη, πάθος, παράπονο, θυμός, πολιτικές τοποθετήσεις. Όλα εδώ μπροστά σου. Χωρίς πληθώρα λέξεων. Χωρίς πολλές σελίδες. Η ζωή συμπυκνωμένη. Και αν ένα βιβλίο σε συγκινεί, ένα ποίημα μπορεί να σε διαλύσει. Να σε αφήσει «νεκρό» επί τόπου. Ακαριαίος θάνατος που για να τον πετύχεις χρειάζεσαι λίγες λέξεις ή ακόμα καλύτερα, λιγότερες συλλαβές.

Μα έτσι πρέπει να είναι και η αληθινή ζωή. Απλή, απαλλαγμένη από τα περιττά, χωρίς πολλά λόγια και φυλλομετρήσεις. Και στο τέλος να «πεθαίνεις» καθημερινά από έναν ακαριαίο θάνατο που θα νεκρώνει οτιδήποτε άχρηστο και άσχημο και θα σου αφήνει όμορφα σημάδια και βαθιά γνώση.

Εγώ για την ποίηση ήθελα να σου μιλήσω. Πως βρέθηκα να μιλάω για τη ζωή;

Κραυγάζοντας στο σκοτάδι

Φανταστείτε έναν άνθρωπο που το μυαλό του δεν ησυχάζει ποτέ. Τις νύχτες στριφογυρίζει νευρικά στο κρεβάτι και δεν καταφέρνει να κοιμηθεί παρά με το πρώτο φως της μέρας. Αλλά και ο ύπνος του είναι εξίσου ανήσυχος. Ένας ύπνος στον οποίο κυριαρχούν οι εφιάλτες. Μέρα και νύχτα το μυαλό του μοιάζει με μια φουρτουνιασμένη θάλασσα που δεν γαληνεύει ποτέ. Ταξιδεύοντας νοερά απ' το παρελθόν στο παρόν και το μέλλον το χρώμα που κυριαρχεί σ' αυτό το ταξίδι είναι το μαύρο. Χιλιάδες "πώς" και "γιατί" περιμένουν απαντήσεις, χιλιάδες "αν" διαμορφώνουν διαφορετικές εκδοχές της ζωής του και του κόσμου. Νιώθει όμως εγκλωβισμένος στην πραγματικότητα, δέσμιος των επιλογών, της αδυναμίας του, των παθών του. Η καρδιά του είναι πλημμυρισμένη από συναισθήματα ανάλογα με τους εφιάλτες που κυριαρχούν στον ύπνο του και το μαύρο που κυριαρχεί στα ταξίδια του μυαλού του. Θλίψη, οργή, πόνος, πικρία, φόβος, αγωνία. Συναισθήματα που αν και είναι γνώριμα στον καθένα είναι δύσκολο να μοιραστούν. Όσα νιώθει και όσα σκέφτεται τα κρατάει μέσα του. Όπου γίνονται ένα κουβάρι χωρίς αρχή και τέλος.

Ένα βράδυ την ώρα που όλοι κοιμούνται βγάζει μια κραυγή. Είναι ο μόνος τρόπος να εκφράσει αυτά που κρύβονται στην καρδιά και το μυαλό του. Είναι μια πράξη σχεδόν ενστικτώδης που μπορεί και να μην έχει λογική. Ξέρει ότι λίγοι θα τον ακούσουν και ακόμα λιγότεροι

Ο Νίκος Σουβατζής γεννήθηκε στο Βερολίνο το 1977. Έχει γράψει μια συλλογή διηγημάτων με τίτλο Αναχώρηση και μια ποιητική συλλογή με τίτλο Χειμερινή ισημερία. Άρθρα, διηγήματα και ποιήματά του έχουν δημοσιευτεί σε έντυπα και στο διαδικτυο. Διατηρεί το ιστολόγιο chimerianarki.wordpress.com

θα τον καταλάβουν. Η κραυγή του μπορεί να ενοχλήσει κάποιους, μπορεί να παρερμηνευθεί, να παρεξηγηθεί. Όμως έχει καταφέρει να βγάλει από μέσα του, έστω και για λίγο, αυτά που τον πνίγουν. Έχει καταφέρει να διώξει από πάνω του έστω και ένα μικρό μέρος απ' το βάρος που συνθλίβει τη ζωή του. Και θα βρεθούν κάποιοι άνθρωποι που αυτή η κραυγή θα αγγίξει κάποιες ευαίσθητες χορδές τους και κάποιοι άλλοι που θα νιώσουν σαν να βγαίνει απ' το δικό τους στόμα, αλλά και αυτοί που θα προσπαθήσουν να φανερώσουν όσα κρύβει.

Η ποίηση είναι σαν μια κραυγή στο σκοτάδι. Σκέψεις που δεν φανερώθηκαν, λόγια που έμειναν στη σιωπή, συναισθήματα που δεν μοιράστηκαν, βασανισμένα "πώς" και "γιατί", αμέτρητα "αν", ατέλειωτες νύχτες, πάθη και αδυναμίες, όνειρα και εφιάλτες μετατρέπονται σε στίχους. Σε στίχους που κάποιοι μπορεί να μην διαβάσουν ποτέ. Σε στίχους που μπορεί να ενοχλήσουν, να παρερμηνευθούν, να παρεξηγηθούν αλλά, το σημαντικότερο, θα αγγίξουν κάποιους ανθρώπους.

Και να που έρχεται κάποτε η ώρα

Κάποτε τελειώνουν τα ψέματα

Κάποτε σωμαίνονται οι πολύξεροι και οι σοφοί

Κάποτε οι προφητείες διαψεύδονται

Κάποτε η αλήθεια περιφέρεται γυμνή

στους δρόμους

Κάποτε πονάμε αρκετά ώστε να αρχίσουμε

να ακούμε ο ένας τον άλλον

Και να λοιπόν που έρχεται κάποτε η ώρα

οι φτωχοί να μιλήσουν για τη φτώχεια,

οι σιωπηλοί να μιλήσουν για τη σιωπή,

οι αθώοι να μιλήσουν για την αθωότητα,

οι ένοχοι να μιλήσουν για την ενοχή,

οι ζωντανοί να μιλήσουν για τη ζωή,

οι ονειροπόλοι να μιλήσουν για τα όνειρα,

εμείς να μιλήσουμε για μας

Απ' την ποιητική συλλογή "Χειμερινή ισημερία"

Ινοστρανσέβια

Το όνομα μας πηγαίνει εκατομμύρια χρόνια πίσω, σε εποχές ελευθερίας. Πείτε μας δυο λόγια για την επιλογή του ονόματος.

Αρχικά η επιλογή του ονόματος έγινε απλά από την γοητεία της λέξης. Όσο το σκεφτόμασταν, με κάποια αμφιθυμία καθώς ήταν κάπως δύσκολη, άρχισε να δημιουργεί συνειρμούς για ό,τι φεύγει κι ό,τι έρχεται. Ζώντας σε μία μεταβατική εποχή που οι πεποιθήσεις αμφισβητούνται η «ινοστρανσέβια» απέκτησε τελικά εκτός από αισθητική και μια πνευματική υπόσταση.

Με ποια αφορμή ξεκίνησε η ιδέα και δημιουργία αυτού του φύλλου τέχνης;

Η ιδέα ήταν του Σαμσών Ρακά, θα μπορούσα να πω και αναγκαιότητα καθώς υπάρχουν ζητήματα που τον ενδιέφεραν να ασχοληθεί, των οποίων το υλικό δεν θα μπορούσε να γίνει ένα βιβλίο αναγκαία. Ας πούμε λοιπόν ότι η «ινοστρανσέβια» είναι ένα ευέλικτο εργαλείο διαχείρισης θεμάτων που άπτονται της Τέχνης. [“Γιατί σαν πρόκες πρέπει να καρφώνονται οι λέξεις”. Είναι αληθια αυτό. Μα δε νομίζετε πως ο καιρός μάς αναγκάζει να ψάξουμε και για το σφυρί;]

Η εποχή μας και η ποίηση. Ποσό κοντά ή μακριά είναι η μία από την άλλη;

Οι εποχές κρίσης διαχρονικά υπήρξαν εποχές αναζήτησης σημείων αναφοράς, αναζήτησης αξιών που πρέπει να επαναπροσδιοριστούν. Κατά τη γνώμη μας η εποχή αναζητεί την ποίηση, την πνευματικότητα σαν μια σταθερή αξία του ανθρώπου που θόλωσε υπό το βάρος μιας κοινωνίας καταναλωτικής όπου η υλικότητα αντικατέστησε τα πάντα. Ξεχάστηκε ότι ο άνθρωπος είναι εν τω βάθει ποιητικό ον. Πορεύτηκε και διδάχτηκε από τον Όμηρο, τον Αισχύλο, τον Ευριπίδη κι όχι από manuals χρήσης αντικειμένων. Η μόνη εφικτή και ουσιαστική επανάσταση είναι η πνευματική.

Νέοι ποιητές, σύγχρονη ποίηση. Πού μπορούμε να βρούμε και τα δύο αυτά ζητούμενα;

Νομίζω καμιά φορά ότι κάπου στη γειτονιά του καθενός υπάρχει ένα περιβόλι γεμάτο καρπούς, αρκεί να το ψάξεις και θα σε θρέψει.

Πού και πώς κυκλοφορεί το φύλλο τέχνης «Ινοστρανσέβια»;

Το φύλλο τέχνης ΙΝΟΣΤΡΑΝΣΕΒΙΑ κυκλοφορεί αρχικά σε όλα τα βιβλιοπωλεία που φιλοξένησαν τις εκδόσεις Υποκείμενο, διαισθάνομαι ότι θα βρει κι άλλα σημεία. Όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να επισκεφτεί τη σελίδα των εκδόσεων www.ypokeimeno.com όπου αναλυτικά μπορεί να βρει τα σημεία πώλησης.

ΙΝΟΣΤΡΑΝΣΕΒΙΑ

φύλλο τέχνης 1 • μάρτης 2016 • εκδόσεις υποκείμενο

σχεδιασμός Σοφία Σούπαρη

• Η ποίηση γύρω στα είκοσι •

Είναι εφικτό να εντοπιστεί το ποιητικό γεγονός ενόσω αυτό κυοφορείται; Μπορούν να εντοπιστούν οι συγγραφικές αυτόνομες μονάδες πριν ακόμα συγκροτηθούν σε λογοτεχνική γενιά; Και ποιο κοινωνικό συμβάν είναι αυτό που θα τους εντάξει νοηματικά σε ένα ενιαίο σύνολο; Μήπως το συγκεκριμένο συμβάν έχει ήδη συμβεί; Κανείς δε γνωρίζει, και κυρίως εκείνοι που συμπεριφέρονται ως γνώστες.

Αχνοφαινεται πάντως πως ο μετανεωτερισμός μιας αντιγουορλχολικής κενότητας στην τέχνη έχει κατατροπώσει τη λογιόσυνη του Πάουντ. Αχνοφαινεται, επίσης, πως η θεαματική προσομοίωση έχει κατατροπώσει στις μέρες μας το βιωμένο. Κι έχει ήδη γραφτεί πως η άγνοια των πηγών είναι πλέον η παράδοση. Μήπως, όμως, η άγνοια της παράδοσης στις μέρες μας είναι μία νέα κρυστάλλινη πηγή; Τότε, όμως, γιατί τα κείμενα των νέων αγωνιούν να γραφθούν από σταθερές του παρελθόντος; Κανείς δε γνωρίζει ακόμη, και κυρίως αυτοί που συμπεριφέρονται στα λογοτεχνικά σαλόνια σαν φορείς της ωριμότητας.

Μα ένα είναι το σίγουρο: το παρόν είναι δομικά ανίκανο να κρίνει τον εαυτό του. Γι' αυτό και το θέμα του πρώτου φύλλου αποτελεί ένα ρίσκο που με χαρά το παίρνουμε: *Η ποίηση γύρω στα είκοσι*. Μια σπουδή στα αποκηρυγμένα του μέλλοντος ή αποκάλυψη μιας πρόωρης ωριμότητας; Γιατί όχι και τα δύο;

Σαμσών Ρακάς

Το ραντεβού

Βιβλιοπρόταση και κουβεντούλα με τη συγγραφέα Αφροδίτη Φραγκιαδουλάκη

Η Αφροδίτη Φραγκιαδουλάκη κατάγεται από το Ηράκλειο της Κρήτης όπου και ζει με την οικογένειά της. Δραστηριοποιείται στον ιδιωτικό τομέα. Σπούδασε Ιστορία και Αρχαιολογία στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Διατηρεί έναν από τους πιο γνωστούς λογαριασμούς στο ελληνικό twitter με το όνομα @afroui κι ένα παγκοσμίως δημοφιλές μπλογκ τέχνης, το me & myself/afroui.tumblr.com. "Το ραντεβού" είναι το πρώτο της μυθιστόρημα.

Η Σταματία Παρηγόρα έγραψε για το βιβλίο: το 'Ραντεβού' της Αφροδίτης Φραγκιαδουλάκη είναι ένα βιβλίο που αφουγκράστηκε τη σημερινή ζωή της χώρας. Μια ιστορία του σήμερα που μπλέκει το χθες αριστοτεχνικά μέσα από ένα πίνακα. Δυο άνθρωποι του τώρα που ολοκλήρωσαν έναν έρωτα του παρελθόντος που έσβησε άδικα. Ένα βιβλίο γλυκό που το τέλος του είναι σαν μια ηλιαχτίδα να βρίσκει τρόπο να περάσει μέσα από τις κλειστές γρίλιες ενός παραθυρόφυλλου και να ρίχνει φως στο σκοτάδι.

Πολύ καλλιτεχνικό το πλαίσιο μέσα στο οποίο εξελίσσεται η δράση. Μιλήστε μας για την επιλογή σας οι ήρωες να κινούνται μέσα στις τέχνες, τους χώρους τέχνης, τις σχετικές σπουδές κτλ.

Καταρχάς ευχαριστώ πολύ για τη φιλοξενία σας. Η δράση όντως εκτυλίσσεται σε μια πινακοθήκη, αν και δε μένει εκεί, το βιβλίο ταξιδεύει ασταμάτητα στον χώρο και στον χρόνο. Η τέχνη όμως είναι η κινητήριος πνοή του. Όλη η μυθοπλασία είναι εμπνευσμένη από έναν πίνακα, την σπουδή ενός ζευγαριού, του Αυστριακού εικαστικού Έγκον Σίλε, ο οποίος είναι από τους πιο αγαπημένους μου ζωγράφους. Μοντερνιστής, προπομπός του εξπρεσιονισμού, ακροβατεί αέναα, ανάμεσα στον ερωτισμό και στον θάνατο. Η συγκλονιστική ζωή του και το τραγικό του τέλος αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για το ραντεβού και θραύσματα της ιστορίας του, κατακλύζουν το βιβλίο. Προσωπικά αν και με πτυχίο αρχαιολογίας, όπως ο ήρωάς μου ο Νικόλας, ασχολούμαι αρκετά με την τέχνη και μάλιστα τα τρία τελευταία χρόνια διατηρώ ένα καλλιτεχνικό μπλογκ, που με έφερε σε επαφή με διάφορους δημιουργούς και διέυρνε απίστευτα τους ορίζοντές μου.

Ο έρωτας πανταχού παρών. Οι ερωτικές σχέσεις των ανδρώπων μένουν ίδιες στο πέρασμα του χρόνου; Τα ζητούμενα σε μία σχέση εξελίσσονται ή όχι; Τα ίδια πάθη, τα ίδια λάθη;

Ζωή χωρίς έρωτα δεν υπάρχει. Ο έρωτας είναι αυτός που δίνει ώθηση σε κάθε πτυχή δημιουργίας και επιφέρει στην καθημερινότητά μας, όλες εκείνες τις μικρές ανατροπές που είναι απαραίτητες ώστε να μη βουλιάξουμε στο τέλμα. Οι ερωτικές σχέσεις ακολουθούν την ίδια προδιαγεγραμμένη πορεία ανεξαρτήτως χρόνου. Οι άνθρωποι κάνουν λάθη, εθελουφλούν, προδίδουν ο ένας τον άλλον, εξαντλούν τα αποθέματα υπομονής τους, παραδίνονται ασύστολα στα πάθη τους, πληγώνονται ξανά και ξανά, μα ποτέ δεν παύουν να ερωτεύονται.

Ο έρωτας ζωοδότης και τύραννος, μονοδιάστατος και πηγή έμπνευσης. Στο βιβλίο σας, τι είναι αυτό που τροφοδοτεί την κάθε του υπόσταση;

Η ελπίδα πως κάπου, κάπως, με έναν απροσδιόριστο, σχεδόν μαγικό τρόπο, θα βρεθεί αυτό που είναι γραφτό να ανακαλύψεις. Εκείνο που οι άνθρωποι αρέσκονται να αποκαλούν και μοίρα, υποκινούμενο κατά βάσιν από τις δικές σου προσπάθειες, θα σε οδηγήσει αργά ή γρήγορα στον προορισμό σου. Είτε είναι απλά ένας τόπος, μία κατάσταση, ή ένας άνθρωπος. Αρκεί πολλές φορές να φανταστείς κάτι για να υπάρξει.

Η ιστορία διαδραματίζεται στο σημερινό περιβάλλον της κρίσης. Αποτελεί η λογοτεχνία μια διαφυγή από τη ζοφερή κατάσταση που ζούμε;

Αδιαμφισβήτητα. Η λογοτεχνία γεφυρώνει αποστάσεις, πολιτισμούς, εποχές, προσφέρει γνώσεις και ψυχαγωγεί. Το ραντεβού, όπως το περιέγραψε μια φίλη-αναγνώστριά, από τις πρώτες που διάβασαν το βιβλίο, μοιάζει με ηλιαχτίδα που καταφέρνει να διαπεράσει ένα κλειστό παραθυρόφυλλο και να σκορπίσει λίγο φως στο σκοτάδι. Ήταν από τα πιο τρυφερά λόγια που μου έχουν πει για το βιβλίο• ένα βιβλίο πλημμυρισμένο με χρώματα, μουσικές, αρώματα, ποίηση, γεμάτο συναισθήματα. Στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε, ό,τι μας δίνει έστω και ψήγματα χαράς είναι δυσσέρετο και για αυτό πολύτιμο. Η ίδια η κρίση μας έφερε πιο κοντά, κι έβγαλε στην επιφάνεια πιο ουσιαστικές μας ανάγ-

κες, που τις είχε καλύψει η υλική ματαιοδοξία. Νομίζω πως τώρα είμαστε σε θέση να δούμε καλύτερα και πιο βαθιά. Μια χαραμάδα φωτός είναι η λογοτεχνία, μια χαραμάδα μέσα από την οποία μπορούμε να κρυφοκοιτάξουμε μian άλλη ζωή, έναν διαφορετικό κόσμο και να ζήσουμε για λίγο μέσα του.

Μέσα από την κεντρική ηρωίδα, τη Στεφανία, περνάτε έντεχνα μηνύματα προς τις γυναίκες, για τον τρόπο διαχείρισης προβληματικών συμπεριφορών σε μία σχέση.

Τι θέλετε να περάσετε με αυτόν τον τρόπο στο γυναικείο κοινό που θα διαβάσει το βιβλίο σας;

Η συναισθηματική κακοποίηση είναι ένα από τα θέματα που θίγονται μέσα στο βιβλίο. Η αγάπη ποτέ και για κανέναν λόγο δεν δικαιολογεί περιστατικά ψυχολογικής βίας. Οι γυναίκες τείνουν να παραγνωρίζουν τέτοιου είδους συμπεριφορές, να μην τις θεωρούν σημαντικές ή ακόμα χειρότερα να αυτοκατηγορούνται για την πρόκλησή τους. Ο θύτης σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί με δεξιοτεχνία να πείσει το θύμα του ότι το ίδιο είναι υπεύθυνο για τις εκρήξεις βίας και επιθετικότητας, ώστε να πάρει στα χέρια του τον έλεγχο της σχέσης. Εκφοβίζοντας διαρκώς, απειλώντας, εξευτελιζοντας και υποτιμώντας το ταίρι του, επιχειρεί να το απομονώσει από την οικογένειά του, τον φιλικό ή τον επαγγελματικό του περίγυρο. Το θύμα συχνά συγχέει, βάσει στερεοτύπων, το πάθος με την επιθετικότητα και αφήνεται στις κυριαρχικά οριακές διαθέσεις του θύτη. Χρειάζεται μεγάλη δύναμη και ψυχολογική υποστήριξη ώστε να κατορθώσει να σπάσει τον κύκλο της κακοποίησης.

Περιγράψτε μας μία αγαπημένη σας σκηνή από το βιβλίο σας "Το ραντεβού".

Μία από τις αγαπημένες μου σκηνές στο βιβλίο, είναι η σκηνή στην αίθουσα αναμονής του νοσοκομείου. Όλοι λίγο πολύ έχουμε βρεθεί σε αυτή τη θέση. Να περιμένουμε σε μια ψυχρή αίθουσα ή έναν άχρωμο διάδρομο νοσοκομείου την ώρα που κάποιος αγαπημένος μας πρόσωπο παλεύει για τη ζωή του. Τα συναισθήματα που πλημμυρίζουν την ψυχή σου εκείνες τις στιγμές, οι φόβοι, οι σκέψεις, οι ασυνάρτητες εικόνες που παρελαύνουν στο μυαλό σου, οι αναμνήσεις, χαράζονται για πάντα μέσα σου και είναι εκεί για να σου υπενθυμίζουν στο έπακρο και χωρίς καμία απολύτως υπεκφυγή την ανθρώπινη υπόστασή σου.

Τα σχέδια σας για την επόμενη συγγραφική σας παρουσία;

Το επόμενο βιβλίο μου είναι μια ερωτική νουβέλα με τίτλο "Κερασία". Αποτελεί μια συραφή από στιγμιότυπα της καθημερινότητας μιας γυναίκας μετά το διαζύγιο. Με πρωτότυπη μορφή αυτοτελών επεισοδίων επιχειρεί να αποδώσει τις συναισθηματικές μεταπτώσεις του γυναικείου ψυχισμού έπειτα από την τραυματική εμπειρία ενός αποτυχημένου γάμου, περιγράφοντας τα αβέβαια βήματα προς την σταδιακή επανάκτηση της αυτοπεποίθησης και της εμπιστοσύνης στο άλλο φύλλο καθώς και το ξύπνημα του ερωτισμού που υποβόσκει σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής μας.

Πού θα μπορούσαμε να σας συναντήσουμε;

Ζω στο Ηράκλειο της Κρήτης με την οικογένειά μου. Διαδικτυακά μπορείτε να με συναντήσετε στο Twitter και στο Facebook υπό την ονομασία afroui ή στα μπλογκ me & myself (afroui.tumblr.com) και Το Ραντεβού (afroui.wordpress.com).

Ανέστιος - Ημερολόγια, Αλεξάνδρα Δεληγιώργη (εκδ. Άγρα)

Άστεγος και άνεργος ο ήρωας του βιβλίου. Ανέστια η ζωή του, ανέστιος ο λόγος του, ανέστια η διαδρομή του στο κέντρο της πρωτεύουσας, αναζητώντας την επιβίωση μέσα από την απόρριψη και το έλεος. Κι όταν οι γύρω του αναρωτιούνται γιατί γράφει, απαντά πως δεν ξέρει ακριβώς και θα το σκεφτεί. Γνωρίζει, όμως, πως σκοπός του, όταν βγήκε στους δρόμους, δεν ήταν να χάσει τον εαυτό του, αλλά να τον αφήσει μαζί με όλα τα άλλα, πίσω του.

Η δύναμη των εσωστρεφών σ' έναν κόσμο που δεν σταματάει να μιλάει, Σούζαν Κάιν (εκδ. Key Books)

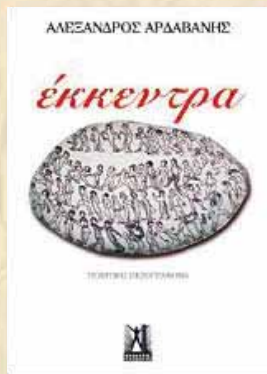
Τουλάχιστον ένας στους τρεις ανθρώπους που γνωρίζουμε είναι εσωστρεφής. Είναι τα άτομα που προτιμούν να ακούνε παρά να μιλάνε. Να διαβάζουν παρά να ξεφαντώνουν. Καινοτομούν και δημιουργούν, χωρίς να επιδιώκουν την προσωπική τους προβολή. Αποδίδουν καλύτερα όταν σκέφτονται μόνοι τους παρά σε ομάδες. Συχνά περνάνε απαρατήρητοι... Η Σούζαν Κάιν χαρτογραφεί πώς βλέπουμε τους εσωστρεφείς και, κυρίως, το πώς αντιλαμβάνονται οι εσωστρεφείς τον εαυτό τους.

(#1 New York Times Beste Seller)

Επί τοίχων εικονικών, Αλέξανδρος Αρδαβάνης (εκδ. Γκοβόστη) Έκκεντρα, Αλέξανδρος Αρδαβάνης (εκδ. Γκοβόστη)

Κοινή παραδοχή ότι οι ιατροί έχουν καλή σχέση με τις τέχνες. Αξιόλογοι ζωγράφοι και ποιητές, φρόντιζαν τόσο για τη σωματική ίαση όσο και για την ψυχική. Ο Αλέξανδρος Αρδαβάνης είναι ένας ιατρός ψυχής και σώματος με αρκετές συλλογές ποιημάτων και μικρών πεζών, όπου μοιράζεται μοναδικά το προσωπικό του οδοιπορικό μήνιμας.

Η γυναίκα με τα χέρια από φως - Εφτά παραμύθια σχέσης από την προφορική παράδοση, Λίλη Λαμπρέλλη (εκδ. Πατάκη)

Η αγαπημένη μας παραμυθού, μας παρουσιάζει μία ακόμα εξαιρετική συλλογή παραμυθιών απ' όλο τον κόσμο, γεμάτα συμβολισμούς και βαθιά συναισθηματική ένταση. Στο βιβλίο αυτό, ο άντρας και η γυναίκα -το ζευγάρι- είναι οι πρωταγωνιστές κάθε ιστορίας που κουβαλάει τη δική της κουλτούρα, τον δικό της πόνο, το δικό της πάθος, τη λύπη ή τη χαρά. Η δύναμη και η αγάπη της σχέσης δύο ανθρώπων μέσα από ένα, προφορικού λόγου, μοναδικό ταξίδι...

Το σκιάχτρο που ήθελε να ταξιδέψει, Υμπέρ Μπεν Κεμούν (εκδ. Ηλίβατον)

«Το σκιάχτρο που ήθελε να ταξιδέψει» είναι μια τρυφερή ιστορία για τον χρόνο που περνά (και περνά για όλους) φέρνοντας άλλοτε χαρές και ευκολίες, κι άλλοτε λύπες και αναποδιές. Είναι μια συγκινητική ιστορία για την ζωή που αλλάζει, συχνά όχι όπως εμείς θέλουμε, ελπίζουμε ή προγραμματίζουμε. Αλλά και αισιόδοξη, γιατί μας δείχνει ότι τα όνειρα τρέφουν τις ελπίδες μας, ότι η δοτικότητα, η φροντίδα, η αγάπη, η γενναιοδωρία μπορεί να κρύβονται εκεί που δεν το περιμένουμε, ότι το νοιάξιμο από καρδιάς για κάποιον που δοκιμάζεται και υποφέρει, έχει τόση δύναμη που μπορεί να κάνει μικρά θαύματα.

Τέλος, η ιστορία του σκιάχτρου είναι και μια αλληγορία για τα γηρατειά. Και μια αφορμή να εξηγήσουμε στα παιδιά (αλλά να αναλογιστούμε κι εμείς οι μεγάλοι) πώς νοιώθουν οι ηλικιωμένοι όταν μπαίνουν στο περιθώριο της ζωής αλλά και της ζωής μας. Εξαιρετική εικονογράφηση που ταξιδεύει τον αναγνώστη, απόδοση σε επιμελημένο, έμμετρο λόγο.

Είμαι ένας καλλιτέχνης, Μάρτα Άλτες (εκδ. Key Books)

"Είμαι ένας καλλιτέχνης" αναφωνεί το παιδί, το οποίο εκφράζει, χωρίς περιορισμούς, την ανάγκη του για δημιουργία. "Τα πάντα με εμπνέουν!" λέει και πόσο θέλουμε να του μοιάσουμε! Βοηθήστε τα παιδιά να εκφραστούν και να δημιουργήσουν και, με τον τρόπο αυτό, αναπτύξτε μέσα τους ικανότητες και ισορροπίες για μία αρμονική ψυχο-πνευματική ανάπτυξη. Σπίτι με παιδιά που είναι πεντακάθαρο, κρύβει ψυχαναγκασμούς...

Οι αναγνώστες συμμετέχουν!

Οι αναγνώστες συμμετέχουν καταθέτοντας τη δική τους άποψη για το βιβλίο, την ανάγνωση, τις τέχνες και την κοινωνία μέσα από τις {σελίδες} με μικρά κείμενα άποψης σε ύψοςπερισσότερο ή λιγότερο λογοτεχνικό. Περιμένουμε και τη δική σας συμμετοχή, τη νέα τάση και στάση γραφής μέσα από τη δική σας καθημερινότητα.

E-mail: newspaper@nakasgroup.gr

Twitter: @selides2015

Το κορίτσι με το σκουλαρίκι

από την **ΑΝΘΗ ΓΙΑΓΚΑ**

Πηγή: info.gr

**Ποιο είναι αυτό το κορίτσι;
Και γιατί κοιτάζει έτσι;**

Το κορίτσι με το σκουλαρίκι, ένας από τους διασημότερους πίνακες του Βερμέερ ήταν πάντα από τους αγαπημένους μου. Χωρίς κάποιο ιδιαίτερο λόγο. Απλώς μου άρεσε η αίσθηση που μου άφηνε όταν τον κοιτούσα.

Αυτό το βλέμμα του κοριτσιού

Το τόσο μυστηριώδες. Ξαν να κοιτάει το ζωγράφο και να του λέει "Είμαι εδώ. Κοίτα βαθιά μέσα μου. Βρίσκομαι εδώ για εσένα μόνο". Βλέμμα που καρφώνει γλυκά και χείλη μισάνοιχτα - ένα ερωτικό κάλεσμα. Αισθαντικό και σπινθηροβόλο το πρόσωπο. Κι είναι σα να μας δηλώνει αυτό το κορίτσι "Εγώ κοιτούσα αυτόν που είχα απέναντί μου και μόνο. Αυτόν κοιτούσα και αυτόν θα κοιτάω. Και γι' αυτόν θα ξεφεύγουν προσδοκίες από τις κόρες των ματιών μου. Αιώνια".

Η ταυτότητα του κοριτσιού δεν έχει διαλευκανθεί, ούτε υπάρχει κάποια επίσημη ιστορία για τον πίνακα τούτο. Κι έτσι δεν μπορούμε παρά να μένουμε σε υποθέσεις. Ποια είναι αυτή η όμορφη κοπέλα και γιατί ένα τέτοιο βλέμμα; Κανείς δεν ξέρει κι ίσως είναι καλύτερα. Τριακόσια πενήντα περίπου χρόνια μετά τη δημιουργία του, ο πίνακας αυτός ακόμα ερεθίζει το μυαλό, ακόμα προκαλεί όσους τον θαυμάζουν να κάνουν εικασίες και να φτιάξουν ιστορίες. Έτσι εμπνεύστηκε και η συγγραφέας Τρέισι Σεβαλιέ "Το κορίτσι με το σκουλαρίκι".

Στο Ντελφτ του 17ου αιώνα, μια πλούσια πόλη της Ολλανδίας, πλούσιοι και φτωχοί, Καθολικοί και Προτεστάντες, κύριοι και υπηρέτες όλοι ξέρουν τη θέση τους. Έτσι, όταν η Χριτ μπαίνει υπηρέτρια στο σπίτι του ζωγράφου Βερμέερ, νομίζει πως ξέρει το ρόλο της: νοικοκυριά, πλυσίματα και φροντίδα των ξέι παιδιών του ζωγράφου. Επίσης νιώθει ικανή να τα βγάλει πέρα με την τρομερή πεθερά του, τη νευρική κι αισθησιακή γυναίκα του και τη ζηλόφθονη υπηρέτριά τους. Εκείνο που κανείς δεν περιμένει είναι πως η διακριτικότητα και η εξυπνάδα της Χριτ, όπως και η γοητεία που ασκούν πάνω της οι πίνακες του ζωγράφου, θα την οδηγήσουν μοιραία στον κόσμο του. Καθώς γίνεται σιγά σιγά μέρος του έργου του, η οικειότητα μεταξύ τους μεγαλώνει, δημιουργώντας εντάσεις κι εσφαλμένες εντυπώσεις μέσα στο σπίτι, κι ακόμη - καθώς το σκάνδαλο διαρρέει - αναταραχή και ψιθύρους στην πόλη.

Η συγγραφέας εμπνεύστηκε από το κορίτσι με το μαργαριταρένιο σκουλαρίκι σ' έναν από τους πιο αισθαντικούς και μυστηριώδεις πίνακες του Βερμέερ κι έγραψε ένα μυθιστόρημα με λεπτότατο ερωτισμό για το τέλος της αθωότητας και το τίμημα της μεγαλοφυΐας (από το οπισθόφυλλο του βιβλίου.)

"Το Κορίτσι με το σκουλαρίκι" το είχα αγοράσει το καλοκαίρι. Και να πω την αλήθεια το είχα ξεχάσει.

Όπου την προηγούμενη εβδομάδα το ανακάλυπα ανάμεσα σε άλλα βιβλία και το 'πιασα στα χέρια χωρίς να σκοπεύω και πάλι να το διαβάσω - δεν ξέρω γιατί. Τελικά αποφάσισα να το πάρω μαζί μου στο Βέλγιο. Πέμπτη απόγευμα έφευγα και το ξε-

κίνησα στο τρένο. Το ξεκίνησα κι αυτό ήταν. Μετά δεν υπήρχε σταματημός. Το ολοκλήρωσα στις Βρυξέλλες και ήταν κι αυτό ένα από τα βιβλία που έλεγα. Αχ! ασ μην τελειώσει τώρα, ασ μην τελειώσει. Αλλά τα ωραία πράγματα πάντοτε τελειώνουν κι έτσι έμεινα να το σκέφτομαι και να το ξανασκέφτομαι. Αυτή είναι εξάλλου και η επιτυχία ενός καλού βιβλίου. Σε βάζει στον κόσμο του.

Η Τρέισι Σεβαλιέ γράφει αισθαντικά, μ' ένα διακριτικό ερωτισμό που δεν είναι όμως καθόλου χλιαρός και αδιάφορος. Η γραφή της είναι ένα παράδειγμα (υπόδειγμα) για το πως ένα βιβλίο μπορεί να γίνει άκρως ερωτικό χωρίς να έχει ούτε μια σκηνη σεξουαλικής συνεύρεσης. Τα μάτια, τα αγγίγματα, οι σκέψεις, οι αισθήσεις αρκούν για να ανάψουν μια μεγάλη φλόγα.

"Χριτ" είπε τρυφερά. Δεν ήταν ανάγκη να πει περισσότερα. Τα μάτια μου πλημμύρισαν δάκρυα που δεν μπορούσα να χύσω. Τώρα ήξερα.

Οι σκέψεις της Τρέισι Σεβαλιέ δεν εστιάζουν παρ' όλα αυτά μόνο στο ερωτικό κομμάτι. Αγγίζει θέματα, όπως αυτά των κοινωνικών τάξεων και της θρησκείας. Δεν είναι λίγες φορές που η Χριτ (αν και κορίτσι πανέξυπνο και άξιο) επαναλαμβάνει πως για την κοινωνία δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια υπηρέτρια.

"Γιατί πήρες το καφέ", με ρώτησε, "αφού υπήρχαν τόσα χρώματα για να διαλέξεις;" Δεν ήθελα να του μιλήσω πάλι για κυρίες και υπηρέτριες. Δεν ήθελα να του υπενθυμίσω πως το γαλάζιο και το κίτρινο είναι χρώματα μόνο για κυρίες.

Όπως επίσης και τον ιδεαλιστική προσέγγιση του ζωγράφου απέναντι στην τέχνη. Όταν η γυναίκα του και η πεθερά του του ζητάνε να ζωγραφίσει όσο πιο γρήγορα γίνεται (Ο Βερμέερ βλέπετε σ' όλη του τη ζωή δεν φιλοτέχνησε παρά μονάχα πενήντα έργα) εκείνος ζωγραφίζει στους δικούς του ρυθμούς απόλυτα συνεπαρμένος σα μύστης θρησκευτικής τελετής, χωρίς να τον αγγίζει οτιδήποτε άλλο. Μόνο το έργο.

Κατατάσσεται στα αγαπημένα μου βιβλία. Στα λατρεμένα μου. Κι όχι για το ότι είναι καλογραμμένο, για την πλοκή του, για τον εξαιρετικό τρόπο που είναι δομημένοι οι χαρακτήρες, αλλά για τα συναισθήματα που μου προκάλεσε. Αυτό αρκεί.

Φυσικά με το που επέστρεψα Ελλάδα είδα και την ταινία, τη μεταφορά του βιβλίου στη μεγάλη οθόνη. Στο ρόλο του Βερμέερ ο Κόλιν Φερθ (εδώ επιτρέπεται αναστεναγμός) στο ρόλο της Χριτ η Σκάρλετ Γιόχανσον. Και καλύτερο ζευγάρι δεν θα μπορούσε να υπάρξει.

Δεν θα μάθουμε ίσως ποτέ ποιο είναι το κορίτσι του πίνακα και κυρίως γιατί κοιτάει έτσι. Ίσως και να 'ναι καλύτερα για να φανταζόμαστε. Βλέπετε η ιστορία της Τρέισι Σεβαλιέ βασίστηκε σ' ένα "ιστορικό κενό". Κι ευτυχώς που το κενό υπήρξε. Το "ζωγράφισε" με τον καλύτερο τρόπο και ξέρετε τι μας είπε;

Τότε έρχεται ο μεγάλος έρωτας, όταν ερεθίζεις το μυαλό.

Με λένε Ανθή και ζω στην πιο ζεστή πόλη της Ελλάδας, τη Λάρισα όπου και κάνω την άσκησή μου ως δικηγόρος. Μ' αρέσει να γράφω, να χαζεύω ηλιοτρόπια, να διαβάζω καλά βιβλία και να τρώω σοκολάτες. Μπορείτε να με επισκεφθείτε και στην προσωπική μου σελίδα florewritesabout.blogspot.gr.

Πόσο κοστίζει ένα παγωτό;

από τη ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΣΧΑ

Πηγή: <https://bonsaistoriesflashfiction.wordpress.com>

Η Στέλλα Παρασκά μεγάλωσε στην επαρχία. Σπούδασε άρτον και θεάματα. Άλλαξε μπόλικες χώρες και έκανε διάφορες δουλειές είτε από ανάγκη, είτε από περιέργεια. Έμαθε τουλάχιστον τρεις ξένες γλώσσες, κατά τι χειρότερα από τη μητρική της. Παλεύει καθημερινά με όλες τους, χωρίς σίγουρη επιτυχία.

γκρίζα μαλλιά έφτανε ως τη μέση όταν τον έλυνε. Λούσιμο, πλέξιμο, «σγουρά», έλεγε, «σαν τα δικά σου».

Στο περίπτερο της γωνίας χρειάστηκε να κονστοσταθώ, ήταν κι ένα ξυλάκι μηδέν τοις εκατό το οποίο απορρίφθηκε πάραυτα. Είναι αργά για διατήρηση της φόρμας, ε, γιαγιά;

Η γιαγιά είναι κλεισμένη στο σπίτι ποιάς ξέρεi πόσα χρόνια – τα πόδια της δε τη βαστάνε. Αδύνατον να κατέβει τις σκάλες για να κάνει μια βόλτα στην पुलωτή, να ποτίσει τα λουλούδια. Αργά και καμπουριασμένη κάνει τη διαδρομή ντιβάνι-μαπακόνι-μπάνιο, ούτε λόγος για πιο πέρα. Μόνιμη προσπάθεια όλων να μην πέσει. Φαίνεται δεν προσπαθούμε αρκετά, γιατί η αγαπημένη της εξιστόρηση είναι τα εννιά πεσίματα. Τρία απ'αυτά στη σκάλα, κάποια στο μπάνιο, άλλα στο διάδρομο. Όλα με την ίδια περίπου κατάληξη. Ράγισμα ισχύος. Μώλωπες. Πόνος. Με χειρότερη τη βασανιστική, πολύωρη αναμονή. Γιατί για να πέσει κανείς δε χρειάζεται βοήθεια, αλλά για ρώτα, ισχύει το ίδιο για να σηκωθεί;

«Το χαντάκωσαν το σπίτι, ούτε ένα ασανσέρ δεν έχουμε. Τόσο ξέραμε. Τάχα δε χωρούσε στα σχέδια.» Το ασανσέρ που αμέλησε ο αρχιτέκτονας να συμπεριλάβει στη μελέτη για το δώροφο, έχει μερίδιο ευθύνης. Αν υπήρχε, τότε η

γιαγιά θα μπορούσε να παρακάμψει την απότομη σκάλα και να περπατήσει κούτσα-κούτσα μέχρι το φιλικατζίδικο στο τέλος του στενού. Να δει τα παιδάκια να παίζουν αμπαρίζα. Να μιλήσει με τη γειτόνισσα. Να αγοράσει ένα κιλό νεκταρίνια από τον μανάβη με την καρότσα.

Η εβδομάδα που ξέκλεψα για να της κάνω παρέα άχνιζε θλίψη. Την έβλεπα μαραμμένη να πέφτει για ύπνο, να ξυπνάει, να τρώει δίχως να ευφραίνεται. Πού και πού να αργομαχάει. «Τι θέλεις να σου πάρω από το μάρκετ γιαγιά;» Ο απέναντι τοίχος μας έγνεφε. «Παγωτό, γιαγιά; Σοκολάτα; Μπισκότα;». Φωτίστηκε το πρόσωπό της, «ναι», συμφώνησε ανυπόμονα, «ένα παγωτό να μου φέρεις, ξυλάκι».

Την κοιτάζα να τρώει, γήνη, όπως κάποτε. Τόση ευχαρίστηση αισθάνθηκα, που ήταν σα να το έτρωγα εγώ. Ετούτο το ξυλάκι ήταν το μόνο ικανό επιχείρημα ενάντια στη μουντή εναλλαγή των αδειων μερόνυχτων της εννενηντάχρονης γηραιάς κυρίας που μόνο της μέλημα είναι να φύγει. Το άλλοτε δυνατό της σώμα έχει ζαρώσει, τη μακριά κοτσίδα της την ξεφορτώθηκε με μια ψαλιδιά. Ενώ εμείς, τέρατα εγωισμού, επιμένουμε να την κρατάμε κοντά μας. Προσπαθούμε να ξεγελάσουμε το βαρκάρη του Αχέρωντακι την ίδια με παγωτό ξυλάκι από το περίπτερο της γωνίας.

«Ένα και ογδόντα, γιαγιά.» Ικανοποιημένη από την απάντηση, συνέχισε να απολαμβάνει το πρώτο παγωτό για εκείνο το καλοκαίρι. Τελευταία μέρα του Αυγούστου. Ίσα που πρόλαβε. «Ολόκληρο καλοκαίρι ζητάω από τον Γιώργο να μου φέρει και το ξεχνάει.» Γιώργος ήταν ο μπαμπάς, ένιωσα άσχημα, «ό,τι άλλο θέλεις, γιαγιά...», με έκοψε, «εντάξει είμαι, το έφαγα και ησύχασα».

Παγωτό ξυλάκι με επικάλυψη σοκολάτας και κρέμα βανίλια –τηνόστιμη, αυτή που τη λενε βανίλια Μαγαδασκάρης. Ταξίδι στην ανεμελιά –τότε που. Το δυνατό σώμα της γιαγιάς αλώνιζε την Πολίχνη. Ο σφιχτός κότσος από

Βιβλία μετά μουσικής - vol.1 με τη Σταματία Παρηγόρα

Μία ιδέα των {σελίδων} που έγινε πράξη από τη ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΠΑΡΗΓΟΡΑ

<http://iselides.blogspot.gr/2016/03/vol1.html>

... η ιδέα!

Μέσα στο κόσμο των σόσιαλ μίντια μπορείς να εμπνεύσεις αλλά και να εμπνευστείς ωραίες ιδέες. Έτσι η ιδέα για να ντύσω μουσικά έναν ήρωα βιβλίου έπεσε από τον λογαριασμό του τουίτερ της εφημερίδας {σελίδες} και τη Σοφία Πολίτου - Βερβέρη.

Διάλεξα μία ηρωίδα της διπλανής πόρτας από το βιβλίο 'Η ζωή ξεκινά σήμερα' του Ντάγκλας Κένεντυ που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχιμο.

Πάμε να ομορφύνουμε λιγάκι τον κόσμο ακούγοντας www.mixcloud.com/sta_matia/five-days-soundtrack/

... για μένα!

Αυτό τον καιρό μπορείτε να με βρείτε κάθε Δευτέρα 19:00-20:00 στο web radio www.vanillaradio.com και στο Smooth Flavors. Μια ώρα με δικές μου επιλογές από τις μουσικές του κόσμου.

Επίσης έχω τη σελίδα μου στο mixcloud www.mixcloud.com/sta_matia/ στην οποία ανεβάζω όλες τις μουσικές μου δημιουργίες.

Σκέφτηκα πως θα μπορούσα να συνδυάσω τις δύο από τις μεγάλες μου αγάπες μουσική και βιβλία. Έτσι βρέθηκα να παίζω μουσική σε πάρτυ βιβλιοπωλείων και άλλων χώρων που συνδυάζουν τη γνώση με την ευχαρίστηση.

Η φωτογραφία μπήκε στη ζωή μου όταν έμεινα άνεργη. Λειτουργήσε ως διέξοδος. Έπιασα μια ταπεινή φωτογραφική και άρχισα να φωτογραφίζω στην αρχή κυρίως το λιμάνι του Πειραιά. Από τότε είμαστε αχώριστοι.

Πήρα το στρατί ...στην Αιθιοπία, στην κοιλάδα του Όμο

από τη ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ - ΔΑΚΤΥΛΙΔΗ

Γεννήθηκε στον Πειραιά. Σπούδασε Ιστορία -Αρχαιολογία στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Υπηρέτησε στη Μέση Εκπαίδευση ως φιλόλογος-Ιστορικός, τα περισσότερα χρόνια στο Γυμνάσιο Ραφήνας. Σήμερα είναι πρόεδρος του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας και έχει την επιμέλεια του περιοδικού «Τ'ανάβλεμμα» Έχει ταξιδέψει πολύ σε όλη την Ελλάδα και σε πολλά μέρη του κόσμου.

Ένα ταξίδι στην Αιθιοπία είναι ένα ταξίδι στη Βίβλο. Βιβλική είναι και σήμερα η χώρα στο μεγαλύτερο μέρος της, βιβλικό το τοπίο, βιβλικές οι σκηνές, οι μορφές, βιβλικές και οι θρησκευτικές τελετές!

Είναι οι ιστορικές πόλεις, η πανάρχαια Αξώμη της Βασιλίσσας του Σαββά, όπου φυλάσσει η Κιβωτός της Διαθήκης, η Λαλιμπέλα με τις ξακουστές, μοναδικές, λαξευτές εκκλησιές της, το μεσαιωνικό Γκοντάρ, που καταγοητεύουν τον επισκέπτη. Είναι οι χριστιανικές τελετές, Χριστούγεννα, Θεοφάνια και Μέσκελ (Τιμίου Σταυρού), που ωραιότερες, μεγαλοπρεπέστερες, με τόση συμμετοχή πιστών και με τέτοιο θρησκευτικό παραλήρημα, δεν υπάρχουν στον κόσμο. Είναι η θρησκευτική τέχνη με τοιχογραφίες, αριστουργηματικά έργα, ισάξια των βυζαντινών. Είναι η θρησκευτική, αλλά και κοσμική μουσική της Αιθιοπίας που ντύνει όλο το σκηνικό. Είναι η γεωμορφολογική εικόνα της χώρας με τα οροπέδια, τις μεγάλες λίμνες και τις πηγές του γαλάζιου Νείλου. Είναι η ίδια η χώρα των 90.000.000 ψυχών και των 75 φυλών, που θεωρείται κοιτίδα του ανθρώπινου γένους, αφού εκεί έζησε, πριν 3,18 εκατομμύρια χρόνια, η περίφημη Λούσι, το πρώτο ανθρωποειδές που στάθηκε όρθιο στα δυο του πόδια, αλλά και η Άρντι, που πριν 4,4 εκατομμύρια χρόνια περπατούσε με τα τέσσερα. Είναι η πρωτεύουσα Αντίς Αμπέμπα, το Νέο Λουλούδι, όπως δηλώνει τ' όνομά της, καινούργια πόλη, 100 ετών πόλη, η πόλη του μεγάλου Αυτοκράτορα Μενελίκ και του Χαϊλέ Σελασιέ. Μα πιο πολύ είναι το ταξίδι στον νότο της χώρας, όπου η κοιλάδα του ποταμού Όμο, εκεί όπου ζουν οι πιο παράξενες και πιο πρωτόγονες φυλές στον κόσμο.

Από την Αντίς Αμπέμπα ξεκινήσαμε μια συντροφιά 33 ατόμων. Μπήκαμε σε 11 τζιπ, μεγάλα, σύγχρονα και με εφόδια καυσίμων. Θα κινούμαστε 7 μέρες μέσα στη ζούγκλα. Κατευθυνόμαστε νότια. Αρχικά, ο δρόμος έξω από την πρωτεύουσα είναι καλός, από τους ελάχιστους ασφαλτοστρωμένους στη χώρα. Το τοπίο επίπεδο και μονότονο. Κίτρινοι αγροί, γεμάτοι γελάδια. Φθάνουμε στη λίμνη Κόκα. Δεκάδες αγελάδες πίνουν νερό στη λίμνη και εκατοντάδες μαραμπού πετάνε γύρω μας!

Κι ενώ συνεχίζουμε το δρόμο μας, περπατάνε δίπλα μας καμήλες καμαρωτές, κάρτα φορτωμένα με ανθρώπους και σοδειές. Κάποιοι, Ξυπόλυτοι, κουβαλάει και

πουλάει δέρμα φιδιού. Αυτοκίνητο πουθενά! Άνθρωποι μόνο, αποστεωμένοι, ρακένδυτοι, ηλιοκαμένοι και ταλαιπωρημένοι! Σε κάθε μας στάση, μικρά παιδιά μαζεύονται και κολλάνε στ' αυτοκίνητά μας. Επίμονα ζητάνε χρήματα, στυλό ή καραμέλες. Στη λίμνη Λαγκάνο διανυκτερεύουμε σ' ένα lodge, σε μια καλύβα με αχυρένια σκεπή, πνιγμένη στις αφρικανικές ακακίες. Ο τόπος γύρω είναι ειδυλλιακός! Πολύχρωμα πουλιά στα δέντρα, χελώνες, κάκτοι, τριανταφυλλίες, πικροδάφνες...

Την άλλη μέρα συνεχίζουμε το ταξίδι στον νότο! Στον δρόμο μάς χαιρετούν μικρά μελαμψά παιδιά χορεύοντας, κουνώντας χαριτωμένα τα οπίσθιά τους. Κάπου-κάπου βλέπουμε και άντρες ολόγυμνος να διασχίζουν το δρόμο, φυσικά και ανέμελα. Κορμιά μαύρα, αγαλαμτένια, γυμνασμένα και ψηλόλιγνα! Στο χωριό Ντόρτζε μπαίνουμε στη μεγάλη καλύβα που έχει σχήμα λιονταριού. Είναι φτιαγμένη με μπανανόφυλλα κι έχει μέσα καλαμμένα χωρίσματα για τους ανθρώπους και τα ζώα που ζουν μαζί τους. Οι χωρικοί εδώ φτιάχνουν πίτα από την ψίχα του μπανανόφυλλου της ψεύτικης μπανανιάς, που δεν κάνει καρπούς. Σκεπάζουν με μπανανόφυλλα την ψίχα και την αφήνουν κλειστή για 3 μήνες. Με την ζύμωση γίνεται σαν κοπανιστή. Την πλάθουν πίτες και την ψήνουν στη φωτιά. Σερβίζουν τις λεπτές πίτες, που ξινίζουν λίγο, με μέλι ή καυτή σάλτσα και αράκ (ρακί). Η πρόποση γίνεται με την κραυγή γιο-γιο-γιο και η παρέα φωνάζει γιο-χο!!

Η επόμενη στάση μας ήταν στη λίμνη Αμπάγια και τη λίμνη Τσάμο, δύο λίμνες που χωρίζονται με μια λουρίδα γης, "τη γέφυρα των θεών", όπως τη λένε. Θα διασχίσουμε το πάρκο της λίμνης με τους εκατοντάδες μπαμπούνους και τα μακρόστενα κυλινδρικά καλάθια στα δέντρα που είναι κυψέλες για μέλισσες. Με βάρκα διασχίζουμε και τη λίμνη Τσάμο, που την τρέφει ο ποταμός Όμο. Πάνω μας πετούν πελεκάνοι. Ένας ιπποπόταμος μπαμποβγαίνει στο νερό. Οι ερωδιό συμβιώνουν με τους κροκόδειλους, ανεβαμένοι στη ράχη τους, ενώ οι σπηλιές στις όχθες είναι καταφύγιο ψαράδων.

Ένα χωριό της φυλής Κόνσο είναι ο επόμενος σταθμός μας. Είναι κυκλικά κτι-
σμένο με περίεργα πλεγμένες Ξυλοδεσιές. Έτσι είναι φτιαγμένα τα 42 χωριά των

Κόνσο, όπου μένουν τα 3.000 άτομα της φυλής. Στο μουσείο τους είδαμε τα περίφημα Γουάκα, ξύλινες επιτύμβιες στήλες, ομοιώματα ηρώων που έχουν σκοτώσει λιοντάρια κι άλλα άγρια ζώα, άνδρες με φαλλικά σύμβολα και οι γυναίκες τους. Οι Κόνσο, μάθαμε, ταριχεύουν τον αρχηγό τους. Αλείφουν το νεκρό με μέλι, βούτυρο κι αρωματικά βότανα και τον μουμιοποιούν για 9 χρόνια, 9 μήνες, 9 μέρες, 9 ώρες. Μετά, πιστοποιείται επίσημα ο θάνατος και τον θάβουν. Επτά χρόνια πριν μουμιοποιήθηκε ο τελευταίος αρχηγός τους...

Ο ήλιος έκαιγε όταν φθάσαμε στην Τζίνκα. Πολύ φτωχό μέρος! Το ξενοδοχείο με στοιχειώδεις παροχές. Στο δρόμο μας συναντήσαμε άτομα της φυλής Μπένα. Γυναίκες και παιδιά, μας πουλούσαν στον δρόμο μπανάνες και μάνγκο, να ξεδιψάσουμε. Ο τόπος έκαιγε, 37 βαθμούς θερμοκρασία! Σύννεφο η σκόνη στο πέρασμά μας και ζέστη αφόρητη.

Ήταν 12 Ιανουαρίου 2015 και βρισκόμαστε στην καρδιά της κοιλάδας του Όμο. Ταξιδεύουμε μέσα στη ζούγκλα. Γυναίκες νέες, μισόγυμες με τα μωρά στην πλάτη, ολόγυμνα μικρά παιδιά που μάς πλησιάζουν για φωτογραφίες. Μετά από μία κουραστική διαδρομή φθάσαμε σε χωριό των Μούρσι - που είναι νομάδες - 9.000 άτομα συνολικά. Δεν πιστεύουμε πως έχουμε μπροστά μας τις γυναίκες με τα πιάτα στα χείλη. Από 18 χρονών, τα κορίτσια των Μούρσι κόβουν το κάτω χείλος. Βάζουν ένα μικρό πήλινο πιάτο και μετά ένα μεγαλύτερο και ένα τρίτο, για να γίνουν αρεστά στ' αγόρια. Στο κεφάλι τους έχουν καλαμπόκια και κολοκύθες. Φοράνε πολύχρωμα κοσμήματα στα χέρια και στα πόδια. Οι άντρες είναι μισόγυμοι και κρατάνε καλάσκιφο ή ράβδους. Τρώνε καλαμπόκι, σόργο και γάλα με αίμα ταύρου. Εκατομμύρια τα έντομα στα πρόσωπά τους, στις καλύβες και γύρω τους. Είναι άγριοι και επιθετικοί! Τους πλησιάζουμε με την άδεια του φύλαρχου. Ζητάνε χρήματα για φωτογραφίες...

Συνεχίζουμε το ταξίδι μας σε ανώμαλο χωματόδρομο με πολύ ταρακούνημα και πολλή σκόνη, για να συναντήσουμε τους Χάμερ, 60.000 άτομα, σκορπισμένους σε πολλά χωριά. Οι γυναίκες των Χάμερ βάφουν τα μαλλιά τους με κοκκινόχρωμα και τα κολλάνε με βούτυρο. Γυμνόστηθες, φοράνε πολύχρωμες λαμαριές με χάντρες και λουριά από δέρμα κασίικας. Οι πλάτες τους είναι χαρακωμένες. Μαστιγώνονται από τους άνδρες στην τελετή ενηλικίωσης των παιδιών τους, όταν αυτά μπορούν να πηδήξουν τους ταύρους (ταυροκαθάψια).

Την επόμενη μέρα ταξιδέψαμε στη σαβάννα με τα ξερά παράξενα δέντρα, τα τοπικά μπαμπού με τα ροζ λουλούδια, που τα λένε και «φρόδα της ερήμου». Ανάμεσα σε πελώριες, πανύψηλες τερμιτοφωλιές, βρίσκουμε και πλησιάζουμε τους Κάρο, σ' ένα από τα χωριά τους, πάνω στο ποτάμι. Οι Κάρο είναι 3.000 άτομα, ψαράδες και νομάδες. Οι γυναίκες τους ξυρίζουν το κεφάλι τους, αφήνουν μια τούφα ψηλά και ζωγραφίζουν τα πρόσωπα και τα κορμιά τους. Έχουν πολλά παιδιά ως και 12, που πολλές φορές τα καταπίνουν οι κροκόδειλοι στο ποτάμι.

Από το Τούρμι ξεκινήσαμε, για να γνωρίσουμε τους Έρμωρε, που είναι 4.000 άτομα. Μένουν κι αυτοί σε καλύβες. Είναι ανιμιστές, όπως όλοι εδώ, και πιστεύουν πως είναι απόγονοι του Κους, δισέγγονου του Νώε. Πριν παντρευτούν, οι κοπέλες κάνουν κλειτοριδεκτομή, ενώ οι άντρες πληρώνουν για τη μέλλουσα σύζυγο 30 γίδια, 10 γελάδια, 400 κιλά μέλι και 2 κιλά καφέ. Η τελετή του γάμου διαρκεί 3-4 μήνες.

Περάσαμε φαράγγια, ανάμεσα σε εκατοντάδες Χάμερ, που, φορτωμένοι κάτω από τον καυτό ήλιο, πάνε στην «αγορά των φυλών» στο Τούρμι. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι περπατάνε 40 χλμ. τη μέρα, για να πουλήσουν την πραμάτεια τους. Πουλάνε υφαντά, ξύλινα, δέρματα, και τ' ανταλλάσσουν με κασίικια, σάρι, όσπρια. Οι ανταλλαγές γίνονται σε χωμάτινα παραπήγματα ή τσίγκινα, ή πάνω στο χώμα, από ένα πολύχρωμο πλήθος αλλόκοτων ανθρώπων μιας άλλης εποχής, αιώνες πίσω...

Είκοσι πέντε τέτοιες φυλές ζουν στην κοιλάδα του Όμο, με τους παραποτάμους του, που τους βρήκαμε κατάξερους αφού δεν ήταν η εποχή των βροχών. Οι άνθρωποι αυτοί θα εκπολιτισθούν όταν θα γίνει το φράγμα του ποταμού. Εμείς, όμως, γνωρίσαμε έναν κόσμο πρωτόγονο, σκληρό, βάνασο, άγριο, απομονωμένο, που ζει στη φύση και παλεύει με τα στοιχεία της φύσης, έναν κόσμο μοναδικό στον πλανήτη, σε μια απόκοσμη γωνιά της Αιθιοπίας, αυτής της συγκλονιστικής - για τον επισκέπτη - χώρας.

Για το ταξίδι σας στην Αιθιοπία, το Travel Bookstore (www.travelbookstore.gr) προτείνει:

Το παιδικό βιβλίο, ένας ζωντανός οργανισμός

από τη ΣΟΦΙΑ ΠΟΛΙΤΟΥ - ΒΕΡΒΕΡΗ

Στην εποχή μας, η επαφή του παιδιού με το βιβλίο ξεκινά από πολύ νωρίς, χάρη στη διευρυμένη γκάμα των ειδικά διαμορφωμένων βιβλίων που έχει αναπτυχθεί με επιτυχία. Σε αυτό, συμβάλλει και το επίπεδο των γονιών και αργότερα το σχολείο.

Το παιδικό βιβλίο, αν και ανταποκρίνεται στα παιδιά, είναι ένα προϊόν - δημιουργήμα ενηλίκων μέχρι την τελική τοποθέτησή του στο ράφι. Και οι ενήλικοι που το δημιουργούν πρέπει να έχουν την ευαισθησία και τη γνώση να πετύχουν το δημιουργήμα τους να γίνει η επιλογή του παιδιού. Και όχι μόνο η επιλογή αλλά και η καθιέρωσή του ως ένα καλό, παιδικό βιβλίο.

Ένα καλό παιδικό βιβλίο πρέπει να ανταποκρίνεται ξεκάθαρα στις απαιτήσεις των γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχολογικών αναγκών του παιδιού, σε σχέση με την ηλικία και το περιβάλλον που αναπτύσσεται.

Το παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο αναπτύσσει και ωριμάζει τον ψυχοσυναισθηματικό κόσμο του παιδιού. Η πλοκή και οι ήρωες, είτε είναι άνθρωποι είτε προέρχονται από το ζωικό ή φυτικό βασίλειο, έχουν ξεκάθαρα, απλά, λιτά χαρακτηριστικά που βοηθά στην ορθότερη λήψη του μηνύματος του βιβλίου.

Το παιδικό βιβλίο είναι ένας πολυμήχανος, ζωντανός οργανισμός

Οι σελίδες ενός βιβλίου κρύβουν έναν αριθμό ανθρώπων και εργασιών που συντέλεσαν για τη δημιουργία του. Πόσο καλό θα ήταν, αν τα παιδιά μάθαιναν τα βήματα που γίνονται για τη δημιουργία ενός βιβλίου!

Το έργο του παιδικού βιβλίου είναι να εισάγει το παιδί στην κοινωνία, στο φυσικό περιβάλλον, να το βοηθά στην εξερεύνηση του να μάθει για το σώμα του, τις συμπεριφορές, τον εαυτό του και την κοινωνία μέσα στην οποία ζει. Το βιβλίο οφείλει να ανοίγει παράθυρα στην παιδική φαντασία, να "ξελογοιάζει" και να παίζει με το παιδί, ενώ παράλληλα καλλιεργεί και εκπαιδεύει, για να είναι ανταγωνιστικό σε σχέση με άλλα ερεθίσματα.

Όλοι οι υπεύθυνοι για ένα καλό παιδικό βιβλίο εργάζονται για να προσφέρουν στο παιδί:

- Γνώση για τη ζωή
- Ισορροπημένη συναισθηματική ανάπτυξη
- Επιθυμία για εξερεύνηση
- Θέληση για μάθηση
- Ανάπτυξη της φαντασίας
- Καλλιέργεια αισθητικής
- Καλλιέργεια ηθικών αξιών
- Εμπλουτισμό γλώσσας
- Ανάπτυξη λόγου και έκφρασης
- Εξάσκηση μνήμης και συγκέντρωσης
- Επικοινωνία
- Ανάπτυξη υγιών κοινωνικών σχέσεων (γονείς, φίλους, σχολείο κ.α.)

ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ - ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ο καλός αναγνώστης δεν γεννιέται, γίνεται

Μία συχνή επίσκεψη σε χώρους με βιβλία (βιβλιοπωλεία, βιβλιοθήκες, εκθέσεις, βιβλιοπαρουσιάσεις κ.α.) βοηθούν στην εξοικείωση του παιδιού με το αντικείμενο το οποίο γίνεται μέρος της καθημερινότητάς του. Επίσης, η ανταλλαγή, ο δανεισμός, το παιχνίδι (και άλλες παράλληλες δράσεις, δημιουργικά εργαστήρια κ.α.) με το βιβλίο είναι απαραίτητες ενέργειες για την καλλιέργεια ενός φιλαναγνώστη.

Οι γονείς οφείλουν να είναι αυτοί τα πρώτα αναγνωστικά πρότυπα του παιδιού. Όμως, η παρότρυνση για την ανάγνωση ενός βιβλίου δεν πρέπει να καταλήξει σε καταναγκαστική εργασία από την πλευρά του παιδιού. Γι' αυτό το βιβλίο είναι καλό να αρέσει τόσο στο παιδί όσο και στους γονείς, οι οποίοι έχουν τον τελικό λόγο στην επιλογή και στο μήνυμα που θέλουν να περάσουν στο παιδί μέσα από αυτή την επιλογή.

Η περιέργεια γίνεται ελπίδα

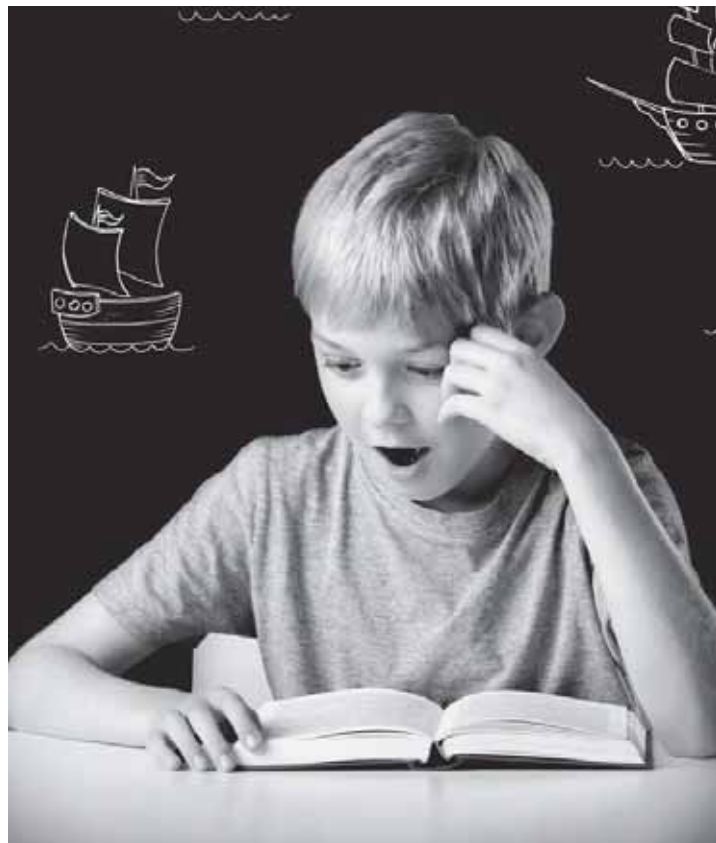
Η φυσική περιέργεια των παιδιών και η τάση τους να εξερευνούν τα πάντα, είναι το κλειδί για να τα βοηθήσουμε να γίνουν καλοί αναγνώστες. Όμως...

Δεν πιέζουμε το παιδί να διαβάσει. Προσέχουμε τις αντιδράσεις του και διακρίνουμε αν η άρνησή του αφορά τη διάθεση ή τη δυσκολία του παιδιού ενώ παράλληλα επανεξετάζουμε τις επιλογές των τίτλων ώστε να βεβαιώσουμε ότι ταιριάζουν στην ηλικία, την ωριμότητα, τα ερεθίσματα και τον χαρακτήρα του παιδιού.

Τα ονόματα των συγγραφέων είναι καλό να κυκλοφορούν μέσα στο σπίτι, στις κουβέντες με τα παιδιά, στις αναζητήσεις μέσα από το διαδίκτυο. Τα μικρά μυστικά που μπορεί να μάθουν γι' αυτούς, μπορεί να τα εμπνεύσουν τόσο στην ανάγνωση όσο και στη δημιουργικότητά τους κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού κ.α. **Η ταύτιση με έναν συγγραφέα, έναν εικονογράφο, έναν τυπογράφο, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να φέρει στο παιδί.**

Η φιλαναγνωσία είναι ευεργεσία

Τα παιδιά λειτουργούν με βιωματικό τρόπο, έτσι ζουν την κάθε ιστορία που θα διαβάσουν, γι' αυτό έχουμε ανάγκη από καλά, λογοτεχνικά παιδικά βιβλία. Το όφελος της φιλαναγνωσίας αναγνωρίζεται από μικρή ηλικία και ακολουθεί τον φιλαναγνώστη σε όλη του τη ζωή. Όταν το βιβλίο και η ανάγνωση γίνεται μία καθημερινή ευχαρίστηση, τότε η καθημερινότητα μεταβάλλεται σε μία πολυεπίπεδη "νέα γη", διαρκώς τροφοδοτούμενη, άκρως ελκυστική και γεμάτη φαντασία. Το "παιχνίδι" της φαντασίας είναι σοβαρό κι έχοντας επίγνωση της ανατρεπτικής λογικής του, τα παιδιά να αποκτήσουν κριτική διάθεση απέναντι στις κατεστημένες συμβάσεις και τα καθημερινά γεγονότα. Τότε, υπάρχει ελπίδα και όραμα για μία καλύτερη ανθρώπινη κοινωνία.

Το βιβλιοδετείο

Το βιβλίο πάνω μου...

Το βιβλίο ως μικροτέχνημα - στολίδι

www.bibliodeteio.gr, www.secondfloorworkshop.com

Το βιβλίο το κατεξοχήν αντικείμενο ενός βιβλιοδετείου αποτελεί ένα καμβά έκφρασης για το βιβλιοδέτη και η βιβλιοδεσία είναι η τέχνη που το έχει φροντίσει για αιώνες. Το βοήθησε να ταξιδέψει και να ονειρευτεί. Να ντυθεί και να στολιστεί. Το βοήθησε να διαμορφώσει χαρακτήρες, να καλλιεργήσει φαντασίες, να ψυχαγωγήσει σκέψεις. Το βοήθησε να προστατευτεί από την ανελέητη φθορά του χρόνου, της σκόνης και της υγρασίας. Τα υλικά της και τα εργαλεία της έχουν αποτυπώσει εικόνες από κρίνα και ανθούς, περιστέρια και αετούς, σε καλύμματα βιβλίων σκληρά και μαλακά, προστατευτικά ή διακοσμητικά. Μετά από 11 αιώνες ύπαρξής της και έργα που έχει δώσει μεγάλα, που μπορούμε να θαυμάσουμε μέσα σε μουσεία, ή μικρά, για να τα χαϊρόμαστε καθημερινά, έχει ελάχιστα αλλάξει την τεχνική της μα όμως τολμά να ανανεώνεται και να δοκιμάζει.

Τολμά να αναρωτιέται αν μπορεί το βιβλίο να αναλάβει και επιπλέον ρόλους από τους καθιερωμένους, να λειτουργήσει αποκλειστικά και μόνο ως διακοσμητικό στοιχείο ή να τους συνδυάσει. Έτσι μέσα σε αυτό το περιβάλλον, το νοσταλγικά χαρακτηριστικό, που δημιουργεί η μυρωδιά του χαρτιού, της κόλλας, του αυγού για το χρύσωμα, της σκόνης του πριονιού που υπάρχει παντού, απλά και όμορφα, γλυκά και αυθόρμητα, απέκτησε υπόσταση ένα μικρό βαλιτσάκι που περιέχει τα υλικά για να φτιάξεις μόνος σου ένα μικρό δερμάτινο βιβλίο μενταγιόν. Με ραφές που φαίνονται στη ράχη του και χωρίς χρήση κόλλας, αυτό το μικρό δερμάτινο βιβλίο -κόσμημα, πέρα από τη χρηστική λειτουργία του και πέρα από την πληροφορία που μας δίνει για τον τρόπο που δέονταν τα βιβλία από το 2ο ή 3ο αιώνα μέχρι και το μεσαίωνα, μπορεί να λειτουργήσει άρτια και αυτόνομα ως ένα διακοσμητικό συμπληρωματικό αντικείμενο μιας εμφάνισης. Είναι ένα κομμάτι που φέρνει στο μυαλό εκείνα τα μενταγιόν μιας εποχής, που έκλειναν μέσα τους μικρά μυστικά, εικόνες αγαπημένων προσώπων, πολύτιμες αναμνήσεις. Ένα πολύ γλυκό και ξεχωριστό δώρο από μητέρα σε κόρη, από τη φίλη στην κολλητή, από το ερωτευμένο αγόρι στο κορίτσι και ίσως από τη γιαγιά στον παππού ... για να μη χαθεί!

Θα το βρείτε σε δυο μορφές: έτοιμο για τους πολυάσχολους, DIY για τους εραστές της χειροτεχνίας. Όπως και αν το προτιμάτε, δοκιμάστε το. Γνωρίστε την τέχνη της βιβλιοδεσίας! Μπορεί και να σας πηγαίνει!

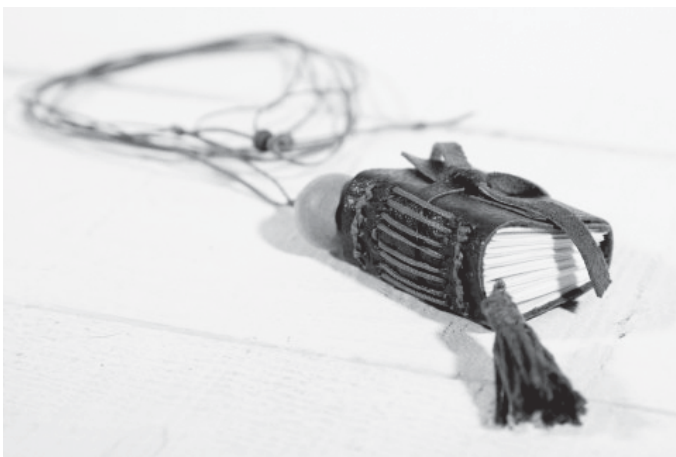
Το καλλιτεχνικό βιβλιοδετείο είναι ένα μικρό, οικογενειακό, άκρως επαγγελματικό εργαστήριο που βρίσκεται στα λαδάδικα στη Θεσσαλονίκη από το 1951. Η οικογενειακή ομάδα του βιβλιοδετείου είναι αφοσιωμένη στην παροχή προσαρμοσμένων και εντελώς προσωπικών προϊόντων αλλά και στη διατήρηση των προτύπων της βιβλιοδεσίας.

Το βιβλιοδετείο παρέχει εργαστήρια βιβλιοδεσίας για παιδιά, τα οδηγεί και τα μουέ ξεκούραστα στην

τέχνη της βιβλιοδεσίας με ευαισθησία, θεατρικότητα και παιχνίδι, και σε ενήλικες όπου χρησιμοποιώντας παραδοσιακές τεχνικές τους φέρνει σε επαφή με τα διάφορα είδη βιβλιοδεσίας και μαζί βρίσκουν τρόπους για να τα προσαρμόσουν στην καθημερινή τους ζωή.

Περισσότερες πληροφορίες στις σελίδες

www.bibliodeteio.gr και www.secondfloorworkshop.com

Roadartist in Athens

Ο αρχαιολογικός χώρος του Κεραμεικού

Πηγή: roadartist.blogspot.com

Η Μαίρη Αναστασοπούλου ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Παράλληλα ολοκληρώνει τις μεταπτυχιακές της σπουδές στην Πολιτιστική Διαχείριση. Το θεατρικό της έργο "Ατάκτως ερριμμένα" μεταδόθηκε από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου. Κυκλοφορεί στο διαδίκτυο με το ψευδώνυμο "roadartist", όπου μοιράζεται γραφές, φωτογραφίες στο ιστολόγιο της: roadartist.blogspot.com.

Τη βρίσκετε και στα social media:

- <https://www.facebook.com/road.artist>
- <http://twitter.com/roadartist>
- <https://www.instagram.com/roadartist>

Ένας από τους ομορφότερους και πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας και όμως τόσο παρεξηγημένος. Τα στατιστικά στοιχεία μαρτυρούν από μόνα τους την παραπάνω εικόνα, καθώς ο Κεραμεικός έχει τη μικρότερη επισκεψιμότητα από τους εννέα μεγαλύτερους αθηναϊκούς αρχαιολογικούς χώρους.

Βρίσκεται στο τέλος της οδού Ερμού, στο σταθμό ΗΣΑΠ του Θησείου. Όπως υποδηλώνει το όνομά του, υπήρξε περιοχή εγκατάστασης αγγειοπλαστών και αγγειογράφων. Ο κύριος τόπος παραγωγής των αττικών αγγείων. Οι δύο σημαντικότερες πύλες του, το Δίπυλο, η μεγαλύτερη πύλη της Αθήνας από όπου διερχόταν η οδός προς την Ακαδημία Πλάτωνος, και η Ιερά Πύλη, με την οδό προς την Ελευσίνα, σηματοδοτούν τη βασική είσοδο στην πόλη της Αθήνας. Ο Ηριδανός ποταμός διέσχισε το χώρο, προκαλώντας συχνές πλημμύρες και έτσι αποτρέποντας την κατοίκηση. Τμήμα του Θεμιστόκλειου τείχους που διασχίζει τον Κεραμεικό από βορρά προς νότο διασώζεται σήμερα. Υπήρξε το σημαντικότερο νεκροταφείο της αρχαίας Αθήνας από τους προϊστορικούς ως τους βυζαντινούς χρόνους.

Σήμερα περπατώντας σε αυτό το μοναδικό υπαίθριο μουσείο, έκτασης περίπου 45 στρεμμάτων, ανάμεσα σε αρχαίους τάφους με αντίγραφα από τα επιτύμβια ανάγλυφα, η ψυχή σου είναι σαν να κάνει ένα μακρινό ταξίδι στο παρελθόν και στις ψυχές που έχουν περάσει από την πόλη. Στο Μουσείο Κεραμεικού, το οποίο βρίσκεται μέσα στον αρχαιολογικό τόπο, ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει τα πρωτότυπα έργα. Πρόκειται για ένα μικρό υπέροχο αρχαιολογικό μουσείο, πρόσφατα ανακαινισμένο, με εξαιρετικά εκθέματα. Μια τέτοια προσφερόμενη γνώση, απόκοσμη ομορφιά με πολύ φθηνό εισιτήριο. Εντούτοις τόσο άγνωστη στους κατοίκους της Αθήνας. Ένας αρχαιολογικός χώρος προορισμένος για λίγους μνημόνους και για περαστικούς φαγμένους ταξιδιώτες. Ένα από τα ομορφότερα σημεία της πόλης για περίπατο και στοχασμό, κάθε εποχή του χρόνου. Από εκείνα τα σπάνια μαγικά σημεία που σε περιμένουν να τα ανακαλύψεις.

Για τη βόλτα σας στην Αθήνα, το Travel Bookstore (www.travelbookstore.gr) προτείνει:

Ο Ηριδανός ποταμός

Εντός του αρχαιολογικού χώρου

Η Κρίνα Βροντή

μας συστήνει το Athéna Design Workshop

Ένας μοναδικός χώρος καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας

<http://www.facebook.com/athenadesignws>

Λέγομαι **Κρίνα Βροντή** και έχοντας σπουδές και πολυετή εμπειρία στην σκηνογραφία, εικονογράφηση και γραφιστική, λόγω της κρίσης που περνάει ο συγκεκριμένος κλάδος, ήμουν μεταξύ μιας απόφασης είτε επιστροφής στην Αυστραλία όπου έχω γεννηθεί και μεγαλώσει ή θα έδινά άλλη μια ευκαιρία στην Ελλάδα δίνοντας έμφαση σε αυτό που θεωρείται η "βαριά βιομηχανία" της, τον τουρισμό και πόνταρα εκεί. Και έτσι αποφάσισα να βγω στην ελεύθερη αγορά στήνοντας ένα εργαστήριο γραφείου.

Ο χώρος έχει δυο λειτουργίες: 1) προσφέρει σχεδιαστικές υπηρεσίες σε κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικές διαφημίσεις, εκθέσεις - εκδηλώσεις, διακόσμηση και εικονογράφηση σε έντυπα και 2) εργαστήριο χαρακτηριστικής ξυλοτυπίας (με τύπωμα σε ύφασμα - t-shirt, τσάντες και χαρτί) και κατασκευών χειροτεχνιών που υλοποιούνται με θεματολογία την Ελλάδα και πιο πολύ την Αθήνα.

Ονομάστηκε **Athéna Design Workshop** γιατί ως έδρα του βρίσκεται σε τουριστικό σημείο, κοντά στην Ακρόπολη όπου περνάνε κατεξοχήν οι τουρίστες. Ό,τι παράγει ως workshop (εργαστήριο) έχει κατά κύριο λόγο σχέση με θέματα Αθήνας και Ελλάδος με ένα δικό του καλλιτεχνικό τρόπο, μεταφορά εικόνες, στυλ και ιδιαίτερης ματιάς.

Π.χ. Το θέμα / σειρά **"Stray Dogs of Athens"** (που τυπώνεται σε μπλουζάκι και αφίσα) πλέον χαρακτηριστική εικόνα της Αθήνας να βλέπουμε αδέσποτα σκυλιά ειδικότερα στο κέντρο της Αθήνας να κυκλοφορούν ανάμεσα μας, κερδίζοντας την συμπάθεια των περαστικών και την ειδική μεταχείριση του Δήμου. Ξεκίνησε με πρωταγωνιστή τον γνωστό Λουκάνικο που απαρτίζει εικόνες από τις διαμαρτυρίες μπροστά στην Βουλή των Ελλήνων. Ουσιαστικά μέσα

σε αυτήν τη σειρά συμπεριλαμβάνω χαρακτηριστικά σημεία της Αθήνας με ήρωες τα αδέσποτα. Ο δεύτερος στη σειρά αυτή έρχεται ο "κουραμπιές" η αλλιώς ο "πειρατής" ο οποίος είναι το πιο αγαπητό αδέσποτο σκυλί στο μουσείο της Ακρόπολης και τον πεζόδρομο Διονυσίου Αρεοπαγίτου.

Αλλά θέματα που παρουσιάζω είναι στοιχεία από την **ελληνική μυθολογία**. Για αρχή και με πλούσιο υλικό εμφανίζεται η Οδύσσεια (εκτύπωση σε T-shirts και χαρτί), και αλλά με τον Αίσωπο (εκτύπωση σε χαρτί).

Με απλά μηνύματα μεταφέρω στα T-shirts **ελληνικές λέξεις με σύμβολα** που έχουν θετική απήχηση / φωνή για την Ελλάδα και για μας τους ανθρώπους. Όπως «αγάπη», «χαρά», «αρμονία». Ακόμη εικονογραφούνται με τρόπο αφαιρετικό και τυπώνονται **σύγχρονες και αρχαιολογικές εικόνες** της Ελλάδος και πιο πολύ σε σχέση με Αθήνα.

Κυρίως το μπλουζάκι κινείται πολύ και τραβάει την περισσότερη προσοχή. Αλλά αυτό που αρέσει είναι ο τρόπος πως τυπώνεται με ξυλοτυπία, την γρή που βγάζει και την ποιότητα του υφάσματος στο οποίο τυπώνεται.

Κατά καιρούς το Athéna Design Workshop **φιλοξενεί στο χώρο της έργα άλλων καλλιτεχνών** εμπλουτίζοντας την ποικιλία και ταυτότητα του χώρου. Στο άμεσο μέλλον το ADW θα ετοιμάσει και **μικρές κατασκευές, όλες φτιαγμένες στο χέρι** που πάλι θα εκπέμπουν θέματα Αθήνας και Ελλάδος.

Παρόλο που όλα κομμάτια που παράγει το ADW απευθύνονται πιο πολύ σε τουρίστες ανεβαίνει τελευταία το στυλ του στην εκτίμηση των Ελλήνων και υπάρχει ανταπόκριση και εκεί.

Athéna Design Workshop, Παρθενώνος 30, Ακρόπολη, Τηλ. 2109245713

Ο Φερνάντο Αντόνιο Νογκέρα ντε Σε-άμπρα Πεσσόα, γεννήθηκε στη Λισαβόνα το 1888. Σε μικρή ηλικία χάνει τον πατέρα του και λίγο καιρό μετά, μετακομίζει στο Durban της Νότιας Αφρικής, με τον διπλωμάτη πατριό και τη μητέρα του.

Το 1903, σπουδάζει στο πανεπιστήμιο του Cape Town (Κέιπ Τάουν) την αγγλική γλώσσα και λογοτεχνία. Ήταν ένα ντροπαλό αγόρι με αχαλίνωτη φαντασία και υψηλές σχολικές επιδόσεις. Βραβεύθηκε με Αριστείο από τη Βασίλισσα Βικτωρία.

Το 1905 επιστρέφει στην Πορτογαλία για να συνεχίσει τις φιλολογικές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο Γραμμάτων και Τεχνών. Μετά από δύο χρόνια παραιτήθηκε της προσπάθειας, χωρίς να δώσει εξετάσεις. Προτιμούσε να διαβάζει μόνος τους, συστηματικά, στην Εθνική Βιβλιοθήκη, φιλοσοφία, ιστορία, κοινωνιολογία και λογοτεχνία προκειμένου να ολοκληρώσει και να διευρύνει τις σπουδές του. Για να επιβιώσει, ανέλαβε την αλληλογραφία και την αντιπροσωπεία εμπορικών οίκων. Συγκατοικεί με τη θεία του και με την ετεροθαλή αδελφή του, άλλοτε νοικιάζει κάποιο δωμάτιο.

Βρίσκει άπλετο χρόνο για να γράφει. Έως το 1910 βελτιώνει τις γνώσεις του στην πορτογαλική γλώσσα και γράφει με μεγάλη ευχέρεια και στα αγγλικά και στα πορτογαλικά. Το πρώτο του δοκίμιο το δημοσίευσε το 1912, το πρώτο πεζογράφημα (απόσπασμα από το "Βιβλίο της ανησυχίας") το 1913 και τα πρώτα ποιήματα, ως ενήλικας, το 1914.

Μοναχική φύση με περιορισμένη κοινωνική και σχεδόν ανύπαρκτη ερωτική ζωή. Ο Πεσσόα ηγήθηκε ενός μοντέρνου καλλιτεχνικού κινήματος, τη δεκαετία του 1910, προωθώντας τα κυβιστικά και φουτουριστικά καλλιτεχνικά ρεύματα. Το 1915 ξεκινά τη συνεργασία με το πρωτοποριακό έντυπο *Orpheu* στο οποίο θα δημοσιεύσει έργα του. Το περιοδικό, εισάγει τον μοντερνισμό στη χώρα. Τον ίδιο χρόνο εκδίδει την "ποιητική συλλογή του Αλβάρου Ντε Κάμπους" και η πορτογα-

λική λογοτεχνία γίνεται πλουσιότερη.

Ο Πεσσόα αναγνωρίζεται στους λογοτεχνικούς κύκλους ως διανοούμενος και ποιητής, και συχνά εκδίδει έργα του σε περιοδικά. Ο ίδιος, πιστεύοντας στο ταλέντο του, αφιέρωσε το ζωή του στη συγγραφή.

Το 1920 επιστρέφει και η μητέρα του από τη Ν. Αφρική, χήρα για δεύτερη φορά. Ο Πεσσόα, η μητέρα του και τα τρία ετεροθαλή αδέρφια του, μένουν κάτω από την ίδια στέγη, στη Rua Coelho da Rocha 16. Σήμερα, εκεί λειτουργεί το μουσείο Πεσσόα στη Λισαβόνα. Την ίδια χρονιά, οι ετεροθαλείς αδερφοί του αποφασίζουν να μεταναστεύσουν στην Αγγλία.

Τις χρονιές 1924-25, μαζί με τον Ρούι Βαζ κι άλλους λόγιους της Λισαβόνας, εκδίδουν την επιθεώρηση "Athena", σύμβολο του πορτογαλικού μοντερνισμού. Ο Πεσσόα, έχοντας διαβάσει αρχαία ελληνική μυθολογία, εξηγεί στο εισαγωγικό σημείωμα του πρώτου τεύχους την ονομασία της επιθεώρησης, γράφοντας πως η αυτοκρατορία της "Αθηνάς" για εκείνον είναι η ένωση τέχνης και επιστήμης που η δράση τους είναι η αρμονία.

Παράλληλα, συνεχίζει να συνεργάζεται με διάφορα καλλιτεχνικά έντυπα της εποχής. Την ίδια περίοδο, μεταφράζει Σαίξπηρ και Πόε.

Το 1925 πεθαίνει η μητέρα του και ο Πεσσόα συνεχίζει τη συγκατοίκηση με την ετεροθαλή αδερφή του και την οικογένειά της, όμως έζησε και μόνος για μεγάλες χρονικές περιόδους. Οι πηγές αναφέρουν ότι ο Πεσσόα ήταν στοργικός και ευδιάθετος στον ιδιωτικό του χώρο, μεταξύ των άμεσων συγγενών.

Αλκοολικός, πεθαίνει από κολικό του νεφρού σε ηλικία 47 ετών, αφήνοντας πίσω του ορφανές τις ετερώνυμες προ-

σωπικότητες που γέννησε, να μας παρηγορούν και να μας εμπνέουν.

Αν ήταν αντικείμενο, θα ήταν μια βεντάλια

72 προσωπικότητες (οι ετερώνυμοι, όπως τους έλεγε ο ίδιος) έχουν ξεπηδήσει, μέχρι σήμερα, από το μελετημένο του έργο. Άλλοι με αγγλική νοοτροπία και ομιλία, άλλοι με πορτογαλική φινέτσα και σκέψη. Αυτό το "παιχνίδι" να γράφει κάτω από δεκάδες ονόματα ξεκίνησε στην παιδική του ηλικία.

Ο Αλβέρτο Καέιρο, ο Ρικάρντο Ρέις και ο Αλβάρου ντε Κάμπους ήταν οι βασικοί του "ετερώνυμοι" στους οποίους δημιούργησε πλήρη βιογραφικά και παρουσίασε όλες τις πτυχές της προσωπικότητάς τους. Και οι τρεις τους έγραφαν στην πορτογαλική γλώσσα.

Οι "ημι-ετερώνυμοι" ήταν ο Μπερνάντο Σοάρες, ο Αλεξάντερ Σερτς και ο Τσαρλς Ρόμπερτ Ανόν. Οι δύο τελευταίοι εκφράστηκαν στην αγγλική γλώσσα. Ο Ζαν Σελ, Γάλλος ετερώνυμος, έγραψε σατιρικά κείμενα.

Άλλες προσωπικότητες ήταν μεταφραστές, συγγραφείς μικρών ιστοριών, ένας άγγλος κριτικός λογοτεχνίας, ένας αστρολόγος, ένας φιλόσοφος, ένας μοναχός κι ένας δυσαρστημένος ευγενής που αυτοκτόνησε. Υπήρχε και μία γυναίκα προσωπικότητα, η Μαρία Ζοζέ, η οποία αγαπούσε ανέλπιστα έναν μεταλλουργό, που περνούσε κάθε μέρα κάτω από το παράθυρό της, την ώρα που αυτή ατένιζε και ονειρευόταν.

Κανείς δεν μπόρεσε να αντιληφθεί τον όγκο και την ποικιλία του λογοτεχνικού του σύμπαντος.

Ένα δωμάτιο με παραμορφωτικούς καθρέπτες

Μετά τον θάνατό του, τυπώθηκαν 8 τόμοι με έργα του.

Ο Πεσσόα έγραφε σε σημειωματάρια,

σε διάσπαρτα χαρτιά, πάνω σε διαφημιστικά φυλλάδια, σε χαρτική ύλη που έβρισκε από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονταν, πάνω σε σουβέρ, ακόμα και στα περιθώρια των χαρτιών που είχε γράψει ήδη!

Στην κατοικία του βρέθηκε ένα μαπούλο με πάνω από 25.000 χειρόγραφα του, που άφησε κληρονομιά στην παγκόσμια λογοτεχνία. Ποιήματα, πεζογραφία, θεατρικά έργα, φιλοσοφία, μεταφράσεις, πολιτικά κείμενα, γλωσσολογικές θεωρίες, είναι μερικά από τα θέματα που καταπιάστηκε στην πορτογαλική, αγγλική και στη γαλλική γλώσσα. Το σύνολο του έργου του δεν έχει ακόμα μελετηθεί, παρά ένα μέρος του.

Χρόνια μετά την απώλειά του, αναγνωρίστηκε από τους Πορτογάλους που τον τίμησαν με τον τίτλο του εθνικού τους ποιητή.

Διαβάζω σίγουρα

Τον "αναρχικό τραπεζίτη", "Το βιβλίο της ανησυχίας", "Τα ποιήματα του Αλμπέρτο Καέιρο", "Τα ποιήματα του Αλβάρου ντε Κάμπους", περιμένουμε "Τα ποιήματα του Ρικάρντο Ρέις". Ανακαλύπτω το βιβλίο "Φερνάντο Πεσσόα, Κ.Π.Καβάφης" με ποιήματα και πεζά τους.

Να δω

Το ντοκιμαντέρ του Στέλιου Χαραλαμπίδου "Τη νύχτα που ο Φερνάντο Πεσσόα συνάντησε τον Κωνσταντίνο Καβάφη".

Να επισκεφτώ

Το Casa Fernando Pessoa - Λισαβόνα. Το Cafe a Brasileira, στη Λισαβόνα, λογοτεχνικό καφέ της εποχής. Το αγαπημένο στέκι του Φερνάντο Πεσσόα, το μέρος που απολάμβανε τον καφέ και την "πράσινη νεράιδα", το δημοφιλές αφέντι* (*τόπο που παράγεται από την απόσταση αρωματικών φυτών και βοτάνων με υψηλή περιεκτικότητα οινοπνεύματος).

Το ελληνικό θέατρο από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα

από τον ΠΕΤΡΟ ΒΡΑΧΙΩΤΗ

Την άνοιξη του 2013 ο νεοσύστατος ΔΟΠΑΠ Ραφήνας-Πικερμίου φιλοξένησε μία σειρά διαλέξεων για την Ιστορία του Ελληνικού Θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα με ελεύθερη συμμετοχή κοινού. Οι διαλέξεις αυτές δόθηκαν στην αίθουσα της παλαιάς Δημοτικής Βιβλιοθήκης Ραφήνας (5/3-9/4/2013). Οι σημειώσεις που χρησιμοποιήθηκαν δημοσιεύονται με την μορφή δοκιμίου σε συνέχειες από την φιλόξενη στήλη των «σελίδων».

Ο Πέτρος Βραχιώτης γεννήθηκε στην Αθήνα (1980). Είναι απόφοιτος τους Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (2003) και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος της ίδιας σχολής (2006). Ως φοιτητής συμμετείχε ανελλιπώς στις παραστάσεις του Συλλόγου Φοιτητών ΤΘΣ στο Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ως μεταπτυχιακός φοιτητής εργάστηκε για την οργάνωση των καλοκαιρινών σεμιναρίων που οργανώνει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Έρευνας και Τεκμηρίωσης Παραστάσεων Αρχαίου Ελληνικού Δράματος στην Επίδαυρο (κύκλος μαθημάτων με τίτλο Exploring European Identities/Ideologies by means of (Re)presentations of Ancient Greek Drama) και για την ψηφιοποίηση της Συλλογής των Θεατρικών Προγραμμάτων της Βιβλιοθήκης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών.

Το Δεκέμβριο του 2005 έλαβε μέρος στο Α΄ Θεατρολογικό Συνέδριο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Θεατρολόγων με ανακοίνωση για το θέατρο στη Μακρόνησο (δημοσιεύτηκε στο «Ημερολόγιο του Αρχιπελάγους 2007», έτος Θ΄. Επιμ. Στρατής Γ. Φιλιππίτης, Αθήνα: Ερίνη, 2007, σ.σ. 117-127). Σε συνεργασία με την καθηγήτρια Χρ. Σταματοπούλου Βασιλάκου εργάζεται για την έκδοση του τόμου Ελληνική βιβλιογραφία θεατρικών έργων, διαλόγων και μονολόγων: 1900-1940 (υπό έκδοση).

Από τον Μάρτιο του 2008 εκπονεί διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα το θέατρο στους τόπους εξορίας (Μεταξική δικτατορία Εμφύλιος πόλεμος Επταετία).

(συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

Γνωστός είναι ο Χιονίδης με τον οποίο συνδέονται 3 τίτλοι και αποσπάσματα που αμφισβητούνται. Ο μεγαλύτερος προαρριστοφανικός ποιητής είναι γνωστός μόνο ονομαστικά. Επομένως είναι δύσκολο να μελετηθούν τα στοιχεία της Κωμωδίας της εποχής του. Θεωρείται ο πρώτος νικητής των κωμικών αγώνων το 486 π.Χ. Ένας άλλος ποιητής των απαρχών της προκλασικής Κωμωδίας ήταν ο Μάγνης, από τον οποίο γνωρίζουμε 9 τίτλους και 7 σύντομα αποσπάσματα των οποίων η γνησιότητα αμφισβητείται. Κέρδισε 11 φορές στα Μεγάλα Διονύσια. Αν αυτό είναι σωστό, τότε ήταν ο μεγαλύτερος αρχαίος κωμικός. Την πρώτη του νίκη την πέτυχε το 472 π.Χ. Αυτές οι κωμωδίες ήταν αρκετά πολιτικοποιημένες. Αφού ο παραδοσιακός χλευασμός του κύριου ταυτίζεται με το χλευασμό των φτωχών κατά των αρχόντων, η πρώτη Κωμωδία έγινε πολιτικοποιημένη όταν οι φορείς της απέκτησαν πρόνομια με την εισαγωγή της δημοκρατίας την εποχή του Κλεισθένη. Οι πολιτικοί της εποχής υποστήριξαν ότι η Κωμωδία θα βοηθούσε το έργο τους καυτηριάζοντας τα πρόνομια των ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Έτσι, το 486 π.Χ. η Κωμωδία θεσμοθετείται και ενισχύεται από την πόλη-κράτος.

Β.2. ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΗ ΑΡΧΑΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ (455-400 π.Χ.)

Η ελληνιστική ποίηση παρουσιάζει τον Κρατίνο, τον Αριστοφάνη και τον Εύπολη ως μια τριάδα συγκρινόμενη με τους τρεις τραγικούς. Αυτό το σχήμα περιόρισε τη σημασία των άλλων ποιητών που θα μπορούσαν να είναι το ίδιο ή περισσότερο σημαντικοί. Αυτό το επιβεβαιώνει η μελέτη των επιγραφών με τους νικητές. Ο Κρατίνος νίκησε 9 φορές, οι 6 στα Μ. Διονύσια, οι 3 στα Λήναια. Συνολικά συμμετείχε 28 φορές. Ο Αριστοφάνης νίκησε 3 φορές στα Μ. Διονύσια. Είχε 44 συμμετοχές. Νίκησε τουλάχιστον 5 φορές. Ο Εύπολις είχε το λιγότερο 14-17 συμμετοχές. Νίκησε 7 φορές, οι 4 στα Μ. Διονύσια. Ο Τηλεκλείδης νίκησε 8 φορές, 3 στα Μ. Διονύσια. Είχε 8 συμμετοχές, δηλαδή 100% επιτυχία. Ο Ερμιππος ήταν 5 φορές νικητής, ο Πολύζηλος 4 φορές νικητής στα Λήναια, ο Κράτης 3 φορές νικητής στα Μ. Διονύσια με 9 συμμετοχές.

Χαρακτηριστικά σημεία της Αρχαίας Κωμωδίας (5ος αι. π.χ.)

1. Στην Αρχαία Κωμωδία παρουσιάζονταν η πολιτική πραγματικότητα της Αθήνας σε όλες της μορφές της. Όχι μόνο η εκτελεστική-νομοθετική εξουσία και δικαιοσύνη αλλά και η θρησκεία και ο πολιτισμός. Είναι μικρό-

τερος αριθμός κωμωδιών μυθολογικού περιεχομένου (λ.χ. «Διώνυσος Αλεξανδρος» του Κρατίνου). Τα έργα περιείχαν στοιχεία της επικαιρότητας ώστε ο μύθος να έχει ένα πολιτικό πλαίσιο. Παρωδίες μύθων ή παρωδίες σύγχρονων τραγωδιών εμφανίζονταν συχνά. Οι σωζόμενοι τίτλοι δεν υποδηλώνουν σαφώς σε ποια ομάδα ανήκει κάθε έργο.

2. Ανάμιξη πραγματικών-φανταστικών, πιθανών-απίθανων καταστάσεων. Η Κωμωδία δεν επιδιώκει να παρουσιάσει εμπειρικά την πραγματικότητα (όπως η «Νέα Κωμωδία») αλλά βλέπει τον κόσμο μέσα από ένα φανταστικό παραμυθένιο πλαίσιο. Είναι απομεινάρια των αρχικών πανηγυρικών εορτών. Ο κόσμος της ήταν ένας κωμικός κόσμος.

i. Το φανταστικό στοιχείο προβάλλεται κυρίως με τη μεταμφίσηση του χορού σε κάποιο ζώο. Μεγάλη η δημοτικότητα τέτοιων χορών.

ii. Και οι διάφορες προσωποποιήσεις ανήκουν σε αυτό το είδος. «Πλούτος», «Μουσική» κλπ. αλλά και οι προσωποποιήσεις πόλεων ως γυναίκες καθώς και οι προσωποποιήσεις συλλογικών ομάδων. Άλλο στοιχείο, η άνοδος των νεκρών από τον Άδη και η κάθοδος των ζωντανών.

iii. Η λειτουργία ιστορικών προσώπων με μυθικό περιβλήμα, π.χ. «Διώνυσος Αλεξανδρος», ο Περικλής σαν Δίας και η Ασπασία σαν Ήρα.

iv. Επίσης, μεταφορά προσώπων σε άλλο κόσμο (π.χ. ο Αλκιβιάδης λάτρης θρακικής θρησκείας).

3. Τα καλλιτεχνικά στοιχεία της Αρχαίας Κωμωδίας αντιστοιχούν σε αυτά που γνωρίζουμε από τον Αριστοφάνη. Άμεση η συμμετοχή του χορού. Στην Παραβασή, ο χορός είναι ο «υποβόλεας» του ποιητή και σχολιάζει θέματα που συνδέονται (άμεσα ή έμμεσα) με την Κωμωδία.

4. Μεγάλη ακρίβεια στην παρουσίαση ερωτικών θεμάτων.

5. Οι αρχαίοι κωμικοί ήθελαν να λειτουργήσουν πολιτικά. Η θέση τους ήταν ότι η πολιτική πραγματικότητα δεν ορίζεται από θεσμούς ή διαδικασίες αλλά από πρόσωπα. Ο στόχος της σάτιράς τους δεν ήταν οι θεσμοί αλλά οι φορείς τους. Προσωποποιούσαν την πολιτική πραγματικότητα. Ο όρος «ονομαστί κωμωδείν» εκφράζει αυτό το σημαντικό στοιχείο, την ονομαστική κωμική παρουσίαση γνωστών Αθηναίων που, κατά την άποψη των κωμικών, λειτουργούσαν κατά των νόμων του κράτους (ονομαστί κωμωδείν: χλευασμός των πολιτικών αντιπάλων με σκοπό τη μείωση της αξιοπρέπειάς τους. Τοποθετείται τα προσωπικά ενός ανθρώπου στο κέντρο της επικαιρότητας. Πολλές φορές διακωμωδούσαν άλλους ποιητές ή φιλοσόφους, όταν τα έργα τους δεν ανταποκρίνονταν στο αίσθημα του λαού. Ο Πλάτων και

Σωκράτης θεωρεί την Κωμωδία έμμεσα υπεύθυνη για την καταδίκη του Σωκράτη. Ομοίως με την καταδίκη του Κλέωνα. Η Αρχαία Κωμωδία αποτελούσε συνεχή κίνδυνο για τους πολιτικούς.

Σημαντικότεροι ποιητές: Κρατίνος, Αριστοφάνης, Φερεκράτης, Κράτης, Τηλεκλείδης, Ερμιππος, Πολύζηλος.

Γ. ΜΕΣΗ ΚΩΜΩΔΙΑ: 400-320 π.Χ.

Έλλειψη εκτεταμένων δραματικών κειμένων. Μόνο αποσπάσματα υπάρχουν. Μέχρι τώρα δεν αναγνωρίστηκε σε καμία ρωμαϊκή Κωμωδία η διασκευή ενός ελληνικού έργου της Μέσης Κωμωδίας. Εκείνο που χαρακτηρίζει τη Μέση Κωμωδία είναι η πάρα πολύ μεγάλη παραγωγικότητα των ποιητών. Δεν έγραφαν μόνο για την Αττική. Τον 4ο π.Χ. αιώνα το θέατρο διαδίδεται σε όλην την Ελλάδα. Ο Αντιφάνης και ο Αλεξίς θεωρούνται ως οι σημαντικότεροι ποιητές της Μέσης Κωμωδίας. Υπήρχαν όμως και πολλοί άλλοι αξιολόγοι.

Σημαντικότεροι ποιητές: Αντιφάνης (πάνω από 260 κωμωδίες), Αλεξίς (πάνω από 245 κωμωδίες), Εύβουλος (πάνω από 100 κωμωδίες), Αλεξανδρίδης (65 κωμωδίες).

Χαρακτηριστικά σημεία Μέσης Κωμωδίας (4ος αι.π.Χ.)

1. Τα έργα της Μ. Κωμωδίας αντλούν τα θέματά της κυρίως από το μύθο και την καθημερινή ζωή ή παρωδούν μύθους και τραγωδίες. Είτε παρωδούν τους μύθους ή τις τραγωδίες. Παρωδίες μύθων έγραψε ήδη ο Επίχαρμος. Σε ό,τι αφορά την καθημερινή ζωή, υπάρχουν πολλοί τίτλοι που αναφέρονται σε επαγγέλματα (λ.χ. «Ποιητές», «Κυνηγοί», «Μαστροπόδες»), στην εθνικότητα ή στην πόλη καταγωγής (λ.χ. «Σκύθιοι», «Αιγύπτιοι», «Αρκάδες»), στο βαθμό συγγένειας (λ.χ. «Αδελφοί», «Δίδυμοι», «Κληρονόμος») και στον τρόπο ζωής (λ.χ. «Ερημίτης», «Μοιχός», «Χαιρέκακος»). Όλα αυτά δεν πρέπει να τα βλέπουμε αρνητικά σε σχέση με την Αρχαία Κωμωδία. Είναι η ανακάλυψη μιας νέας πραγματικότητας. Στη Μέση Κωμωδία το θέμα του έρωτα παραλλάσσεται σχεδόν σε όλες της κωμωδίες του είδους. Οι τίτλοι που αναφέρονται σε μια ιστορική πραγματικότητα θυμίζουν την πρακτική της Αρχαίας Κωμωδίας. Δεν πρόκειται για έναν πολιτικό. Μιλούν για έναν παράσιτο, έναν μάγιστρα και κυρίως μια εταίρα. Το πολιτικό στοιχείο δεν παίζει κανένα ιδιαίτερο ρόλο.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Η περιφερειακή βιβλιοθήκη Χαριλάου Θεσσαλονίκης

Από την περιφερειακή βιβλιοθήκη Χαριλάου Θεσσαλονίκης

Η Περιφερειακή Βιβλιοθήκη Χαριλάου είναι μία από τις 14 Βιβλιοθήκες του Δικτύου Βιβλιοθηκών του Δήμου Θεσσαλονίκης, του πυκνότερου δικτύου βιβλιοθηκών στην Ελλάδα. Είναι μία μικρή βιβλιοθήκη της γειτονιάς 165 τ.μ., ανοιχτή 5 μέρες την εβδομάδα από τις 8.00 το πρωί έως τις 8.30 το βράδυ εξυπηρεώντας κοινό κάθε ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου.

Ιδρύθηκε το 1994 και το 2012 ανακαινίστηκε, μεταμορφώθηκε και πήρε νέα πνοή με την συμβολή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας Future Library και την αποκλειστική χρηματοδότηση του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Ήταν μια από τις 9 βιβλιοθήκες της Κεντρικής Μακεδονίας που είχε την τύχη να συμμετέχει στο πρόγραμμα της αναβάθμισης παιδικών υπηρεσιών σε Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες.

Έχει κατασκευαστεί στα πρότυπα βιβλιοθηκών του εξωτερικού, με πολύ χρώμα, διάφορα παιχνιδιάρικα σχήματα, σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό και Wi Fi Internet, συνθέτοντας ένα περιβάλλον φιλικό προς τα παιδιά και τους νέους, που τους εξιτάρει την περιέργεια, τη δημιουργικότητα και τη φαντασία.

Έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα "Κοινωνία της Πληροφορίας", για τη δημιουργία Δημοσίων Κέντρων Πληροφόρησης.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει συλλογή 10.518 τόμων βιβλίων. Το 2015 επισκέφτηκαν το χώρο της 34.295 άτομα και δάνεισε στο κοινό της 29.298 τόμους βιβλίων.

Χρήση της Βιβλιοθήκης μπορούν να κάνουν όλοι οι πολίτες. Για να δανειστούν βιβλία, να κάνουν χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των υπηρεσιών της θα πρέπει να εγγραφούν στη Βιβλιοθήκη. Με την κάρτα μέλους που θα εκδοθεί μπορούν να δανείζονται μέχρι τέσσερα (4) βιβλία για δεκαπέντε (15) μέρες.

Τα τελευταία χρόνια οι υπηρεσίες της εξελίχθηκαν, έγιναν περισσότερο και καλύτερα ορατές, περισσότερο χρήσιμες, πήγε ένα βήμα παραπέρα και έκανε άνοιγμα στη κοινωνία, καλλιεργώντας τη συλλογικότητα και την αλληλεγγύη. Προσπάθησε να δώσει όσο γίνεται περισσότερα από τις φαντασία, μεράκι και δημιουργικότητα.

Πέρα από τις κλασικές υπηρεσίες που προσφέρει και εκτός της βασικής, της καθημερινής, της αόρατης δουλειάς της βιβλιοθήκης, υλοποιεί και οργανώνει πολλές

δραστηριότητες για μικρούς και μεγάλους. Όλες οι δράσεις που υλοποιεί είναι μέρος μιας συνολικής οπτικής για τη βιβλιοθήκη, ως δυναμικού πολιτιστικού πυρήνα της κοινότητας στην οποία απευθύνεται, εξυπηρετεί και νοιάζεται.

Οι υπηρεσίες και οι δράσεις που προσφέρει είναι:

Δανεισμό βιβλίων σε μικρούς και μεγάλους
Χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και δωρεάν πλοήγηση στο διαδίκτυο
Wi Fi (ασύρματο δίκτυο) Internet
Βοήθεια στην συμπλήρωση βιογραφικών
Εργαστήρια για ενήλικες και παιδιά
Σεμινάρια
Διαλέξεις
Λογοτεχνικές βραδιές
Λέσχες ανάγνωσης
Εκθέσεις βιβλίων
Εκπαιδευτικά προγράμματα σε μαθητές σχολείων
Επιτραπέζια εκπαιδευτικά παιχνίδια και παιχνίδια με το Xbox
Αφηγήσεις και προβολές παραμυθιών
Θεατρικές - μουσικές παραστάσεις και παραστάσεις Κουκλοθέατρου
Κατασκευές για μικρούς και μεγάλους
Καλλιτεχνικά εργαστήρια
Μαθήματα εκμάθησης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
Ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου
Σχολές γονέων ...και πολλές ακόμη δράσεις διδασκαλίας και δημιουργικότητας για παιδιά, για μεγάλους αλλά και για μεγάλους που αισθάνονται παιδιά!

Στη διάρκεια της προηγούμενης χρονιάς (2015) πραγματοποιήθηκαν 200 εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχαν 4.437 άτομα (μικροί και μεγάλοι). Επισκέφθηκαν, ξεναγήθηκαν και συμμετείχαν στα εκπαιδευτικά προγράμματα της βιβλιοθήκης 2.345 μαθητές από 81 τμήματα σχολείων όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων συμμετείχαν 104 εθελοντές και 20 φορείς.

Ο προϋπολογισμός εδώ και πολλά χρόνια είναι σχεδόν μηδενικός, δεν υπάρχει η δυνατότητα αγοράς νέων τίτλων

βιβλίων για τον εμπλουτισμό της συλλογής. Εδώ και 4 χρόνια εμπλουτίζεται σχεδόν μόνο με δωρεές. Το 2015 εντάχθηκαν στη συλλογή της βιβλιοθήκης 531 τόμοι βιβλίων (17 από αγορά και 514 από δωρεά ιδιωτών και φορέων).

Η βιβλιοθήκη προσφέρει όλες τις υπηρεσίες δωρεάν στα μέλη της.

Στηρίζει την επιτυχημένη λειτουργία της, στη συνέπεια προς τους πολίτες, στην ποιότητα των υπηρεσιών της, στη συμμετοχή των εθελοντών, καθώς και στις συνεργασίες που αναπτύσσει με φορείς, συλλόγους, οργανώσεις, απλούς πολίτες της γειτονιάς.

Η Βιβλιοθήκη είναι κάτι παραπάνω από νούμερα, πληροφορίες ή συλλογές.

Είναι πάνω απ' όλα ο χώρος που ενώνει ανθρώπους και ιδέες στην τοπική μας κοινωνία.

Υπεύθυνοι Βιβλιοθηκονόμοι

Χριστίνα Τράππσιου & Θεοδώρα Κουρκούτα

Περιφερειακή Βιβλιοθήκη Χαριλάου

Νικάνορος 3 & Στ. Νούκα

Τηλ.: 2310 324666

E-mail: bibxarilaou@hotmail.gr

<https://www.facebook.com/periferiakivivliothikixarilaou>

<https://www.facebook.com/Periferiakibibliothikixarilaou?ref=hl>

<https://plus.google.com/u/0/101450111476681438909/posts>